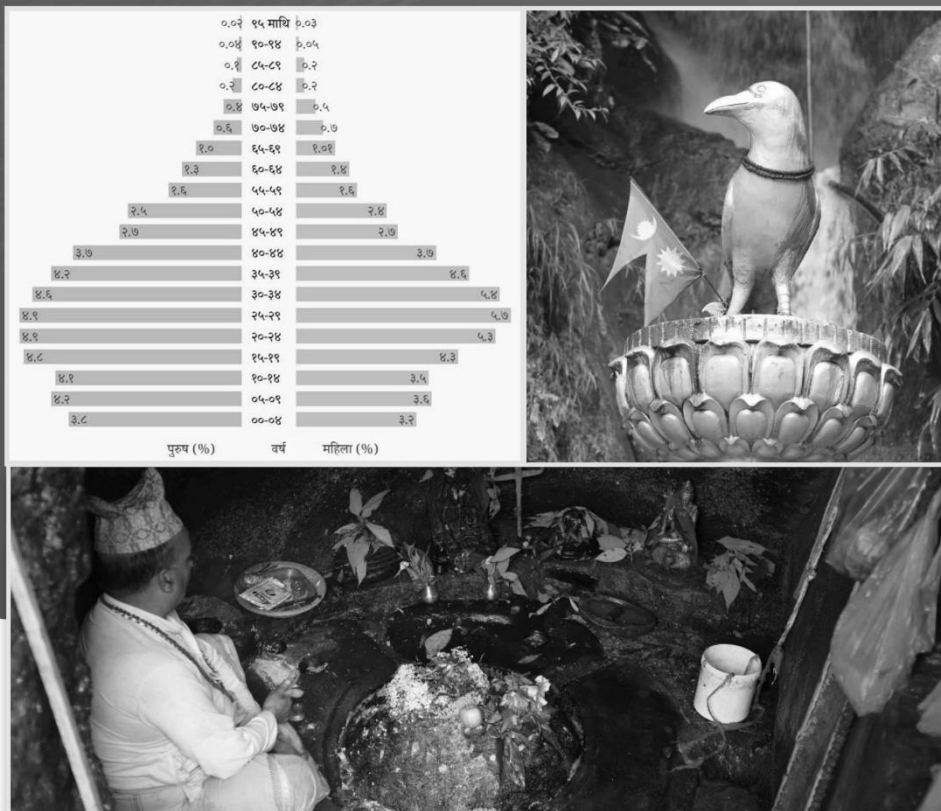

जनसांख्यिक प्रतिवेदन

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका
काठमाडौं

जनसांख्यिक प्रतिवेदन, कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका

प्रकाशक:

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका

काठमाडौं, नेपाल

फोन नं.: ०१-४४५१२४२, ०१-४४५०३५६, ०१-४४५०९८६

वेबसाइट: www.kageshworimanoharamun.gov.np

इमेल: info@kageshworimanoharamun.gov.np, er.kageshworimun@gmail.com

प्रथम संस्करण: .... प्रति

प्रकाशन वर्ष: २०८१

ISBN :

नगरप्रमुखको मन्तव्य

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका देशकै सबैभन्दा बढी जनसंख्या वृद्धिदर भएको नगरपालिका हो । नेपालको सरदर औषत जनसंख्या वृद्धिदर ०.९२ प्रतिशत भएको बेला यस नगरपालिकाको वृद्धिदर ७.४१ प्रतिशत प्रतिवर्ष रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकाको जनसंख्या १ लाख ३० हजार ४ सय ३३ रहेको छ । देशैभरीका मानिसहरूको आकर्षणको केन्द्रको रूपमा रहेको कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकालाई थप व्यवस्थित, सुन्दर, विकसित र शान्त बनाउने जिम्मा हामी नगरबासीको नै हो ।

हामीले व्यवस्थित विकास, योजना छनौट र बजेट वितरणमा अझ सहज र वैज्ञानिक होस भनेर राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्याङ्कलाई आधार बनाउन चाहेका छौं । त्यसैअनुसार राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा संकलन गरिएका यस नगरपालिकासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण तथ्याङ्कहरूलाई एकिकृत गरेर प्रकाशन गर्ने काम गरेका छौं । यस प्रतिवेदनमा नगरपालिकाको कुल जनसंख्या, जनसंख्यिक बनौट, वडागत जनसंख्या, विभिन्न उमेर समुहको जनसंख्या, शैक्षिक अवस्था, बसाइँसराइ, अपाङ्गता, आर्थिक क्रियाकलाप, नगरपालिका भित्र रहेका परिवारले प्रयोग गरेको घरको संरचना तथा पारिवारिक विवरण र सुविधाहरू, शौचालय तथा खानेपानीको सुविधा लगायत विवरण समेटिएको छ ।

तथ्याङ्कलाई सुशासनको आधार भनिन्छ । राज्यको निर्वाचित निकायलाई तथ्याङ्कको प्रयोग मार्फत गर्ने हरेक क्रियाकलाप पारदर्शी हुन मद्धत पुग्दछ । यस प्रतिवेदनमा समेटिएका तथ्याङ्कीय विवरणले नगरपालिकालाई नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्न सहयोग पुग्नेछ । यसै उद्देश्यकासाथ जनगणनाबाट प्राप्त भएका तथ्याङ्कहरूलाई एकिकृत गरेर यो प्रतिवेदनलाई पुस्तकका रूपमा प्रकाशन गरिएको हो । यो पुस्तकको प्रयोगबाट नगरपालिका, नगरपालिकामा काम गरिरहेका विभिन्न संघ संस्था, अनुसन्धानकर्ता सबैका लागि उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु ।

उपेन्द्र कार्की

नगरप्रमुख

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका

सिन्धुपाल्चोक जिल्ला

गोकर्णेश्वर नगरपालिका

१

२

३

शंकरपुर नगरपालिका

४

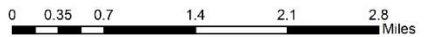
५

मध्यपुर ठिमी नगरपालिका

काठमाडौं महानगरपालिका

संकेत

- पालिका सिमाना
- वडा सिमाना

विषयसूची

खण्ड १: परिचय	१
परिचय	१
खण्ड २: घर तथा पारिवारिक विवरण	४
घरको मुख्य प्रयोग	४
घरको तला	४
घरको आयु:	५
आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार	५
बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण:	६
प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा वा तालिम	६
बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण:	७
घरको स्वामित्व	७
घरको जग	१०
घरको बाहिरी गारो	११
घरको छानो	१३
घरको भुईँ	१५
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	१७
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	१९
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	२१
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	२३
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	२५
आर्थिक अवस्था अनुसार परिवारको वर्गिकरण	२७
कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवारको विवरण	२८
परिवारमा अनुपस्थित विदेश	२९
परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको उमेर समुह अनुसारको विवरण	३०
अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण	३१

परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जानुको कारण अनुसारको विवरण	३१
परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको गएको देश र जानुको कारण अनुसारको विवरण	३२
परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको जाँदाको अवस्थामा उत्तिर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण ...	३३
घर, जग्गामा महिलाको स्वामित्व	३४
मृत्यु सम्बन्धी विवरण	३५
मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण	३६
विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण	३७
१५ देखि ४९ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्था	३७
खण्ड ३: जनसांख्यिक विवरण	३८
जनसंख्या र लैङ्गिक अनुपात	३८
परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	४१
परिवारमूलीको नाता अनुसारको जनसंख्या विवरण	४२
परिवारको संरचना:	४२
उमेरगत जनसंख्या	४३
उमेर समूहअनुसार जनसंख्याको संरचना	४६
बृहत उमेर समूह अनुसार र विशेष उमेर अनुसारको जनसंख्या	४८
उमेर अनुसार परिवारमूलीको संख्या	५०
नगरपालिकामा रहेका समूहकृत जातजाति अवस्था	५१
जातजातिको अवस्था	५२
मातृभाषाको अवस्था	५६
धर्म सम्बन्धी विवरण	५९
दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या	६०
पूर्वाको भाषा अनुसारको जनसंख्या	६१
नेपालमा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकहरूको जनसंख्या	६३
जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति	६३
पहिलो विवाह गर्दाको उमेर	६५
अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण	६६

खण्ड ४: जनसंख्याको शैक्षिक स्थिति.....	६८
साक्षरता दर (५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका).....	६८
साक्षर जनसंख्याको उत्तीर्ण गरेको तह सम्बन्धी विवरण.....	७१
५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल विद्यालय गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण.....	७३
अध्ययन गरेको क्षेत्र.....	७४
खण्ड ५: बसाईसराई सम्बन्धी विवरण.....	७७
जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या.....	७७
विदेशमा जन्म भएकामध्ये देश अनुसारको जनसंख्या.....	७९
पछिल्लो पटक बसाई“ सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या.....	८०
मुलुकभित्रकै अर्को स्थानबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण.....	८१
यस अघिको बसोबास भएको देश.....	८५
विदेशबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण.....	८६
खण्ड ६: प्रजनन सम्बन्धी विवरण.....	९१
जीवनकाल भरि जन्माएका बच्चाको संख्या अनुसारको महिला संख्या.....	९१
महिलाको उमेर समूह अनुसार जीवितै जन्मिएका, जीवितै जन्मिएर मरेका र हालसम्म जीवित बच्चाहरूको संख्या.....	९२
विगत १२ महिनामा जीवितै बच्चाहरू जन्माएका महिलाहरूको संख्या र जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या.....	९३
उमेरगत प्रजनन दर र कुल प्रजनन दर (Age Specific Fertility Rate).....	९४
खण्ड ७: आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण.....	९६
आर्थिक काम गरेको अवधि.....	९६
आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण.....	९७
आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या.....	१००
आर्थिक कामको औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या.....	१०२
आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसारको विवरण.....	१०४
आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण.....	१०५
आर्थिक काम नगर्नुको कारण.....	१०६

१८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति.....	१०७
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१०८
खण्ड ८: कृषि सम्बन्धी विवरण.....	१०९
कृषि सम्बन्धी विवरण.....	१०९
जग्गाको उपभोग.....	१०९
जग्गाको उपयोग.....	११०
पशुपन्छीको विवरण.....	१११
अनुसूचीहरू.....	११३
अनुसूची १: नगरपालिका र वडाको उमेर समुह अनुसार जनसंख्या.....	११३
अनुसूची २ : परिवारमा अनुपस्थित (विदेश अक्सर बसोबास गर्ने) व्यक्ति गएको देश र गएको कारण..	१२५
अनुसूची ३ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्ति र विदेश जाँदा उतिर्ण गरेको तह अनुसार विवरण	१२७
अनुसूची ४: आर्थिक अवस्था अनुसार परिवारको विवरण	१२९
अनुसूची ५: हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण.....	१३१
अनुसूची: ६ अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण प्रतिशतमा.....	१३४
अनुसूची ७: अनुपस्थितले विदेश जाँदा उतीर्ण गरेको तह.....	१३७
अनुसूची ८: अपाङ्गताको प्रकार र उमेर समुहअनुसार अपाङ्गताको विवरण	१४०
अनुसूची ९: समूहकृत देशहरूको नाम र सो अर्न्तगत राखिएका देशको नाम.....	१४२

तालिका सूची :

तालिका १ :	घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको विवरण (% मा).....	४
तालिका २ :	घरको तला अनुसारको विवरण (% मा).....	५
तालिका ३ :	घरको आयु अनुसारको विवरण (% मा).....	५
तालिका ४ :	आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवारको विवरण (% मा).....	६
तालिका ५ :	बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण (% मा)	६
तालिका ६ :	प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा वा तालिम लिएको परिवार तथा जनसंख्या विवरण (% मा)	७
तालिका ७ :	बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएका परिवारको विवरण (% मा).....	७
तालिका ८ :	घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या	८
तालिका ९ :	प्रयोग गरेको घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्या.....	११
तालिका १० :	आवासीय एकाइको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या	१२
तालिका ११ :	घरको छानाको बनोट अनुसार परिवारको संख्या	१४
तालिका १२ :	घरको भुईँको बनोट अनुसार परिवार संख्या	१६
तालिका १३ :	खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवार संख्या.....	१८
तालिका १४ :	परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	२०
तालिका १५ :	परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या.....	२१
तालिका १६ :	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	२४
तालिका १७ :	घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्या	२६
तालिका १८ :	आर्थिक अवस्था अनुसार परिवारको वर्गिकरण	२८
तालिका १९ :	परिवारले सञ्चालन गरेको कृषि बाहेक साना घरेलु व्यवसाय अनुसारको विवरण	२८
तालिका २० :	परिवारमा अनुपस्थित विदेश	२९
तालिका २१ :	परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिहरूको विदेश जाँदाको उमेर तथा लिङ्ग अनुसारको विवरण	३०
तालिका २२ :	परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको लिङ्ग तथा देश अनुसारको विवरण	३१
तालिका २३ :	परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको लिङ्ग तथा कारण अनुसारको विवरण.....	३२
तालिका २४ :	परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश गएको देश, लिङ्ग तथा कारण अनुसारको विवरण	३२
तालिका २५ :	परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्ति र विदेश जाँदा उतिर्ण गरेको तह अनुसार विवरण	३४
तालिका २६ :	मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समुह अनुसारको विवरण	३६
तालिका २७ :	मृत्यु भएका व्यक्तिको मृत्युको कारण	३७
तालिका २८ :	परिवार संख्या, जनसंख्या तथा लैङ्गिक अनुपात	३९
तालिका २९ :	परिवारमूलीको नाता अनुसारको जनसंख्या विवरण.....	४२
तालिका ३० :	परिवारको संरचनागत विवरण	४३

तालिका ३१ : उमेरगत (Single Year) जनसंख्या.....	४३
तालिका ३२ : नगरपालिकामा उमेर समुहअनुसार जनसंख्या.....	४८
तालिका ३३ : विशेष उमेर समुह अनुसारको जनसंख्या.....	४९
तालिका ३४ : उमेर समुह अनुसार परिवारमूलीको संख्या र प्रतिशत	५०
तालिका ३५ : नगरपालिकामा रहेका समुहकृत जातजातिको संख्या र प्रतिशत.....	५१
तालिका ३६ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	५२
तालिका ३७ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या.....	५६
तालिका ३८ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या.....	५९
तालिका ३९ : नगरपालिकामा बोलिने दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या.....	६०
तालिका ४० : नगरपालिकामा बोलिने पूर्खाको भाषा अनुसारको जनसंख्या	६१
तालिका ४१ : नगरपालिकामा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकको जनसंख्या.....	६३
तालिका ४२ : वैवाहिक स्थिति अनुसारको जनसंख्या	६४
तालिका ४३ : दश वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर.....	६५
तालिका ४४ : अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण.....	६६
तालिका ४५ : अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या.....	६७
तालिका ४६ : साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण.....	६९
तालिका ४७ : साक्षर जनसङ्ख्याले उत्तीर्ण गरेको तह.....	७२
तालिका ४८ : हाल विद्यालय गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण	७४
तालिका ४९ : अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण.....	७५
तालिका ५० : नगरपालिकाको जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या.....	७८
तालिका ५१ : विदेश जन्म भएकाहरू जन्म भएको देश अनुसारको जनसंख्या वितरण	७९
तालिका ५२ : पछिल्लो पटक बसाइँ सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या	८०
तालिका ५३ : अर्को पालिका र अर्को जिल्लाबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण.....	८२
तालिका ५४ : यस अघिको बसोबास विदेश हुनेहरूको यस अघि बसोबास गरेको देश.....	८५
तालिका ५५ : यस अघिको बसोबास विदेश हुनेको यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण	८६
तालिका ५६ : १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जीवितै जन्माएको बच्चाको संख्या र महिलाको उमेर समूहको आधारमा महिलाको संख्या	९१
तालिका ५७ : १५ देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जन्माएका जीवित बच्चाहरू, जीवित जन्मेर मरेका बच्चाहरू र अहिलेसम्म जीवित रहेका बच्चाहरूको संख्या.....	९२
तालिका ५८ : १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले विगत १ वर्षमा जीवितै जन्माएको बच्चाको संख्याको आधारमा उमेर समूह अनुसार महिलाको संख्या	९४
तालिका ५९ : उमेर विशिष्ट प्रजनन दर	९४
तालिका ६० : आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसंख्याको वितरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी).....	९६
तालिका ६१ : आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको जनसंख्या वितरण	९७

तालिका ६२ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका).....	१०१
तालिका ६३ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका).....	१०२
तालिका ६४ : रोजगारीको अवस्था अनुसार आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका).....	१०५
तालिका ६५ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका).....	१०६
तालिका ६६ : आर्थिक काम नगर्नुको कारण अनुसार जनसंख्याको वितरण (१० वर्ष वा सोभन्दा माथि).....	१०७
तालिका ६७ : १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति.....	१०७
तालिका ६८ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था.....	१०८
तालिका ६९ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल.....	१०९
तालिका ७० : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग.....	११०
तालिका ७१ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग.....	१११
तालिका ७२ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार.....	११२

रेखाचित्र सूची :

रेखाचित्र १ :	वडा अनुसार घरको स्वामित्व आफ्नै भएका परिवारको विवरण (% मा)	९
रेखाचित्र २ :	नगरपालिकामा घरको स्वामित्व अनुसार परिवारको विवरण (% मा)	९
रेखाचित्र ३ :	नगरपालिकामा घरको जग अनुसार परिवारको विवरण (% मा)	१०
रेखाचित्र ४ :	वडा अनुसार घरको गारो सिमेन्ट जडित इटाहुँगा भएका घरको विवरण (% मा)	१३
रेखाचित्र ५ :	नगरपालिकामा घरको छानोको प्रकार अनुसार परिवारको विवरण (% मा)	१५
रेखाचित्र ६ :	वडाअनुसार नगरपालिकामा घरको भुईँ माटो भएका परिवारको विवरण (% मा)	१७
रेखा चित्र ७ :	नगरपालिकामा खानीपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको विवरण (% मा)	१९
रेखाचित्र ८ :	नगरपालिकामा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवारको विवरण (% मा)	२१
रेखाचित्र ९ :	बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवारको विवरण (% मा), रा.ज.ग. २०६८ र २०७८	२३
रेखाचित्र १० :	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवारको विवरण (% मा), रा.ज.ग. २०६८ र २०७८	२५
रेखाचित्र ११ :	नगरपालिकामा घरायसी सेवा/सविधा प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण (% मा)	२७
रेखाचित्र १२ :	अनुपस्थित परिवार (विदेश) बाट विदेशमा रहेका पुरुष तथा महिलाको प्रतिशत	३०
रेखाचित्र १३ :	महिलाको स्वामित्वमा रहेको घर जग्गाको विवरण (प्रतिशतमा)	३५
रेखाचित्र १४ :	मृत्यु भएका पुरुष तथा महिलाको विवरण (% मा)	३५
रेखाचित्र १५ :	नगरपालिका र वडा अनुसारको लैंगिक अनुपात	३९
रेखाचित्र १६ :	वडा अनुसार २०६८ र २०७८ को जनसंख्या (प्रतिशतमा)	४०
नक्सा १७:	कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या वितरण	४१
रेखाचित्र १८:	नगरपालिकाको जनसंख्या पिरामिड	४७
रेखाचित्र १९:	लिङ्ग अनुसार परिवारमुली (% मा) (कुल परिवार संख्याको)	५१
रेखाचित्र २० :	नगरपालिकामा रहेको प्रमुख १० जातजातिको विवरण (% मा)	५५
रेखाचित्र २१ :	नगरपालिकामा बोलिने १ प्रतिशत भन्दा बढी बोलिने मातृभाषाको विवरण (% मा)	५८
रेखाचित्र २२ :	नगरपालिकामा धर्म अनुसारको विवरण (% मा)	५९
रेखाचित्र २३ :	वैवाहिक स्थिति अनुसारको जनसंख्याको विवरण (% मा)	६४
रेखाचित्र २४ :	दश वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर (% मा)	६६
रेखाचित्र २५ :	अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या (% मा)	६७
रेखाचित्र २६ :	नगरपालिकाको २०६८ र २०७८ को साक्षरता दर (% मा)	६८
नक्सा २७ :	वडाअनुसार महिलाको साक्षरता दर	७०
रेखाचित्र २८ :	वडा अनुसार साक्षरता दर (% मा)	७१
रेखाचित्र २९ :	नगरपालिकाका साक्षर जनसङ्ख्याले उत्तीर्ण गरेको तह (% मा)	७३
रेखाचित्र ३० :	नगरपालिकाका हाल विद्यालय गएको वा नगएको विवरण (% मा)	७४
रेखाचित्र ३१ :	अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा)	७६

रेखाचित्र ३२ :	नगरपालिकाको जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या (% मा)	७८
रेखाचित्र ३३ :	पछिल्लो पटक बसाइँ सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या (प्रतिशतमा).....	८१
रेखाचित्र ३४ :	अर्को पालिका र जिल्लाबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण (% मा)....	८४
रेखाचित्र ३५ :	विदेशबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण (% मा)	९०
रेखाचित्र ३६ :	उमेर विशिष्ट प्रजनन दरको प्रवृत्ति	९५
रेखाचित्र ३७ :	आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण (% मा)	१०१
रेखाचित्र ३८ :	आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा).....	१०४

खण्ड १: परिचय

परिचय

गणतन्त्र नेपालको बागमती प्रदेश को काठमाडौं जिल्लाको उत्तर पूर्वमा अवस्थित यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका वडा नं. १ (साविकको गागलफेदी गा.वि.स.) मा अवस्थित ऐतिहासिक धार्मिक स्थल कागेश्वरी महादेव मन्दिर र मनोहरा खोलाको नामबाट नामाङ्कन गरिएको हो । यस नगरपालिका मिति २०७१ साल मंसिर १६ गते नेपाल सरकारको मन्त्रपरिषदको निर्णयबाट साविकको गोठाटार, मूलपान, डाँछी, भद्रवास, आलापोट र गागलफेदी गा.वि.स.हरूलाई समायोजन गरी गठन गरिएको हो ।

विविध धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक श्रोतहरूको पहिचान बोकेको यस नगरपालिका २७ ४१' २०" देखी २७ ४६' ३३" उत्तर अक्षांश र ८५ २१' ४५" देखी ८५ २८' १९" पूर्वी देशान्तर मा अवस्थित रहेको छ । समुद्री सतहबाट १२९७ मिटर देखी २२५८ मिटर उचाईमा रहेको यस नगरपालिका जम्मा २८.८० वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। यस नगरपालिको पूर्वमा शंखरापुर नगरपालिका, दक्षिण पूर्वमा भक्तपुर जिल्लाको मध्यपुर थिमी नगरपालिका र चाँगुनारायण नगरपालिका, दक्षिण पश्चिममा काठमाडौं महानगरपालिका र उत्तर पश्चिममा गोकर्णेश्वर नगरपालिका पर्दछ । यस नगरपालिकाको हावापानी समशितोष्ण प्रकारको छ । भौगोलिक हिसाबले समथल जमिनदेखी शिवपुरी लेकसम्मको अवस्थिति रहेको छ ।

यस नगरपालिको क्षेत्रभित्र मुख्य धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरू क्रमशः कागेश्वरी महादेव मन्दिर, नवतनधाम, चम्पक विनायक मन्दिर, काष्ठभैरव मन्दिर, सिमतिर्थ, गीता मन्दिर, तेजविनायक गणेश मन्दिर, सिद्धकाली मन्दिर, महाकाल भैरव मन्दिर, कोल्मतेश्वर, थली बालकुमारी मन्दिर साथै अन्य देवी-देवता, गुम्बाहरू जस्ता स्थलहरू रहेका छन् । त्यसै गरी यस नगरपालिका अन्तर्गत पर्ने मुख्य नदीहरू बागमती र मनोहरा रहेका छन् भने सोको अलवा साना खोलाहरू वासुकी, भरूवा, ढकाल, कागेश्वरी, महादेव लगायत नियमित पानीको वहाव रहने अन्य साना खोल्सा खोल्सीहरू समेत रहेका छन् ।

औसत १७०० मिलिमिटर वर्षा हुने यस नगरपालिकाको पूर्वतर्फ रहेको मनोहरा फाँट र पश्चिमतर्फ रहेको वाग्मती फाँट कृषि उपजका लागि महत्वपूर्ण मानिन्छन् । यहाँको महत्वपूर्ण कृषि उत्पादनमा धान, गहुँ, मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी र गोलभेडा खेती रहेका छन् । यस क्षेत्र भै बग्ने नदी तथा खोलाहरूको पानीबाट सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन सके कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण भएर जनताको जीवनस्तरमा थप सुधार हुने सम्भावना संगसंगै रहेको छ । पूर्वतर्फ रहेको मनोहरा फाँट र पश्चिमतर्फ रहेको वाग्मती फाँट कृषि उपजका लागि महत्वपूर्ण मानिन्छन् । यहाँको महत्वपूर्ण कृषि उत्पादनमा धान, गहुँ, मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी र गोलभेडा खेती रहेका छन्। यस क्षेत्र भै बग्ने नदी तथा खोलाहरूको पानीबाट सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन सके कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण हुन गै जनताको जीवनस्तरमा थप सुधार हुने सम्भावना संगसंगै रहेको छ ।

प्रशासनिक विभाजन अनुसार यस नगरपालिकामा नौ वटा वडाहरू रहेका छन् । कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जम्मा परिवार संख्या ३३,७६४ र जनसंख्या १,३०,४३३ रहेको छ, जसमा पुरुषको संख्या ६५,०३१ (४९.९ %) र महिलाको संख्या ६५,४०२ (५०.१ %) छ। लैङ्गिक अनुपात ९९.४३ रहेको छ भने औषत परिवार संख्या ३.८७ छ । वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर ७.४१ प्रतिशत रहेको छ जुन सबै स्थानीय तहमध्ये सबैभन्दा बढी हो ।

साक्षरता दर: साक्षरता दर ८८.४ प्रतिशत, पुरुषको साक्षरता दर ९४.१ प्रतिशत र महिलाको साक्षरता दर ८२.९ प्रतिशत (५ वर्ष माथि उमेर समूहको जनसंख्या मध्ये)

जनघनत्व : जनघनत्व ४,७६४ जना प्रति वर्ग कि.मि.

प्रमुख जातजाति: ब्राह्मण पहाड, क्षेत्री, तामाङ, नेवा:(नेवार), राई

प्रमुख मातृभाषा: नेपाली, तामाङ, नेपालभाषा, राई, मैथिली

प्रमुख धर्म: हिन्दु, बौद्ध, किराँत, त्रिश्चयन

भौगोलिक अवस्थिति: २७ ४१' २०" देखी २७ ४६' ३३" उत्तर अक्षांश र ८५ २१' ४५" देखी ८५ २८' १९" पूर्वी देशान्तर

पुर्व: शंखरापुर नगरपालिका

पश्चिम : काठमाडौं महानगरपालिका र गोकर्णेश्वर नगरपालिका

उत्तर: सिन्धुपाल्चोक जिल्ला

दक्षिण: मध्यपुरथिमी नगरपालिका

क्षेत्रफल: २८.८० वर्ग कि.मि.

शैक्षिक संख्या

सामुदायिक विद्यालय : १६ , संस्थागत विद्यालय: : ४७, गुम्वा विद्यालय : १ र महिला गृहिणी विद्यालय : १

स्वास्थ्य संस्था

स्वास्थ्य चौकी: ५, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र: १, बर्थिङ्ग सेन्टर : २, आयुर्वेदिक चिकित्सालय : १

खोप क्लिनिक : २० र गाँउघर क्लिनिक : १३ पशुसेवा केन्द्र: २

नगरपालिकामा रहेका प्रमुख ५ वटा जातजाति, मातृभाषा र धर्म

जातजातिको नाम	जम्मा	
	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०
ब्राह्मण - पहाड	३९४४६	३०.२
क्षेत्री	३९१८८	३०.०
तामाङ	१५६२३	१२.०
नेवा: (नेवार)	११३७८	८.७
राई	३४७५	२.७

मातृभाषा	जम्मा	
	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०
नेपाली	९९६०१	७६.४
तामाङ	१३१४३	१०.१
नेपालभाषा	६९३३	५.३
राई	१८७४	१.४
मैथिली	१६३४	१.३

धर्म	जम्मा	
	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०
हिन्दु	१०८२६४	८३.०
बौद्ध	१६२७४	१२.५
इस्लाम	५२७	०.४
किराँत	२११८	१.६
क्रिस्चियन	३२१५	२.५

खण्ड २: घर तथा पारिवारिक विवरण

घरको मुख्य प्रयोग

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा रहेका कुल २३,१५७ वटा घरहरूमध्ये मुख्यरूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ८५.७१ प्रतिशत, व्यापार व्यवसाय ४.१० प्रतिशत, गोठ/धन्सार/मतान ३.५० प्रतिशत, अन्य (जस्तै: भान्सा घर) १.०३ प्रतिशत, खाली घर ३.३४ प्रतिशत, उद्योग/कलकारखाना १.०६ प्रतिशत, होटल तथा लज ०.१० प्रतिशत, , शैक्षिक ०.६५ प्रतिशत, संस्थागत ०.२५ प्रतिशत, सरकारी ०.१२ प्रतिशत, बैंक तथा वित्तीय संस्था ०.०७ प्रतिशत र स्वास्थ्यजन्य ०.०६ प्रतिशत रहेका छन्।

जुन समग्र नेपालमा मुख्यरूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ७१.७२ प्रतिशत, गोठ/धन्सार/मतान १०.१२ प्रतिशत, खाली घर ६.२६ प्रतिशत, अन्य (जस्तै: भान्सा घर) ५.८७ प्रतिशत, व्यापार व्यवसाय ३.०९ प्रतिशत, शैक्षिक १.१२ प्रतिशत, उद्योग/कलकारखाना ०.४३ प्रतिशत र संस्थागत ०.४१ प्रतिशत, सरकारी ०.३७ प्रतिशत, होटल तथा लज ०.३२ प्रतिशत, स्वास्थ्यजन्य ०.२ प्रतिशत र बैंक तथा वित्तीय संस्था ०.०९ प्रतिशत रहेका छन्।

तालिका १ : घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको विवरण (% मा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको प्रतिशत											
		आवासीय	व्यापार व्यवसाय	सरकारी	शैक्षिक	स्वास्थ्य-जन्य	उद्योग कल-कारखाना	बैंक तथा वित्तीय संस्था	संस्थागत	होटल तथा लज	गोठ /धनसार	अन्य	खाली
नेपाल	७५५२०६६	७१.७२	३.०९	०.३७	१.१२	०.२०	०.४३	०.०९	०.४१	०.३२	१०.१२	५.८७	६.२६
काठमाडौं	३१६७३०	८१.५०	७.७३	१.००	०.९९	०.२१	१.२३	०.२१	०.७४	०.९५	१.३५	१.२२	२.८७
कागेश्वरी मनोहरा	२३१५७	८५.७१	४.१०	०.१२	०.६५	०.०६	१.०६	०.०७	०.२५	०.१०	३.५०	१.०३	३.३४

घरको तला

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकामा रहेका कुल २३ हजार १ सय ५७ वटा घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी ३७.६१ प्रतिशत घर तीन तले रहेका छन् जुन काठमाडौं जिल्लामा ३५.६३ प्रतिशत रहेको छ। यसैगरी दोस्रोमा एक तले ३६.४० प्रतिशत छ। उक्त प्रतिशत काठमाडौं जिल्लामा २५.२६ प्रतिशत रहेको छ। ५ देखि ७ तले घर कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकामा ०.५६ प्रतिशत छन्। विस्तृत विवरण तलको तालिका २ मा दिइएको छ।

तालिका २ : घरको तला अनुसारको विवरण (% मा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको तला अनुसार प्रतिशत							
		१	२	३	४	५-७	८-९	१०+	नखुलेको
नेपाल	७५५२०६६	५९.८२	२८.७८	९.१७	१.३०	०.६४	०.०१	०.००	०.२८
काठमाडौं	३१६७३०	२५.२६	१८.७८	३५.६३	१३.३७	६.३६	०.२६	०.०५	०.२९
कागेश्वरी मनोहरा	२३१५७	३६.४०	१९.१५	३७.६१	६.१४	०.५६	०.०७	०.०३	०.०४

घरको आयु:

जगणना २०७८ मा संकलित विवरण बमोजिम घर निर्माण भएको वर्ष अनुसार नतिजा सार्वजनिक भएकोमा घरको आयुलाई १२ वटा (० वर्ष, १ वर्ष, २ वर्ष, ३ वर्ष, ४ वर्ष, ५-९ वर्ष, १०-१४ वर्ष, १५-१९ वर्ष, २०-२९ वर्ष, ३०-४९ वर्ष, ५०-९९ वर्ष र १०० वर्ष भन्दा माथि) मा वर्गिकरण गरिएको छ। जनअनुसार कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकामा रहेका कुल २३,१५७ वटा घर मध्ये सबैभन्दा बढी २८.३२ प्रतिशत घर ५-९ वर्षका रहेका छन् भने सबैभन्दा कम १०० भन्दा बढी वर्षका ०.१८ प्रतिशत घर रहेका छन्। उक्त संख्या काठमाडौं जिल्लामा क्रमशः १८.७२ र ०.४४ प्रतिशत रहको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तालिका ३ मा राखिएको छ।

तालिका ३ : घरको आयु अनुसारको विवरण (% मा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको आयु अनुसार प्रतिशत												
		० वर्ष	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-१४ वर्ष	१५-१९ वर्ष	२०-२९ वर्ष	३०-४९ वर्ष	५०-९९ वर्ष	१००+ वर्ष	नखुलेको
नेपाल	७५५२०६६	३.५४	५.६८	५.६१	६.५०	६.६३	२०.६६	१५.२९	९.६४	१२.४७	८.१२	२.९७	०.५३	२.३७
काठमाडौं	३१६७३०	३.०५	५.४९	५.२५	५.५६	५.२८	१८.७२	१२.२७	९.१५	१०.४७	७.२५	१.६७	०.४४	१५.४०
कागेश्वरी मनोहरा	२३१५७	५.९९	७.१२	८.८२	९.६८	१०.५५	२८.३२	१३.०२	६.३४	५.५६	२.२२	०.६८	०.१८	१.५३

आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार

नगरपालिकामा रहेको कुल ३३,७६४ परिवार मध्ये मात्र ७.३८ प्रतिशत परिवारले आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान लिएको देखिन्छ। उक्त प्रतिशत काठमाडौं जिल्लामा ५.२९ प्रतिशत र देशमा १०.२७ प्रतिशत रहेको छ। विस्तृत विवरण तालिका ४ मा राखिएको छ।

तालिका ४ : आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवारको विवरण (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	आवासीय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवारको प्रतिशत		
		लिएका	नलिएका	नखुलेको
नेपाल	६६६०८४१	१०.२७	८९.३३	०.४०
काठमाडौँ	५४२८९२	५.२९	९२.२२	२.५०
कागेश्वरी मनोहरा	३३७६४	७.३८	९२.४९	०.१२

बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण:

यस नगरपालिकाका जम्मा ३३,७६४ परिवार मध्ये ८५.७९ प्रतिशत परिवारमा कम्तिमा १ जना सदस्यको बैंक खाता रहेको देखिन्छ। यसै गरी कुल १,३०,४३३ जना मध्ये ५१.५६ प्रतिशत व्यक्तिको कुनै कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था (सहकारी संस्था बाहेक) मा खाता रहेको देखिन्छ। यसैगरी कुल ६५०३१ पुरुष मध्ये ५३.८९ प्रतिशत र कुल ६५४०२ जना महिला मध्ये ४९.२५ प्रतिशतको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा कम्तिमा एउटा बैंक खाता रहेको छ। विस्तृत विवरण तालिका ५ मा नेपाल र काठमाडौँको समेत विवरण राखिएको छ।

तालिका ५ : बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	जनसंख्या (संस्थागत बाहेक)			कम्तिमा एउटा खाता भएको परिवारको प्रतिशत	बैंक खाता भएको व्यक्तिको प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	२८९८५३६४	१४११८९९१	१४८६६३७३	६१.८९	२५.५६	२६.४२	२४.७४
काठमाडौँ	५४२८९२	१९९४५५५	१००२२०६	९९२३४९	८२.६७	५४.४०	५७.३५	५१.४२
कागेश्वरी मनोहरा	३३७६४	१३०४३३	६५०३१	६५४०२	८५.७९	५१.५६	५३.८९	४९.२५

प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा वा तालिम

जनगणना २०७८ अनुसार यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाका कुल ३३,७६४ व्यक्तिगत परिवार मध्ये मात्र ४,९०५ अर्थात् १४.५३ प्रतिशत परिवारमा कम्तिमा १ जना व्यक्तिले प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा वा तालिम लिएको देखिन्छ। उक्त प्रतिशत काठमाडौँ जिल्लामा १४.१५ रहेको छ। यसैगरी उल्लेखित ४,९०५ परिवारका ६३८६ जना अर्थात् ६.६५ प्रतिशत (१८ वर्ष माथिको जनसंख्याको) ले उक्त तालिम लिएको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तालिका ६ मा राखिएको छ।

तालिका ६ : प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा वा तालिम लिएको परिवार तथा जनसंख्या विवरण (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	१८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	व्यवसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको परिवार तथा जनसंख्या			
			व्यवसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको व्यक्ति कम्तिमा १ जना भएको परिवार		जनसंख्या	
			संख्या	प्रतिशत	व्यवसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको जनसंख्या	प्रतिशत (१८ वर्ष र सो भन्दा माथिको)
नेपाल	६६६०८४१	१९२९४९९५	८३६१२७	१२.५५	१०८१६४६	५.६१
काठमाडौं	५४२८९२	१५३३१८८	७६७९७	१४.१५	१०३४२९	६.७५
कागेश्वरी मनोहरा	३३७६४	९४५७६	४९०५	१४.५३	६३८६	६.७५

बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण:

नगरपालिकाका जम्मा ३३,७६४ परिवार मध्ये २२.७६ प्रतिशत परिवारले कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट ऋण लिएको देखिन्छ। काठमाडौं जिल्लामा १५.३८ प्रतिशत र नेपालमा २५.५९ प्रतिशत व्यक्तिले बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएका छन्। विस्तृत विवरण तालिका ७ मा दिइएको छ।

तालिका ७ : बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएका परिवारको विवरण (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	ऋण लिएका परिवारको प्रतिशत	
		लिएका	नलिएका
नेपाल	६६६०८४१	२५.५९	७४.४१
काठमाडौं	५४२८९२	१५.३८	८४.६२
कागेश्वरी मनोहरा	३३७६४	२२.७६	७७.२४

घरको स्वामित्व

कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकामा परिवारले आवासीय रूपमा प्रयोग गरिरहेको घरको स्वामित्व हेर्दा कुल ३३,७६४ परिवार मध्ये ५५.० प्रतिशत परिवारहरू आफ्नै स्वामित्वका आवासीय एकाइमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने ४४.० प्रतिशत परिवारहरू भाडामा लिइएको आवासीय एकाइमा बसिरहेको देखिन्छ। जनगणना २०७८ अनुसार ०.५ प्रतिशत परिवारहरू संस्थागत एकाइमा अर्थात् तिनीहरू कुनै संस्थाले प्रयोग गर्न दिइएको आवासीय एकाइमा र ०.४ प्रतिशत परिवार अन्य प्रकारको स्वामित्वको एकाइमा बसोबास गरेको देखिन्छ। २०६८ को जनगणना अनुसार आफ्नै स्वामित्वमा घर भएका परिवार ६१.४ प्रतिशत रहेको थियो भने भाडामा बस्ने ३७.५ प्रतिशत थिए।

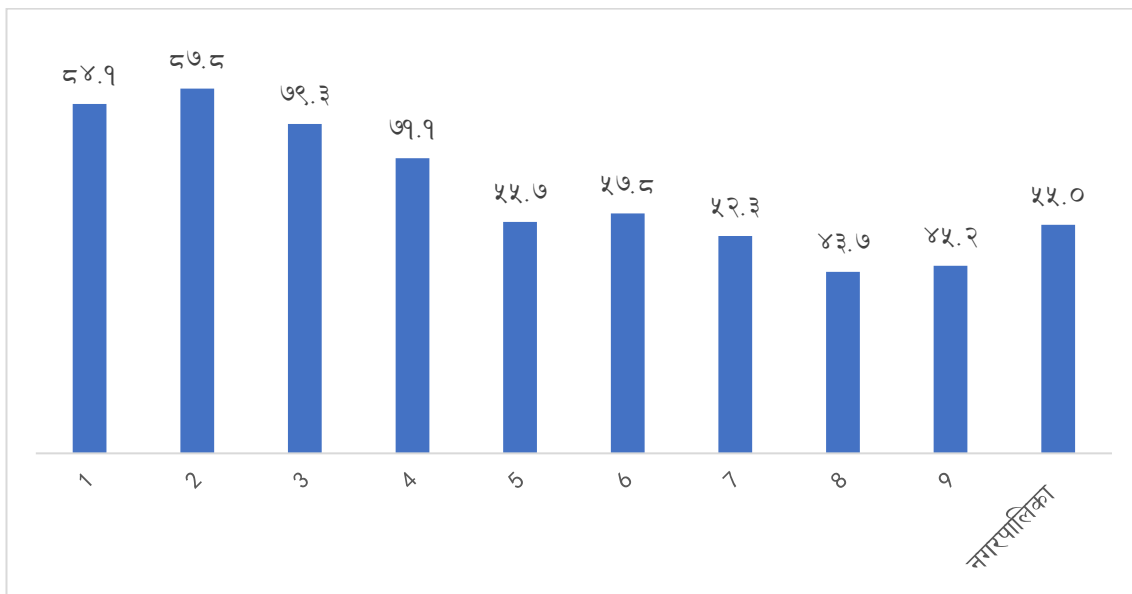
वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा बढी वडा नं २ मा ८७.८ प्रतिशत परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम वडा नं ८ मा ४३.७ प्रतिशत परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ। भाडामा बसोबास गर्ने परिवारको संख्या सबैभन्दा बढी वडा नं. ८ र ९ मा ५४.१ प्रतिशत छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा १२.२ प्रतिशत रहेको छ। अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिका ८ दिइएको छ।

तालिका ८ : घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या

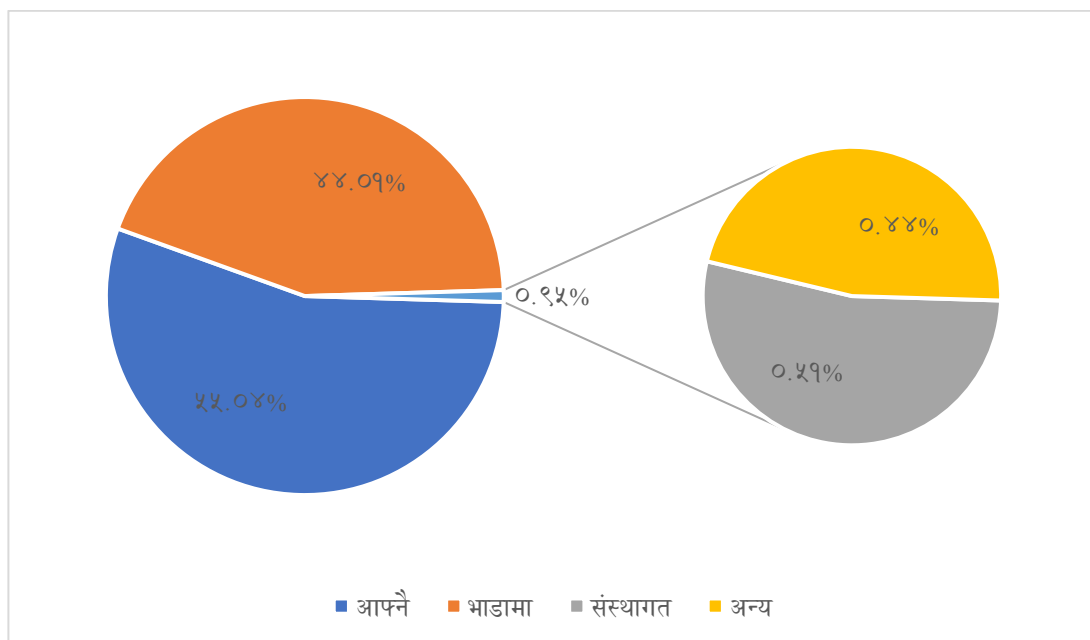
वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	घरको स्वामित्व			
			आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
१	संख्या	१६५६	१३९३	२५१	७	५
	%	१००	८४.१	१५.२	०.४%	०.३%
२	संख्या	७८७	६९१	९६	०	०
	%	१००	८७.८	१२.२	०.०%	०.०%
३	संख्या	७५३	५९७	१४९	२	५
	%	१००	७९.३	१९.८	०.३%	०.७%
४	संख्या	२३२९	१६५५	६५७	७	१०
	%	१००	७१.१	२८.२	०.३%	०.४%
५	संख्या	३२५५	१८१४	१४१७	१६	८
	%	१००	५५.७	४३.५	०.५%	०.२%
६	संख्या	६५३८	३७७६	२७०८	३१	२३
	%	१००	५७.८	४१.४	०.५%	०.४%
७	संख्या	५४५२	२८५३	२५५६	१२	३१
	%	१००	५२.३	४६.९	०.२%	०.६%
८	संख्या	४३८६	१९१६	२३७१	६६	३३
	%	१००	४३.७	५४.१	१.५%	०.८%
९	संख्या	८६०८	३८८८	४६५५	३०	३५
	%	१००	४५.२	५४.१	०.३%	०.४%
जम्मा	संख्या	३३७६४	१८५८३	१४८६०	१७१	१५०
	%	१००	५५.०	४४.०	०.५%	०.४%

रेखाचित्र १ : वडा अनुसार घरको स्वामित्व आफ्नै भएका परिवारको विवरण (% मा)

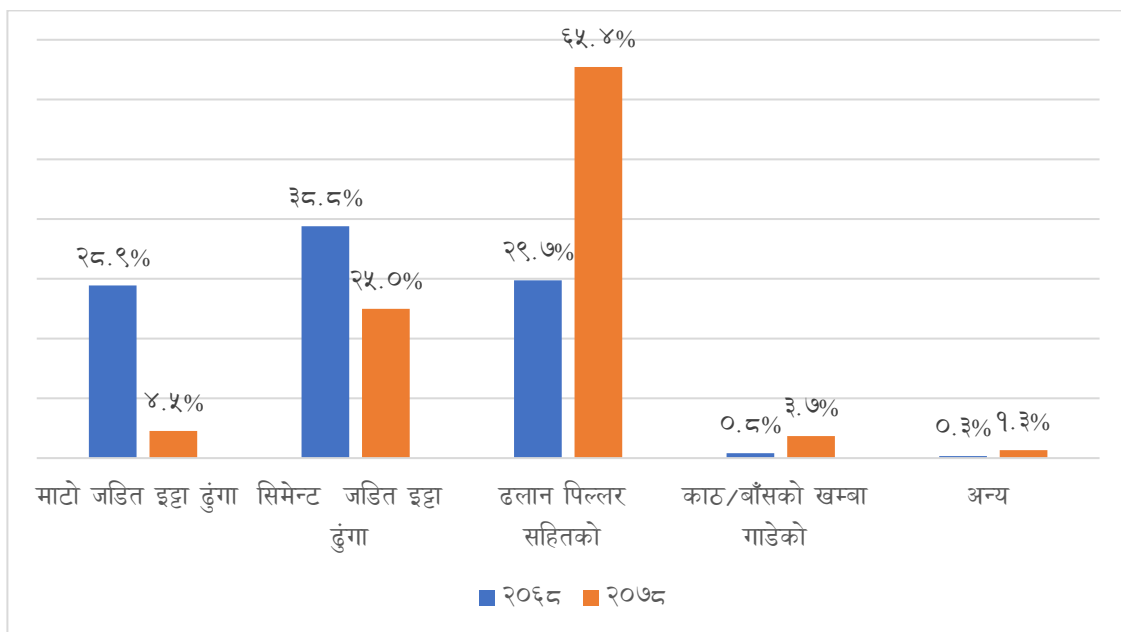
रेखाचित्र २ : नगरपालिकामा घरको स्वामित्व अनुसार परिवारको विवरण (% मा)

घरको जग

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारले प्रयोग गरिरहेको आवासीय एकाइहरू मध्ये ६५.४ प्रतिशतको ढलान पिल्लरसहितको, २५.० प्रतिशतका सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाबाट बनेको, ४.५ प्रतिशतको जग माटो जडित ईटा/ढुङ्गाबाट बनेको, ३.७ प्रतिशतको काठ/बाँसको खाँबो गाडिएको र १.३ प्रतिशतको अन्य प्रकारको बनोट रहेको देखिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा घरको जग माटो जडित ईटा/ढुङ्गा भएका घर २८.९ प्रतिशत थिए भने सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाको जग भएका घर ३८.८ प्रतिशत र ढलान पिल्लर सहितको २९.७ प्रतिशत थिए।

रेखाचित्र ३ : नगरपालिकामा घरको जग अनुसार परिवारको विवरण (% मा)

वडागत रूपमा सबैभन्दा बढी घरको जग ढलान पिल्लर सहितको वडा नं. ९ मा ८३.८ प्रतिशत परिवारको र सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा २९.५ प्रतिशत परिवारको देखिन्छ। यसैगरी वडा नं. १ मा अझैपनि १०.० प्रतिशत परिवारको घरको जग काठ/बाँसको खम्बा गाडेको देखिन्छ जुन अन्य वडामा पनि केही मात्रा देख्न सकिन्छ। घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्या तालिका ९ मा दिइएको छ।

तालिका ९ : प्रयोग गरेको घरको जगको बनेट अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	घरको जग				
			माटो जडित इट्टा ढुंगा	सिमेन्ट जडित इट्टा ढुंगा	ढलान पिल्लर सहितको	काठ/बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य
१	संख्या	१६५६	१८२	६२२	६५७	१६५	३०
	%	१००	११.०	३७.६	३९.७	१०.०	१.८
२	संख्या	७८७	१३२	३८१	२३२	३३	९
	%	१००	१६.८	४८.४	२९.५	४.२	१.१
३	संख्या	७५३	८८	२२५	३७६	४८	१६
	%	१००	११.७	२९.९	४९.९	६.४	२.१
४	संख्या	२३२९	२८४	७५३	१०८४	१७८	३०
	%	१००	१२.२	३२.३	४६.५	७.६	१.३
५	संख्या	३२५५	१२१	११५७	१७६१	१३२	८४
	%	१००	३.७	३५.५	५४.१	४.१	२.६
६	संख्या	६५३८	२८३	२००८	३८११	३४७	८९
	%	१००	४.३	३०.७	५८.३	५.३	१.४
७	संख्या	५४५२	७०	११०३	४१५१	८४	४४
	%	१००	१.३	२०.२	७६.१	१.५	०.८
८	संख्या	४३८६	२६१	१०१२	२८१०	१७२	१३१
	%	१००	६.०	२३.१	६४.१	३.९	३.०
९	संख्या	८६०८	११५	११७५	७२१६	८५	१७
	%	१००	१.३	१३.७	८३.८	१.०	०.२
जम्मा	संख्या	३३७६४	१५३६	८४३६	२२०९८	१२४४	४५०
	%	१००	४.५	२५.०	६५.४	३.७	१.३

घरको बाहिरी गारो

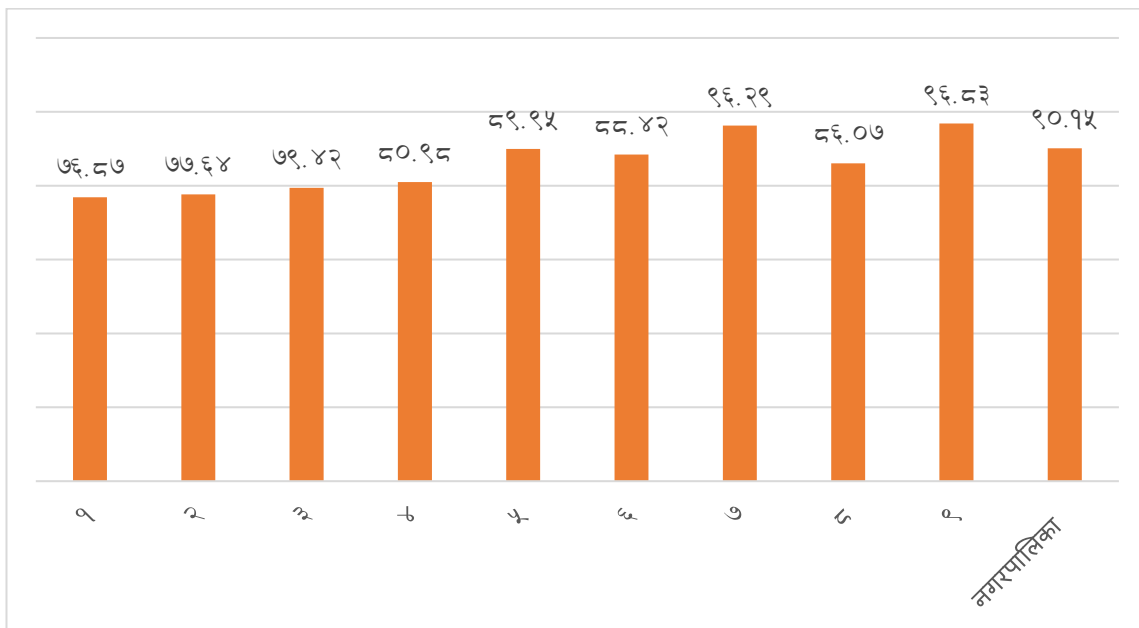
जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरको बाहिरी गारो मध्ये ९०.१ प्रतिशतको सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाबाट, ५.८ प्रतिशत जस्ता/टिन, २.९ प्रतिशतको माटो जडित ईटा/ढुङ्गाबाट, ०.२ प्रतिशतको बाँसजन्य सामग्रीबाट, ०.५ प्रतिशतको काठ/फल्याकबाट, ०.१ प्रतिशतको प्रि-फ्याव, ०.२ प्रतिशत काँचो इट्टा र बाँकी अन्य सामग्रीबाट बनेको देखिएको छ। वि.सं. २०६८ को गणनामा घरको बाहिरी गारो मध्ये ७१.२ प्रतिशतको सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाबाट, २२.८ प्रतिशतको माटो जडित ईटा/ढुङ्गाबाट, २.५ प्रतिशत काँचो इट्टाबाट र बाँकी अन्य सामग्रीबाट बनेको थियो।

वडा अनुसार हेर्दा वडा नं. ९ मा ९६.८ प्रतिशत परिवारको घरको गारो सिमेन्ट जडित इट्टा हुँगाबाट बनेको छ भने वडा नं. २ मा अभैपनि १२.५ प्रतिशत परिवारको घरको गारो माटो जडित इट्टा हुँगाबाट बनेको देखिन्छ । वडागत रूपमा घरको गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या तलको तालिका १० मा दिइएको छ ।

तालिका १० : आवासीय एकाइको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारो							
			माटो जडित इट्टा हुँगा	सिमेन्ट जडित इट्टा हुँगा	काठ/ फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काँचो इट्टा	जस्ता/ टिन	प्रिफ्याब	अन्य
१	संख्या	१६५६	१५२	१२७३	४	६	५	२०८	१	७
	%	१००	९.२	७६.९	०.२	०.४	०.३	१२.६	०.१	०.४
२	संख्या	७८७	९८	६११	०	०	०	७५	०	३
	%	१००	१२.५	७७.६	०.०	०.०	०.०	९.५	०.०	०.४
३	संख्या	७५३	७३	५९८	४	६	१	६६	३	२
	%	१००	९.७	७९.४	०.५	०.८	०.१	८.८	०.४	०.३
४	संख्या	२३२९	१३८	१८८६	४	९	८	२६६	०	१८
	%	१००	५.९	८१.०	०.२	०.४	०.३	११.४	०.०	०.८
५	संख्या	३२५५	४९	२९२८	२०	२१	३	२२४	१	९
	%	१००	१.५	९०.०	०.६	०.६	०.१	६.९	०.०	०.३
६	संख्या	६५३८	१५८	५७८१	३०	६	१९	४९६	१२	३६
	%	१००	२.४	८८.४	०.५	०.१	०.३	७.६	०.२	०.६
७	संख्या	५४५२	५२	५२५०	२८	३	११	९६	२	१०
	%	१००	१.०	९६.३	०.५	०.१	०.२	१.८	०.०	०.२
८	संख्या	४३८६	१३८	३७७५	४२	४	४	४०९	८	६
	%	१००	३.१	८६.१	१.०	०.१	०.१	९.३	०.२	०.१
९	संख्या	८६०८	११२	८३३५	२७	६	४	११०	४	१०
	%	१००	१.३	९६.८	०.३	०.१	०.०	१.३	०.०	०.१
जम्मा	संख्या	३३७६४	९७०	३०४३७	१५९	६१	५५	१९५०	३१	१०१
	%	१००	२.९	९०.१	०.५	०.२	०.२	५.८	०.१	०.३

रेखाचित्र ४ : वडा अनुसार घरको गारो सिमेन्ट जडित इटाढुंगा भएका घरको विवरण (% मा)

घरको छानो

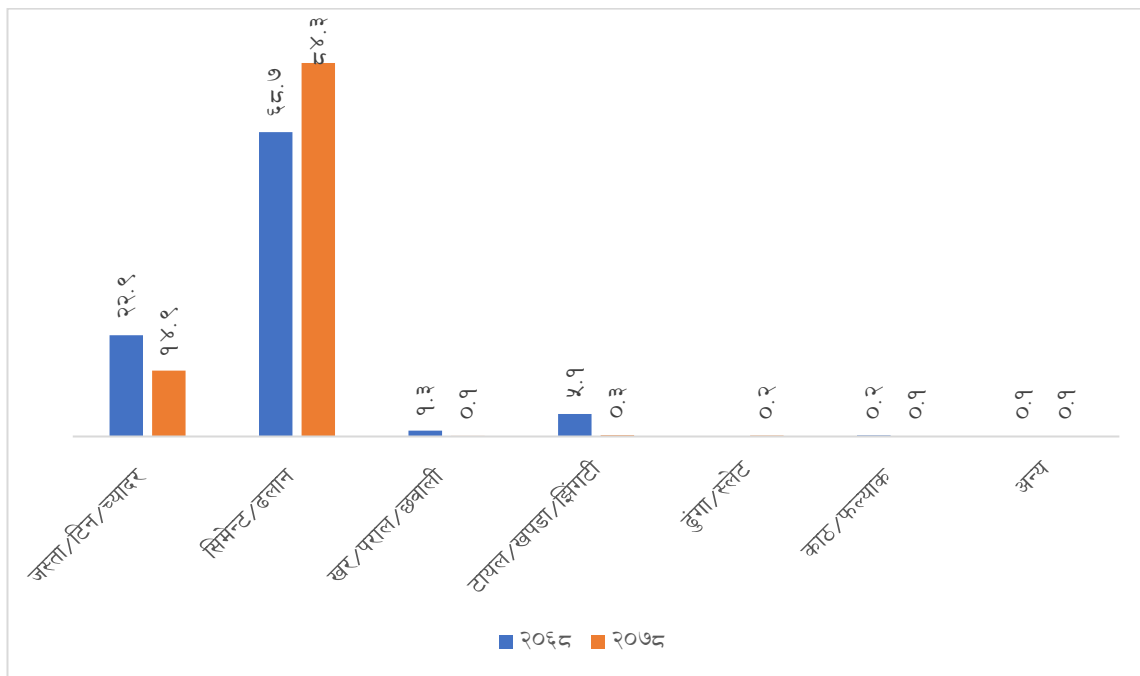
नगरपालिकामा बस्ने परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरहरू मध्ये मुख्य रूपमा ८४.३ प्रतिशतको सिमेन्ट/ढलानबाट, १४.९ प्रतिशत परिवारको छाना जस्ता/टिन/च्यादरबाट, ०.३ प्रतिशतको टायल/खपटा/भिँगटीबाट, ०.१ प्रतिशत खर/पराल/छ्वालीबाट, ०.२ प्रतिशत ढुंगा/स्लेटबाट, ०.१ प्रतिशत काठ/फ्ल्याकबाट बनेको देखिएको छ भने बाँकी अन्य सामग्रीको प्रयोगबाट बनेको देखिन्छ। वि.सं. २०६८ सालमा ६८.७ प्रतिशतको सिमेन्ट/ढलानबाट, २२.९ प्रतिशत परिवारको छाना जस्ता/टिन/च्यादरबाट, ५.१ प्रतिशतको टायल/खपटा/भिँगटीबाट र बाँकी अन्य सामग्रीबाट बनेको थियो।

वडागत रूपमा हेर्दा घरको छाना सिमेन्ट ढलान भएका परिवार वडा नं. ९ मा सबैभन्दा बढी (९३.६ %) र वडा नं. १ मा सबैभन्दा कम (६४.९ %) रहेका छन्। घरको छानाको बनेट अनुसारको परिवार संख्या तालिका ११ मा दिइएको छ।

तालिका ११ : घरको छानाको बनेट अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	घरको छानो						
			जस्ता/टिन /च्यादर	सिमेन्ट/ ढलान	खर/पराल /छवाली	टायल/खपडा /झिगटी	ढुंगा/ स्लेट	काठ/ फल्याक	अन्य
१	संख्या	१६५६	५६६	१०७५	२	१	७	५	०
	%	१००	३४.२	६४.९	०.१	०.१	०.४	०.३	०.०
२	संख्या	७८७	२४९	५३५	०	१	१	१	०
	%	१००	३१.६	६८.०	०.०	०.१	०.१	०.१	०.०
३	संख्या	७५३	१९९	५४९	०	०	३	२	०
	%	१००	२६.४	७२.९	०.०	०.०	०.४	०.३	०.०
४	संख्या	२३२९	६३१	१६८५	०	४	५	४	०
	%	१००	२७.१	७२.३	०.०	०.२	०.२	०.२	०.०
५	संख्या	३२५५	५७९	२६५६	०	४	९	३	४
	%	१००	१७.८	८१.६	०.०	०.१	०.३	०.१	०.१
६	संख्या	६५३८	११२५	५३७९	७	५	१३	६	३
	%	१००	१७.२	८२.३	०.१	०.१	०.२	०.१	०.०
७	संख्या	५४५२	३७३	५०१८	८	२२	१९	५	७
	%	१००	६.८	९२.०	०.१	०.४	०.३	०.१	०.१
८	संख्या	४३८६	८२६	३५२३	१०	११	६	६	४
	%	१००	१८.८	८०.३	०.२	०.३	०.१	०.१	०.१
९	संख्या	८६०८	४७४	८०५६	१९	४५	१२	१	१
	%	१००	५.५	९३.६	०.२	०.५	०.१	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	३३७६४	५०२२	२८४७६	४६	९३	७५	३३	१९
	%	१००	१४.९	८४.३	०.१	०.३	०.२	०.१	०.१

रेखाचित्र ५ : नगरपालिकामा घरको छानोको प्रकार अनुसार परिवारको विवरण (% मा)

घरको भुईँ

जनगणनाका नतिजा अनुसार नगर पालिकामा बसोबास गर्ने परिवारले प्रयोग गर्ने घरहरू मध्ये ६.२ प्रतिशत परिवारको घरको भुईँमा माटो, ७८.० प्रतिशतको सिमेन्ट/ढलान, १३.० प्रतिशतको सेरामिक टायल, १.५ प्रतिशतको काठको फल्याक/बाँस, ०.५ प्रतिशतको ईटा/ढुंगा छ भने बाँकी घरको भुईँमा अन्य सामग्रीको प्रयोग भएको देखिन्छ।

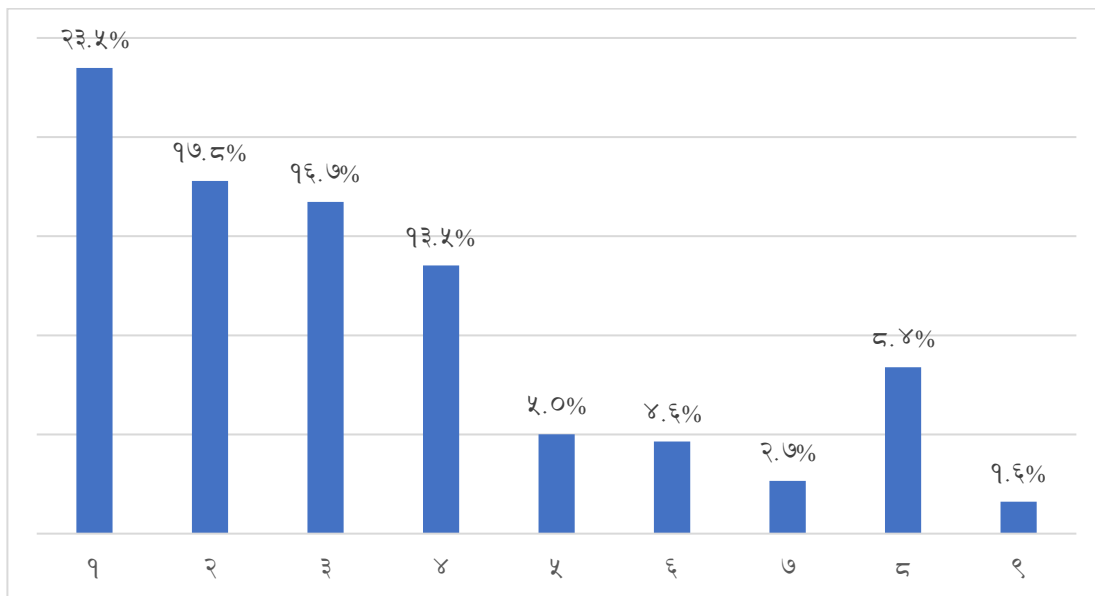
वडामा हेर्दा घरको भुईँ सिमेन्ट/ढलान भएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ५ मा (८४.७ %) र कम वडा नं १ मा (७९.२ %) रहेको छ। घरको भुईँ माटो हुने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २३.५ प्रतिशत र कम वडा नं ९ मा १.६ प्रतिशत रहेको छ। वडागत रूपमा घरको भुईँको बन्दो तलको तालिका १२ मा दिइएको छ।

तालिका १२ : घरको भुईको बनोट अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	घरको भुइँ					
			माटो	काठको फल्याक/बाँस	इट्टा/ढुंगा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
१	संख्या	१६५६	३८९	१८	११	५०	११७९	९
	%	१००	२३.५	१.१	०.७	३.०	७१.२	०.५
२	संख्या	७८७	१४०	१६	४	१२	६१३	२
	%	१००	१७.८	२.०	०.५	१.५	७७.९	०.३
३	संख्या	७५३	१२६	८	३	४६	५६८	२
	%	१००	१६.७	१.१	०.४	६.१	७५.४	०.३
४	संख्या	२३२९	३१५	३७	१२	४६	१९०९	१०
	%	१००	१३.५	१.६	०.५	२.०	८२.०	०.४
५	संख्या	३२५५	१६३	५०	२६	२३६	२७५६	२४
	%	१००	५.०	१.५	०.८	७.३	८४.७	०.७
६	संख्या	६५३८	३०४	९८	३५	६४९	५३८२	७०
	%	१००	४.६	१.५	०.५	९.९	८२.३	१.१
७	संख्या	५४५२	१४५	६९	२१	८८५	४३१०	२२
	%	१००	२.७	१.३	०.४	१६.२	७९.१	०.४
८	संख्या	४३८६	३६८	८४	२५	५८३	३१५४	१७२
	%	१००	८.४	१.९	०.६	१३.३	७१.९	३.९
९	संख्या	८६०८	१३९	६६	४४	१८७०	६४६४	२५
	%	१००	१.६	०.८	०.५	२१.७	७५.१	०.३
जम्मा	संख्या	३३७६४	२०८९	४४६	१८१	४३७७	२६३३५	३३६
	%	१००	६.२	१.३	०.५	१३.०	७८.०	१.०

रेखाचित्र ६ : वडाअनुसार नगरपालिकामा घरको भुईँ माटो भएका परिवारको विवरण (% मा)

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

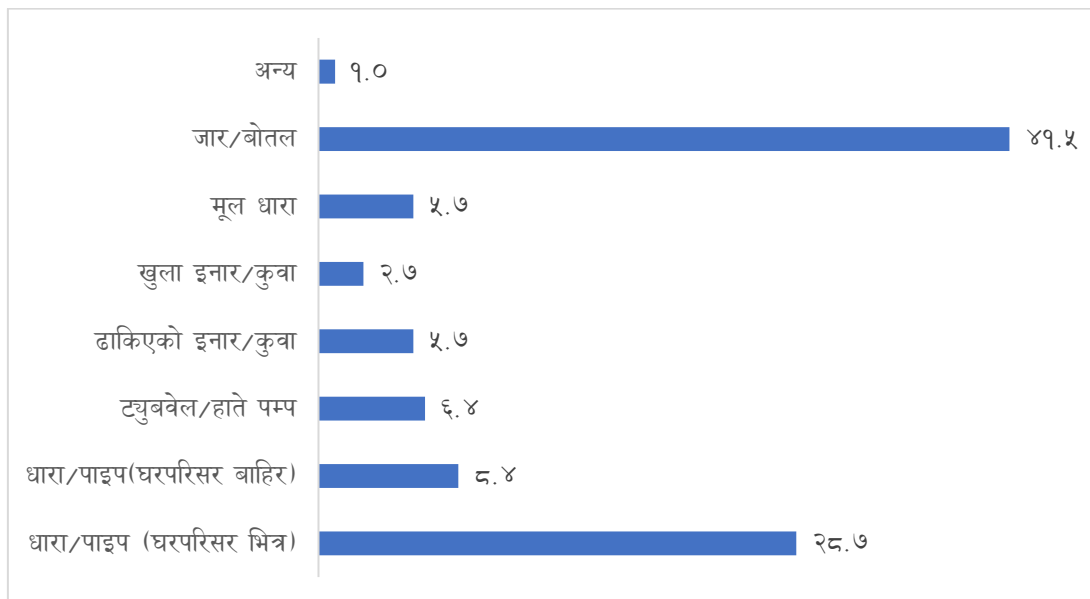
जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार नगरपालिकाका कुल ३३,७६४ परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा जार बोटल प्रयोग गर्ने परिवार ४१.५ प्रतिशत, धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने २८.७ प्रतिशत र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ८.४ प्रतिशत, ट्युबवेल/हाते पम्प ६.४ प्रतिशत, मूल धारा ५.७ प्रतिशत, खुला इनार/कुवा २.७ प्रतिशत, ढाकिएको इनार/कुवा ५.७ प्रतिशत र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को तुलनामा २०७८ मा खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा ट्युबवेल/हाते पम्प प्रयोग गर्ने परिवार ३५.० प्रतिशतबाट घटेर ६.४ प्रतिशत पुगेको छ भने धारा पाइपको पानी प्रयोग गर्ने परिवार २०.७ प्रतिशतबाट बढेर ३७.१ प्रतिशत पुगेको छ ।

वडामा अनुसार हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढि ६४.९ प्रतिशत परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । वडा नं ७ का १४.७ प्रतिशत परिवारले ट्युबवेल/हातेपम्प खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेका छन् । वडागत रूपमा विभिन्न खानेपानीको स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार संख्या तलको तालिका १३ मा दिईएको छ ।

तालिका १३ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	पिउनेपानीको मुख्य स्रोत							
			धारा/ पाइप (घर परिसर भित्र)	धारा/ पाइप (घर परिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हातेपम्प	ढाकिए को इनार/ कुवा	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	जार/ बोतल	अन्य
१	संख्या	१६५६	७२५	७३६	२	२४	१८	१३६	४	११
	%	१००	४३.८	४४.४	०.१	१.४	१.१	८.२	०.२	०.७
२	संख्या	७८७	२४१	५२४	२	४	९	२	४	१
	%	१००	३०.६	६६.६	०.३	०.५	१.१	०.३	०.५	०.१
३	संख्या	७५३	४८९	१६२	८	४३	४	३४	१३	०
	%	१००	६४.९	२१.५	१.१	५.७	०.५	४.५	१.७	०.०
४	संख्या	२३२९	८७५	१९७	११	२६२	१५५	६९३	१३०	६
	%	१००	३७.६	८.५	०.५	११.२	६.७	२९.८	५.६	०.३
५	संख्या	३२५५	३१४	२६१	७४	४७४	९३	७९७	१२१७	२५
	%	१००	९.६	८.०	२.३	१४.६	२.९	२४.५	३७.४	०.८
६	संख्या	६५३८	८२२	३३०	५४८	५६३	४३०	७१	३६९६	७८
	%	१००	१२.६	५.०	८.४	८.६	६.६	१.१	५६.५	१.२
७	संख्या	५४५२	२३४८	२१९	८०४	८८	२५	६०	१८९६	१२
	%	१००	४३.१	४.०	१४.७	१.६	०.५	१.१	३४.८	०.२
८	संख्या	४३८६	१८८८	२१३	२३९	१८२	१०६	१०९	१५६४	८५
	%	१००	४३.०	४.९	५.४	४.१	२.४	२.५	३५.७	१.९
९	संख्या	८६०८	१९७९	२०९	४७६	२६८	६९	२०	५४८३	१०४
	%	१००	२३.०	२.४	५.५	३.१	०.८	०.२	६३.७	१.२
जम्मा	संख्या	३३७६४	९६८१	२८५१	२१६४	१९०८	९०९	१९२२	१४००७	३२२
	%	१००	२८.७	८.४	६.४	५.७	२.७	५.७	४१.५	१.०

रेखाचित्र ७ : नगरपालिकामा खानीपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको विवरण (% मा)

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

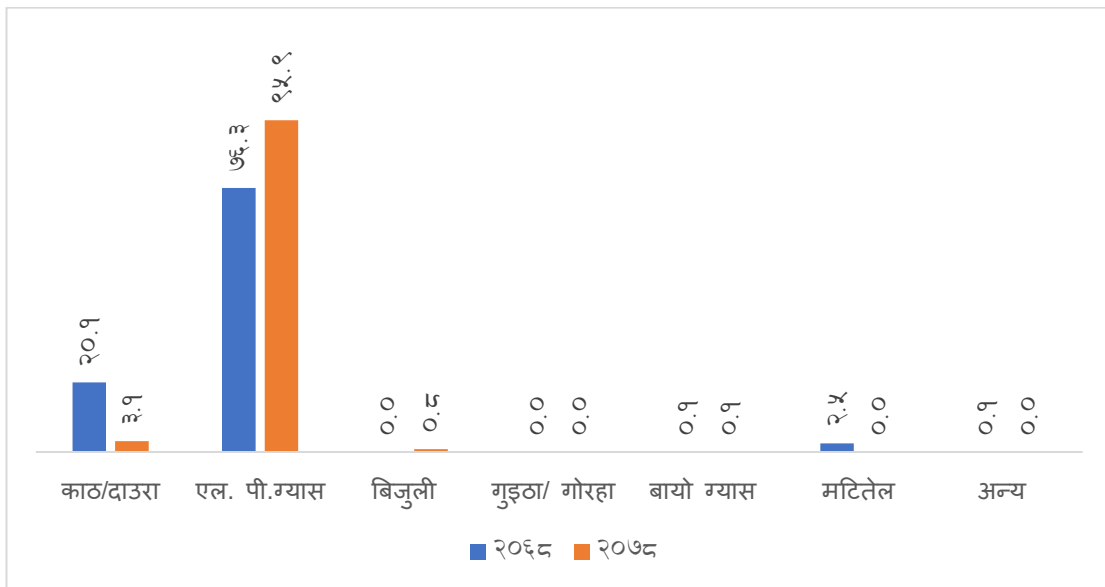
जनगणनाको नतिजाले नगरपालिका कुल परिवार अधिकांश (९५.९ %) परिवारले खाना पकाउन अक्सर एल.पि.ग्याँस प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार ३.१ प्रतिशत रहेको छ भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.८ प्रतिशत, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.१ प्रतिशत, रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार २०.१ प्रतिशत परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा र ७६.३ प्रतिशत परिवारले एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको थियो।

वडामा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी एल पि ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ५ मा ९८.६ प्रतिशत र कम कम वडा नं. १ मा ८०.६ प्रतिशत रहेका छन्। यसै गरी खाना पकाउन अक्सर काठ दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा १९.० प्रतिशत र कम ५ मा १.१ प्रतिशत रहेको छन्। खाना बनाउन अक्सर प्रयोग गरिएको इन्धन अनुसारको परिवार संख्या तलको तालिका १४ मा दिइएको छ।

तालिका १४ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य श्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल. पी. ग्यास	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायो ग्यास	मटितेल	अन्य
१	संख्या	१६५६	३१४	१३३४	६	०	१	१	०
	%	१००	१९.०	८०.६	०.४	०.०	०.१	०.१%	०.०%
२	संख्या	७८७	७५	७१०	२	०	०	०	०
	%	१००	९.५	९०.२	०.३	०.०	०.०	०.०%	०.०%
३	संख्या	७५३	५४	६९९	१३	०	०	०	०
	%	१००	७.२	९१.१	१.७	०.०	०.०	०.०%	०.०%
४	संख्या	२३२९	९१	२२३०	३	०	३	२	०
	%	१००	३.९	९५.७	०.१	०.०	०.१	०.१%	०.०%
५	संख्या	३२५५	३६	३२०९	६	१	०	३	०
	%	१००	१.१	९८.६	०.२	०.०	०.०	०.१%	०.०%
६	संख्या	६५३८	१४२	६३२४	६२	०	६	१	३
	%	१००	२.२	९६.७	०.९	०.०	०.१	०.०%	०.०%
७	संख्या	५४५२	९९	५३०१	४८	१	२	१	०
	%	१००	१.८	९७.२	०.९	०.०	०.०	०.०%	०.०%
८	संख्या	४३८६	८४	४२५२	५०	०	०	०	०
	%	१००	१.९	९६.९	१.१	०.०	०.०	०.०%	०.०%
९	संख्या	८६०८	१६४	८३४०	९३	०	६	१	४
	%	१००	१.९	९६.९	१.१	०.०	०.१	०.०%	०.०%
जम्मा	संख्या	३३७६४	१०५९	३२३८६	२८३	२	१८	९	७
	%	१००	३.१	९५.९	०.८	०.०	०.१	०.०%	०.०%

रेखाचित्र ८ : नगरपालिकामा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवारको विवरण (% मा)

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

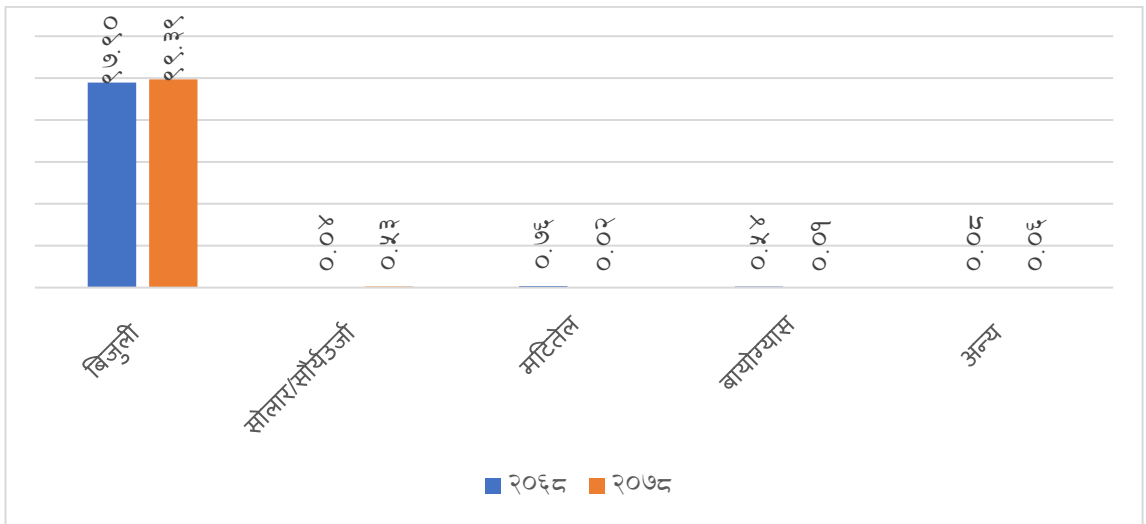
जनगणनाको नतिजा अनुसार नगरपालिकाका लगभग सबैजसो (९९.४ %) परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ। गत २०६८ को जनगणनामा पनि बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ९७.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। बत्ती बाल्नका लागि अक्सर अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्युन रहेको छ। वडागत विस्तृत विवरण तलको तालिका १५ मा दिइएको छ।

तालिका १५ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मटितेल	बायोग्यास	अन्य
१	संख्या	१६५६	१६४३	७	२	१	३
	%	१००	९९.२	०.४	०.९	०.९	०.२
२	संख्या	७८७	७८४	१	२	०	०
	%	१००	९९.६	०.९	०.३	०.०	०.०
३	संख्या	७५३	७५१	२	०	०	०
	%	१००	९९.७	०.३	०.०	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	बत्ति बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य श्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मटितेल	बायोग्यास	अन्य
४	संख्या	२३२९	२२९९	२७	०	०	३
	%	१००	९८.७	१.२	०.०	०.०	०.१
५	संख्या	३२५५	३२३४	२०	०	१	०
	%	१००	९९.४	०.६	०.०	०.०	०.०
६	संख्या	६५३८	६५३०	७	१	०	०
	%	१००	९९.९	०.१	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	५४५२	५४२३	१६	०	०	१३
	%	१००	९९.५	०.३	०.०	०.०	०.२
८	संख्या	४३८६	४३४१	४४	१	०	०
	%	१००	९९.०	१.०	०.०	०.०	०.०
९	संख्या	८६०८	८५५२	५४	१	१	०
	%	१००	९९.३	०.६	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	३३७६४	३३५५७	१७८	७	३	१९
	%	१००	९९.४	०.५	०.०	०.०	०.१

रेखाचित्र ९ : बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवारको विवरण (% मा), रा.ज.ग. २०६८ र २०७८

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिका कुल ३३,७६४ परिवारमध्ये अधिकांश ९९.८ प्रतिशत परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने मात्र ०.२ प्रतिशत परिवारहरूसँग शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ। जम्मा परिवारमध्ये ३९.० प्रतिशत परिवारहरूले सार्वजनिक ढलमा जोडिएको फ्लस भएको, ५०.२ प्रतिशत परिवारहरूले सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फ्लस भएको, १०.६ प्रतिशत ले साधारण शौचालय र ०.१ प्रतिशत ले सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्ने गरेका छन्। गत जनगणना २०६८ मा शौचालयको पहुँच नभएको परिवार २.३ प्रतिशत थियो भने ६७.२ प्रतिशत परिवारहरूले फ्लस भएको र २९.८ प्रतिशत ले साधारण शौचालय प्रयोग गर्ने गरेका थिए।

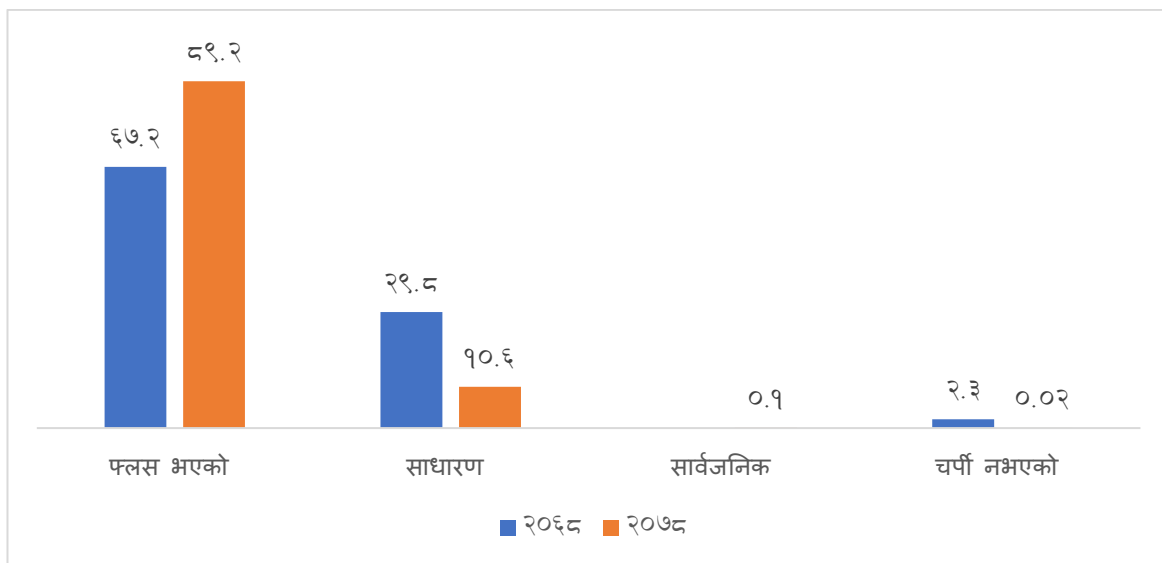
नगरपालिकाको वडा अनुसार हेर्दा सार्वजनिक ढलमा जोडिएको फ्लस भएका शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ८ मा (६९.६ %) र सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा (०.४ %) रहेका छन्। शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा ०.८ प्रतिशत रहेका छन् र वडा नं. ५ शौचालय नभएको परिवार मात्र १ रहेको छ। विभिन्न प्रकारका शौचालय प्रयोग गर्ने परिवारको वडागत विवरण तलको तालिका १६ मा दिइएको छ।

तालिका १६ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्यांक)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	१६५६	६	१०२३	६१९	१	७
	%	१००	०.४	६१.८	३७.४	०.१	०.४
२	संख्या	७८७	२७	१९९	५५८	०	३
	%	१००	३.४	२५.३	७०.९	०.०	०.४
३	संख्या	७५३	५	६३९	१०५	०	४
	%	१००	०.७	८४.९	१३.९	०.०	०.५
४	संख्या	२३२९	२०	१४२५	८८६	१०	१८
	%	१००	०.९	६१.२	३६.८	०.४	०.८
५	संख्या	३२५५	४६	२९१६	२९०	२	१
	%	१००	१.४	८९.६	८.९	०.१	०.०
६	संख्या	६५३८	२१८५	३९४७	३९७	१	८
	%	१००	३३.४	६०.४	६.१	०.०	०.१
७	संख्या	५४५२	२९१९	२३४७	१८१	१	४
	%	१००	५३.५	४३.०	३.३	०.०	०.१
८	संख्या	४३८६	२७०३	१२७५	३८८	१३	७
	%	१००	६१.६	२९.१	८.८	०.३	०.२
९	संख्या	८६०८	५२५९	३१६५	१७३	३	८
	%	१००	६१.१	३६.८	२.०	०.०	०.१
जम्मा	संख्या	३३७६४	१३१७०	१६९३६	३५६७	३१	६०
	%	१००	३९.०	५०.२	१०.६	०.१	०.२

रेखाचित्र १० : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवारको विवरण (% मा), रा.ज.ग. २०६८ र २०७८

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

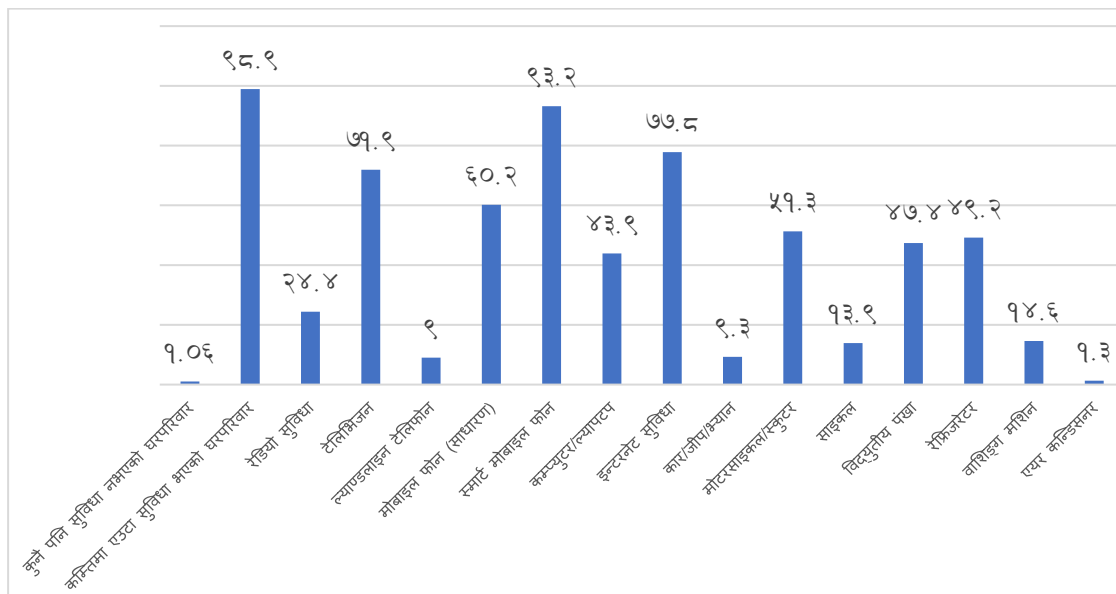
जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस नगरपालिकामा १.१ प्रतिशत परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९८.९ प्रतिशत परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ। नगरपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ६०.२ प्रतिशत र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ९३.२ प्रतिशत परिवार देखिएको छ। कम्तिमा एउटा मोबाइल फोन अर्थात साधारण वा स्मार्ट मोबाइल फोन हुने परिवार ९८.४ प्रतिशत रहेको छ।

नतिजाअनुसार ७१.९ प्रतिशतमा टेलिभिजन, ७७.८ प्रतिशतमा इन्टरनेट सुविधा, ५१.३ प्रतिशतमा मोटरसाइकल/स्कुटर उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यसैगरी वडामा कुनै पनि साधारण सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २.१ प्रतिशत र कम वडा नं. वडा नं. ५ मा ०.५ प्रतिशत रहेको छ। अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिका १७ मा दिइएको छ।

तालिका १७ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्या

वार्ड नं.	संख्या / %	१	२	३	४	५	६	७	८	९	जम्मा परिवार	
जम्मा परिवार	संख्या	१६५६	७८७	७५३	२३२९	३२५५	६५३८	५४५२	४३८६	८६०८	३३७६४	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	३५	१६	६	३६	१७	६२	५५	७०	६१	३५८	
	%	२.१	२.०	०.८	१.५	०.५	०.९	१.०	१.६	०.७	१.१	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	१६२१	७७१	७४७	२२९३	३२३८	६४७६	५३९७	४३१६	८५४७	३३४०६	
	%	९७.९	९८.०	९९.२	९८.५	९९.५	९९.१	९९.०	९८.४	९९.३	९८.९	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	२५६	२२१	१९३	४९४	४४३	२१३०	१८८८	६३६	१९६५	८२२६
		%	१५.५	२८.१	२५.६	२१.२	१३.६	३२.६	३४.६	१४.५	२२.८	२४.४
	टेलिभिजन	संख्या	१३१७	५५७	६०८	१८२०	२३६७	४६२०	३९५१	२९१२	६१३७	२४२८९
		%	७९.५	७०.८	८०.७	७८.१	७२.७	७०.७	७२.५	६६.४	७१.३	७१.९
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	१८५	७८	१५६	३४५	२८९	४६९	२८९	३०१	९१६	३०२८
		%	११.२	९.९	२०.७	१४.८	८.९	७.२		६.९	१०.६	९.०
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	१३२८	६०९	५९६	१५०६	२२०९	३८६७	३९३९	१९९४	४२८५	२०३३३
		%	८०.२	७७.४	७९.२	६४.७	६७.९	५९.१	७२.२	४५.५	४९.८	६०.२
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	१३८५	६८०	६७३	२०२७	३०७९	६०७२	५१८८	४१०२	८२६८	३१४७४
		%	८३.६	८६.४	८९.४	८७.०	९४.६	९२.९	९५.२	९३.५	९६.१	९३.२
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	४३४	२७७	३४६	७६५	११३४	२४६७	२६२६	१९०५	४८८०	१४८३४
		%	२६.२	३५.२	४५.९	३२.८	३४.८	३७.७	४८.२	४३.४	५६.७	४३.९
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	९०३	४९९	५०१	१४६२	२४९१	४९५७	४५५९	३५५४	७३३४	२६२६०
		%	५४.५	६३.४	६६.५	६२.८	७६.५	७५.८	८३.६	८१.०	८५.२	७७.८
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	७१	७६	७४	२०२	२०१	५८८	४९९	३४९	१०६८	३१२८
		%	४.३	९.७	९.८	८.७	६.२	९.०	९.२	८.०	१२.४	९.३
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	८९७	४१५	४४८	१११९	१५७५	३०५५	२८१६	२२३०	४७८२	१७३३७
		%	५४.२	५२.७	५९.५	४८.०	४८.४	४६.७	५१.७	५०.८	५५.६	५१.३
	साइकल	संख्या	१५३	१३९	१०७	२६५	३६९	७८२	८६५	६०५	१४१२	४६९७
		%	९.२	१७.७	१४.२	११.४	११.३	१२.०	१५.९	१३.८	१६.४	१३.९
विद्युतीय पंखा	संख्या	५६५	३४६	३७५	९३२	१३३६	३०५०	२९९०	१८८१	४५३३	१६००८	
	%	३४.१	४४.०	४९.८	४०.०	४१.०	४६.७	५४.८	४२.९	५२.७	४७.४	
रेफ्रिजरेटर	संख्या	६८६	३६४	४०२	९६१	१६१४	३१३५	२७११	१९२७	४७९६	१६५९६	
	%	४१.४	४६.३	५३.४	४१.३	४९.६	४८.०	४९.७	४३.९	५५.७	४९.२	
वासिड मेशिन	संख्या	१०७	६१	१०९	२५७	३००	८२२	६४८	६६०	१९८०	४९४४	
	%	६.५	७.८	१४.५	११.०	९.२	१२.६	११.९	१५.०	२३.०	१४.६	
एयर कन्डिसनर	संख्या	४	३	४	१०	१९	१३८	३७	४०	१७१	४२६	
	%	०.२	०.४	०.५	०.४	०.६	२.१	०.७	०.९	२.०	१.३	

रेखाचित्र ११ : नगरपालिकामा घरायसी सेवा/सुविधा प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण (% मा)

आर्थिक अवस्था अनुसार परिवारको वर्गिकरण

जनगणना २०७८ ले संकलन गरेका घरको बनोट संरचना र किसिम (जग, पर्खाल, छानो, भूईँ आदि), खानेपानीको मुख्य स्रोत, खाना पकाउन र बत्ती बाल्न प्रयोग हुने इन्धन, शौचालयको सुविधा र अन्य घरायसी सम्पतिको आधारमा हाल देशका विभिन्न भूभागमा बसोबास गर्ने परिवारलाई पाँच बराबर भागमा विभाजन गरि आर्थिक अवस्थाको स्तर (Wealth quintile) निर्धारण गरिएको छ। यसरी सूचक निर्माण गर्दा घरायसी उपभोग, साधन तथा सुविधामा न्यून पहुँच भएका पहिलो (तल्लो २० %) वर्गमा र साधन तथा सुविधामा सहज पहुँच रहेका परिवार पाँचौ (माथिल्लो २० %) वर्गमा पर्ने गरि गरिएको छ।

यस वर्गीकरणले देशका सबै परिवारलाई समान २० प्रतिशतमा विभाजन गर्ने हुनाले सबै तल्लो देखि माथिल्लो तहसम्मका पाँचै भागमा २० प्रतिशत नै परिवार भएको देखिन्छ। समग्र देशभरीका परिवारलाई समान ५ भागमा वितरण गर्दा यस नगरपालिकामा भएको घर परिवार कुन तहमा रहेका छन् र तिनको वितरण कस्तो छ भनि विश्लेषण गरिएको छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा न्यून आर्थिक अवस्था भएका तल्लो वर्गमा ०.५ प्रतिशत र माथिल्लो वर्गमा ५६.५ प्रतिशत परिवार रहेका छन्। पहिलो वर्गमा पर्ने परिवारमा बसोबास गर्ने जनसंख्या ०.४१ प्रतिशत र माथिल्लो वर्गमा ६१.०५ प्रतिशत रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तालिका १८ मा र अनुसूची ३ मा दिइएको छ।

तालिका १८ : आर्थिक अवस्था अनुसार परिवारको वर्गिकरण

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका	परिवार संख्या	%	जनसंख्या	
			जम्मा	
			संख्या	%
जम्मा	३३७६४	१००.०	१३०४३३	१००
पहिलो पञ्चाम्श (First Quintile)	१७३	०.५	५३२	०.४१
द्वितीय पञ्चाम्श (Second Quintile)	९३४	२.८	३४१५	२.६२
तृतीय पञ्चाम्श (Third Quintile)	३३०४	९.८	१२१४२	९.३१
चतुर्थ पञ्चाम्श (Fourth Quintile)	१०२७१	३०.४	३४७१४	२६.६१
पञ्चम पञ्चाम्श (Fifth Quintile)	१९०८२	५६.५	७९६३०	६१.०५

कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवारको विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा कुनै पनि सरकारी निकायमा दर्ता नगरेका र एक जना पनि तलबी कामदार नराखेका कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गरेका परिवार ३२५३ (९.६३%) रहेका छन्। यस्ता साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने कुल परिवारमध्ये घरेलु उद्योग १८.९ प्रतिशत, व्यापार/व्यवसाय ५५.४ प्रतिशत, यातायात ३.८ प्रतिशत, सेवा ६.९ प्रतिशत) र अन्य किसिमका १५.१ प्रतिशत व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवार छन्। उल्लेखित साना घरेलु व्यवसाय मध्ये मुख्य रूपमा पुरुषले सञ्चालन गरेका ४५.३४ प्रतिशत र महिलाले सञ्चालन गरेका ५४.६६ प्रतिशत रहेका छन्। अन्य विस्तृत विवरण तालिका १९ मा दिइएको छ।

तालिका १९ : परिवारले सञ्चालन गरेको कृषि बाहेक साना घरेलु व्यवसाय अनुसारको विवरण

साना घरेलु व्यवसाय	जम्मा	%	पुरुष	%	महिला	%
घरेलु उद्योग	६१४	१८.९	२३६	१६.०	३७८	२१.३
व्यापार/व्यवसाय	१८०१	५५.४	८०३	५४.४	९९८	५६.१
यातायात	१२३	३.८	८२	५.६	४१	२.३
सेवा	२२५	६.९	१२४	८.४	१०१	५.७
अन्य	४९०	१५.१	२३०	१५.६	२६०	१४.६
जम्मा	३२५३	१००.०	१४७५	१००.०	१७७८	१००.०

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा परिवार संख्या	३३७६४	१००
साना घरेलु व्यवसाय भएका परिवार संख्या	३२५३	९.६३
साना घरेलु व्यवसाय नभएका परिवार संख्या	३०४३९	९०.२
उल्लेख नभएको	७२	०.२१

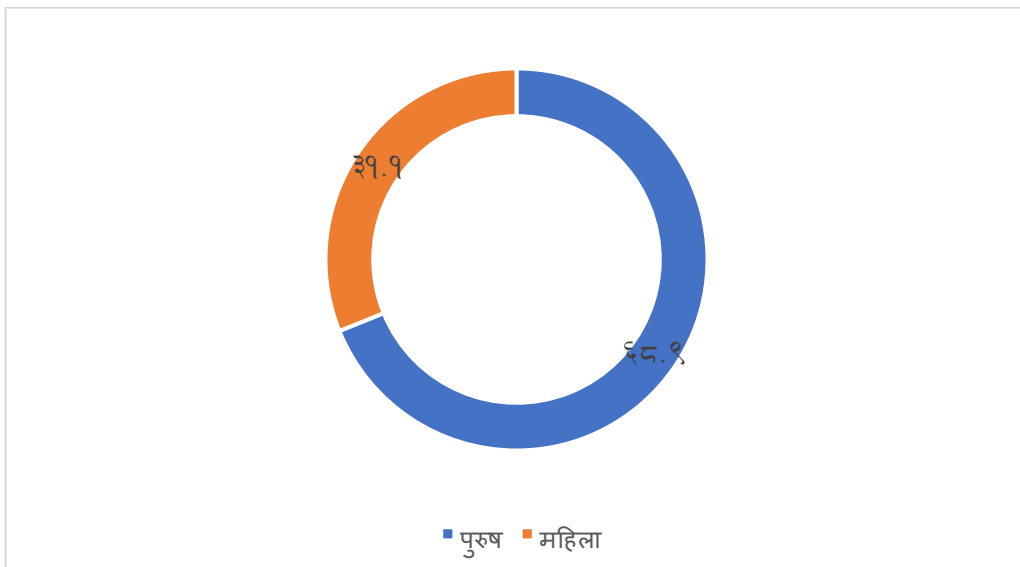
परिवारमा अनुपस्थित विदेश

यस कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकामा कुल ३३,७६४ परिवार मध्येमा ६,३८० (१८.९ %) परिवारमा अनुपस्थित भई कम्तिमा एक जन सदस्य अक्सर विदेशमा बसोबास गरेका छन् । कुल अनुपस्थित विदेश रहेका ८,८१४ मध्येमा ६८.९ प्रतिशत पुरुष र ३१.१ प्रतिशत महिला रहेका छन् । यस नगरपालिकाका अक्सर विदेश बसोबास गरेका व्यक्ति कुल नगरपालिकाको जनसंख्याको ६.८ प्रतिशत छ जुन काठमाडौं जिल्लामा ७.१ प्रतिशत रहेको छ । यसैगरी अनुपस्थित विदेश पुरुष कुल पुरुषको संख्याको ९.३ प्रतिशत र अनुपस्थित महिला कुल महिलाको ४.२ प्रतिशत छ जुन काठमाडौं जिल्लामा क्रमशः ९.० र ५.२ प्रतिशत छ ।

तालिका २० : परिवारमा अनुपस्थित विदेश

क्षेत्र	जम्मा परिवार	कम्तिमा एक जना विदेश अनुपस्थित भएको परिवार	अनुपस्थित विदेश संख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
काठमाडौं जिल्ला	५४२८९२	९७०९९	१४४८८४	९२९४४	५१९४०
प्रतिशत		१७.९	७.१	९.०	५.२
कागेश्वरी मनोहरा नगर पालिका	३३७६४	६३८०	८८१४	६०७२	२७४२
प्रतिशत		१८.९	६.८	९.३	४.२

रेखाचित्र १२ : अनुपस्थित परिवार (विदेश) बाट विदेशमा रहेका पुरुष तथा महिलाको प्रतिशत

परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण

जनगणना २०७८ अनुसार यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा परिवारबाट अनुपस्थित (विदेश) रहेका कुल ८,८१४ जना व्यक्तिहरू मध्ये सबैभन्दा बढि ४१४५ जना (४७.० %) १५-२४ वर्षको उमेरमा विदेश गएको देखिएको छ। त्यस्तै दोस्रो, तेस्रो र चौथोमा २५-३४ वर्ष (३५.८ %), ३५-४४ वर्ष (९.९ %), १४ वर्ष भन्दा कम (३.९%) मा विदेश गएको पाइन्छ। विदेश जाँदाको उमेर अनुसारको प्रवृत्ति महिला र पुरुषमा समान रहेको देखिन्छ। विदेश जाने पुरुषमा सबैभन्दा बढी १५-२४ का ४३.८ प्रतिशत र महिला ५४.२ प्रतिशत रहेका छन्। विदेश जाँदाको उमेर समूह अनुसारको विस्तृत विवरण तालिका २१ मा दिइएको छ।

तालिका २१ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिहरूको विदेश जाँदाको उमेर तथा लिंग अनुसारको विवरण

लिंग	जम्मा	विदेश जाँदाको उमेर							उल्लेख नभएको
		१४ वर्ष भन्दा कम	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५+	
जम्मा	८८१४	३४५	४१४५	३१५४	८७१	१२२	४३	१८	११६
%	१००.०	३.९	४७.०	३५.८	९.९	१.४	०.५	०.२	१.३
पुरुष	६०७२	१९१	२६५८	२२९९	७२५	८४	२८	१०	७७
%	१००.०	३.१	४३.८	३७.९	११.९	१.४	०.५	०.२	१.३
महिला	२७४२	१५४	१४८७	८५५	१४६	३८	१५	८	३९
%	१००.०	५.६	५४.२	३१.२	५.३	१.४	०.५	०.३	१.४

अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण

यस नगरपालिकाबाट परिवारमा अनुपस्थित (विदेश) रहेका व्यक्तिहरू मध्ये धेरै जना (३३.२ %) मध्यपूर्व देशमा गएको देखिन्छ। त्यसपछि क्रमशः प्यासिफिक (१७.७ %) र भारत बाहेक अन्य एसियाली देश (१२.० %) व्यक्तिहरू गएको पाइएको छ। विदेश जाने व्यक्तिहरूको रोजाइ लिङ्ग अनुसार फरक फरक रहेको पाइन्छ। पुरुषहरूको रोजाइमा रहेका तीन देशहरू क्रमशः मध्यपूर्व (३८.७ %), प्यासिफिक (१४.५ %) र भारत बाहेक अन्य एसियाली देश (१२.२ %) छन् भने महिलाहरूको रोजाइमा रहेका तीन मुलुकमा क्रमशः प्यासिफिक (२४.७ %), अन्य एसियाली (२१.२%) र उत्तर अमेरिका (१८.९ %) रहेको छ। विदेशमा रहेका व्यक्तिहरूको लिङ्ग तथा देश अनुसारको विस्तृत विवरण तालिका २२ मा दिइएको छ।

तालिका २२ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको लिङ्ग तथा देश अनुसारको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	भारत	साईक	आसियान	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन युनियन	अन्य युरोपेली देश	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा														
संख्या	८८१४	३७६	४५	४६५	२९२९	१०५९	६९१	३५१	१२४४	६	५६	१५५६	१७	१९
%	१००.०	४.३	०.५	५.३	३३.२	१२.०	७.८	४.०	१४.१	०.१	०.६	१७.७	०.२	०.२
पुरुष														
संख्या	६०७२	२५७	२०	४२६	२३४९	७३८	४०२	२०२	७२६	६	४७	८७८	१४	७
%	१००.०	४.२	०.३	७.०	३८.७	१२.२	६.६	३.३	१२.०	०.१	०.८	१४.५	०.२	०.१
महिला														
संख्या	२७४२	११९	२५	३९	५८०	३२१	२८९	१४९	५१८	०	९	६७८	३	१२
%	१००.०	४.३	०.९	१.४	२१.२	११.७	१०.५	५.४	१८.९	०.०	०.३	२४.७	०.१	०.४

परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जानुको कारण अनुसारको विवरण

परिवारमा अनुपस्थित विदेश जाने व्यक्तिहरूको विदेश जानुको मुख्य कारण तलव ज्याला रहेको छ। सबैभन्दा बढी ४९.४ प्रतिशत व्यक्तिहरू तलव वा ज्यालाका लागि विदेशिएको पाइएको छ भने दोस्रो कारणमा अध्ययन तथा तालिम (३२.८ %) रहेको छ र तेस्रोमा आश्रित (८.८ %) रहेको छ। विदेश गएका व्यक्तिहरूको विदेशिनुको कारण लिङ्ग अनुसार फरक रहेको छ। पुरुषहरू तलव/ज्याला (५७.३ %), अध्ययन/तालिम (२८.० %) तथा कामको खोजिमा (५.९ %) र महिलाहरूमा अध्ययन/तालिम (४३.४ %), तलव/ज्याला (३१.९ %) तथा आश्रित (१६.० %) प्रमुख कारण रहेका छन्। आश्रितमा विदेशिनेमा महिलाको प्रतिशत उल्लेख्य रहेको छ। लैङ्गिक रूपमा विदेशिनुका कारण सम्बन्धी विस्तृत विवरण तालिका २३ मा दिइएको छ।

तालिका २३ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको लिङ्ग तथा कारण अनुसारको विवरण

कागेश्वरी मनोहरानगरपालिका	जम्मा	परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण						उल्लेख नभएको
		तलव/ज्याला	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
जम्मा								
संख्या	८८१४	४३५३	१०६	२८९२	४७०	७७९	१४४	७०
%	१००.०	४९.४	१.२	३२.८	५.३	८.८	१.६	०.८
पुरुष								
संख्या	६०७२	३४७७	७५	१७०२	३५७	३४१	८३	३७
%	१००.०	५७.३	१.२	२८.०	५.९	५.६	१.४	०.६
महिला								
संख्या	२७४२	८७६	३१	११९०	११३	४३८	६१	३३
%	१००.०	३१.९	१.१	४३.४	४.१	१६.०	२.२	१.२

परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको गएको देश र जानुको कारण अनुसारको विवरण

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा परिवारमा अनुपस्थित विदेश जाने व्यक्तिहरूको विदेश जानुको मुख्य कारण र देश अनुसार फरक फरक रहेको छ। भारत, मध्यपूर्व, भारत बाहेकका सार्क देश, आसियान र अफ्रिकी देशमा जानुको मुख्य कारण तलव/ज्याला रहेको छ। देश तथा उक्त देशमा जानुको कारण अनुसारका विस्तृत विवरण तालिका २४ मा मा अनुसूची २ मा दिइएको छ।

तालिका २४ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश गएको देश, लिङ्ग तथा कारण अनुसारको विवरण

परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण तथा देश	जम्मा	तलव/ ज्याला	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	उल्लेख नभएको	
जम्मा	संख्या	८८१४	४३५३	१०६	२८९२	४७०	७७९	१४४	७०
	%	१००	४९.४	१.२	३२.८	५.३	८.८	१.६	०.८
भारत	संख्या	३७६	१८५	१२	९८	२३	४६	८	४
	%	१००	४९.२	३.२	२६.१	६.१	१२.२	२.१	१.१
सार्क	संख्या	४५	२०	०	२२	२	१	०	०
	%	१००	४४.४	०.०	४८.९	४.४	२.२	०.०	०.०
आसियान	संख्या	४६५	३८१	३	८	४६	२६	१	०
	%	१००	८१.९	०.६	१.७	९.९	५.६	०.२	०.०
मध्यपूर्व	संख्या	२९२९	२४७२	३६	५४	२४२	९९	९	१७
	%	१००	८४.४	१.२	१.८	८.३	३.४	०.३	०.६

परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण तथा देश	जम्मा	तलव/ ज्याला	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	उल्लेख नभएको	
अन्य एसियाली	संख्या	१०५९	४४०	१४	४५२	५४	८७	८	४
	%	१००.०	४१.५	१.३	४२.७	५.१	८.२	०.८	०.४
युरोपियन युनियन	संख्या	६९१	२९१	१५	२७०	४६	५२	१६	१
	%	१००	४२.१	२.२	३९.१	६.७	७.५	२.३	०.१
अन्य युरोपेली देश	संख्या	३५१	१२७	२	१३३	१६	६२	६	५
	%	१००	३६.२	०.६	३७.९	४.६	१७.७	१.७	१.४
उत्तर अमेरिका	संख्या	१२४४	२४४	१३	६१७	२२	२५०	७९	१९
	%	१००	१९.६	१.०	४९.६	१.८	२०.१	६.४	१.५
दक्षिण अमेरिका	संख्या	६	१	०	३	१	०	१	०
	%	१००	१६.७	०.०	५०.०	१६.७	०.०	१६.७	०.०
अफ्रिका	संख्या	५६	३४	०	१५	२	५	०	०
	%	१००	६०.७	०.०	२६.८	३.६	८.९	०.०	०.०
प्यासिफिक	संख्या	१५५६	१३८	११	१२१२	१६	१४८	१६	१५
	%	१००	८.९	०.७	७७.९	१.०	९.५	१.०	१.०
अन्य	संख्या	१७	१४	०	३	०	०	०	०
	%	१००	८२.४	०.०	१७.६	०.०	०.०	०.०	०.०
उल्लेख नभएको	संख्या	१९	६	०	५	०	३	०	५
	%	१००	३१.६	०.०	२६.३	०.०	१५.८	०.०	२६.३

परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको जाँदाको अवस्थामा उत्तिर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण

यस नगरपालिकाबाट परिवारमा अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका व्यक्तिहरू मध्ये सबैभन्दा बढी ४०.१ प्रतिशत व्यक्तिहरू प्रविणता प्रमाण पत्र तह उत्तिर्ण गरेर गएको पाइएको छ। त्यस्तै दोस्रोमा १७.२ प्रतिशतले स्नातक तह, तेस्रोमा १०.३ प्रतिशतले माध्यमिक तह, चौथोमा ८.६ प्रतिशतले एस.एल.सि/एस.इ.इ, र पाँचौमा ७.४ प्रतिशतले निम्न माध्यमिक तह उत्तिर्ण गरी विदेश गएको पाइएको छ। पुरुषमा सबैभन्दा बढी प्रमात्रपत्र तह उत्तिर्ण गरेर जाने ३९.० र महिला ४२.६ प्रतिशत रहेको छन्। परिवारमा अनुपस्थित (विदेश) व्यक्तिको विदेश जाँदाको उमेर र उनीहरू विदेश जाँदाको बेलामा उत्तिर्ण गरेका तह तथा लिङ्ग अनुसारको विस्तृत विवरण तालिका २५ मा दिइएको छ।

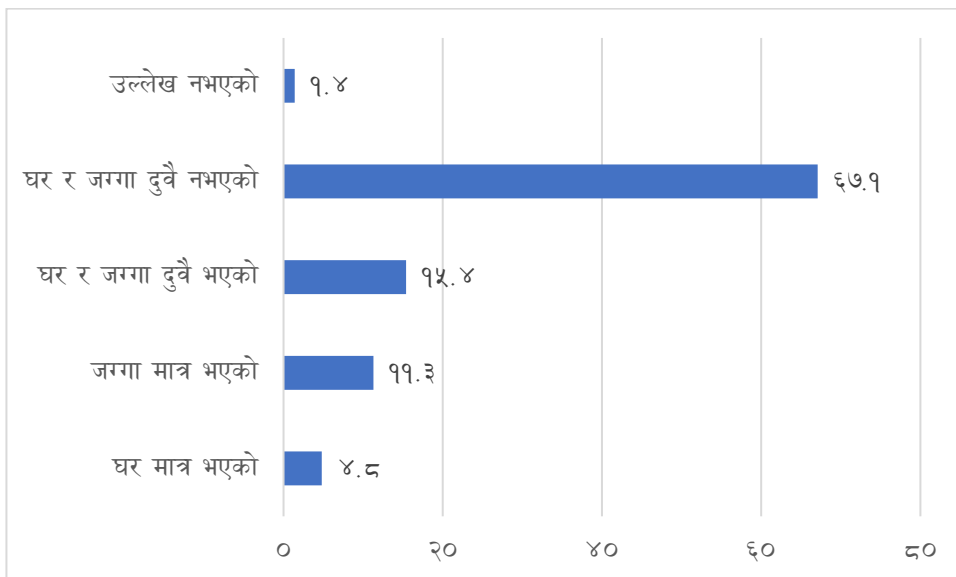
तालिका २५ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्ति र विदेश जाँदा उतिर्ण गरेको तह अनुसार विवरण

सं ख्या /%	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										तह नभएको/ तह नखुलेको	उल्लेख नभएको	
		पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह (१-५)	निम्न माध्यमिक तह (६- ८)	माध्यमिक तह(९- १०)	एस.एल.सि. वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य				
जम्मा														
सं ख्या	८६२३	१०३	५४५	६३९	८८७	७४४	३४६१	१४८५	४६९	६	३६	२४८		
%	१००.०	१.२	६.३	७.४	१०.३	८.६	४०.१	१७.२	५.४	०.१	०.४	२.९		
पुरुष														
सं ख्या	५९७०	६०	४०४	५९६	७०५	६९३	२३३०	८६४	३०३	१	२७	१४७		
%	१००.०	१.०	६.८	८.६	११.८	१०.३	३९.०	१४.५	५.१	०.०	०.५	२.५		
महिला														
सं ख्या	२६५३	४३	१४१	१२३	१८२	१३१	११३१	६२१	१६६	५	९	१०१		
%	१००.०	१.६	५.३	४.६	६.९	४.९	४२.६	२३.४	६.३	०.२	०.३	३.८		

घर, जग्गामा महिलाको स्वामित्व

नगरपालिकाका कुल ३३,७६४ परिवार मध्ये १५.४ प्रतिशत (५,१५६) परिवारमा कम्तिमा एक जना महिला सदस्यको घर र जग्गा दुवैमा स्वामित्व रहेको छ भने ११.३ (३,८१०) परिवारमा जग्गामा मात्र स्वामित्व रहेको छ। त्यस्तै ४.८ प्रतिशत (१६१८) परिवारमा महिला सदस्यको स्वामित्वमा घरमात्र रहेको छ। यसैगरी ६७.१ प्रतिशत (२२,६६३) परिवारमा महिला सदस्यको नाममा कुनै प्रकारको स्थायी सम्पत्तिमा स्वामित्व नरहेको देखिन्छ।

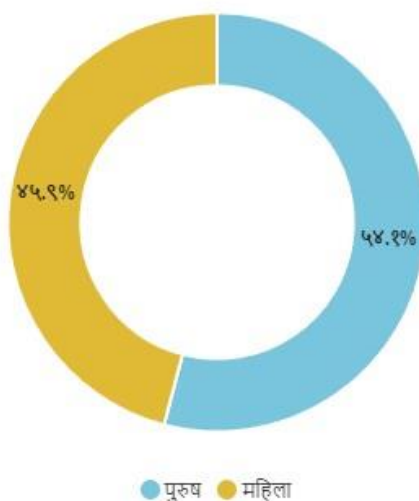
रेखाचित्र १३ : महिलाको स्वामित्वमा रहेको घर जग्गाको विवरण (प्रतिशतमा)

मृत्यु सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकामा रहेका कुल ३३,७६४ परिवार मध्ये ३.० प्रतिशत परिवार (१००६) मा जनगणनाको समय भन्दा १२ महिना अगाडि कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको पाइएको छ। सो अवधीमा मृत्यु भएका १०४१ मध्येमा ५६३ जना (५४.१ प्रतिशत) पुरुष र बाँकी ४७८ जना (४५.९ प्रतिशत) महिला रहेका छन्। समग्रमा पुरुषको मृत्युदर बढी देखिन्छ।

रेखाचित्र १४ : मृत्यु भएका पुरुष तथा महिलाको विवरण (% मा)

मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समुह अनुसारको विवरण

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा जनगणनाको समयअघि विगत १२ महिनामा जम्मा १०४१ जना व्यक्तिको मृत्यु भएको मध्ये उमेर समूह अनुसार सबैभन्दा बढी ३०.० प्रतिशत व्यक्तिको मृत्यु ८० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरमा भएको देखिन्छ। ७० देखि ७४ वर्षको उमेरमा १२.७ प्रतिशत, ७५ देखि ७९ वर्षको उमेरमा ११.० प्रतिशत, ६५ देखि ६९ वर्षको उमेरमा ९.३ प्रतिशत, ६० देखि ६४ वर्षको उमेरमा ६.५ प्रतिशत र १ वर्षभन्दा कम उमेरमा २.० प्रतिशत व्यक्तिको मृत्यु भएको देखिन्छ।

पुरुषको मृत्यु ८० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरमा २८.४ प्रतिशत, ७५ देखि ७९ वर्षको उमेरमा १०.८ प्रतिशत, ७० देखि ७४ वर्षको उमेरमा ९.९ प्रतिशत र १ वर्षभन्दा कम उमेरमा २.१ प्रतिशत व्यक्तिको मृत्यु भएको देखिन्छ। महिलाको मृत्यु ८० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरमा ३१.८ प्रतिशत, ७० देखि ७४ वर्षको उमेरमा १५.९ प्रतिशत, ७५ देखि ७९ वर्षको उमेरमा ११.१ प्रतिशत र १ वर्षभन्दा कम उमेरमा १.९ प्रतिशत व्यक्तिको मृत्यु भएको देखिन्छ। समग्रमा महिलाको भन्दा पुरुषको कम उमेरमा मृत्यु हुने प्रतिशत बढी रहेको देखिन्छ। अन्य उमेर समूहमा मृत्यु हुनेको प्रतिशत सहित विस्तृत विवरण तालिका २६ मा दिइएको छ।

तालिका २६: मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समुह अनुसारको विवरण

उमेर समूह	मृत्यु भएको संख्या					
	जम्मा	%	पुरुष	%	महिला	%
जम्मा	१०४१	१००.०	५६३	१००.०	४७८	१००.०
< १	२१	२.०	१२	२.१	९	१.९
०१ - ०४	९	०.९	६	१.१	३	०.६
०५ - ०९	४	०.४	२	०.४	२	०.४
१० - १४	०	०.०	०	०.०	०	०.०
१५ - १९	७	०.७	५	०.९	२	०.४
२० - २४	११	१.१	७	१.२	४	०.८
२५ - २९	१९	१.८	१२	२.१	७	१.५
३० - ३४	१८	१.७	१०	१.८	८	१.७
३५ - ३९	३५	३.४	२४	४.३	११	२.३
४० - ४४	३७	३.६	२५	४.४	१२	२.५
४५ - ४९	३९	३.७	२५	४.४	१४	२.९
५० - ५४	६५	६.२	४१	७.३	२४	५.०
५५ - ५९	५२	५.०	२९	५.२	२३	४.८
६० - ६४	६८	६.५	३५	६.२	३३	६.९
६५ - ६९	९७	९.३	५२	९.२	४५	९.४
७० - ७४	१३२	१२.७	५६	९.९	७६	१५.९
७५ - ७९	११४	११.०	६१	१०.८	५३	११.१
८० +	३१२	३०.०	१६०	२८.४	१५२	३१.८
नखुलेको	१	०.१	१	०.२	०	०.०

विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण

जनगणना भएको समयदेखि १२ महिना अघिसम्म कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा १,००६ परिवारमा १,०४१ जनाको मृत्यु भएकोमा कुल मृत्यु हुनेमध्ये ५४.४ प्रतिशत नसर्ने रोगबाट, २१.३ प्रतिशतको अन्य कारण, १६.८ प्रतिशत सरूवा रोगबाट, २.५ प्रतिशत अन्य दुर्घटना, १.७ प्रतिशत प्राकृतिक प्रकोप, १.५ प्रतिशत आत्महत्या र १.१ प्रतिशत यातायात दुर्घटना रहेको देखिन्छ ।

पुरुषको मृत्युका कारणमा नसर्ने रोगबाट ५१.५ प्रतिशत, सरूवा रोगबाट १७.६ प्रतिशत, आत्महत्या १.८ प्रतिशत, प्राकृतिक प्रकोपबाट २.० प्रतिशत, अन्य दुर्घटनाबाट ३.६ प्रतिशत, यातायात दुर्घटनाबाट १.४ प्रतिशत र अन्य कारणबाट २१.१ प्रतिशत भएको देखिन्छ । महिलाको मृत्युको कारणमा नसर्ने रोगबाट ५७.७ प्रतिशत, अन्य कारणबाट २१.५ प्रतिशत, सरूवा रोगबाट १५.९ प्रतिशत, प्राकृतिक प्रकोपबाट १.५ प्रतिशत, अन्य दुर्घटनाबाट १.३ प्रतिशत र यातायात दुर्घटनाबाट ०.६ प्रतिशत भएको देखिन्छ । मृत्यु हुने कारणमा अन्य दुर्घटना, सडक दुर्घटना, अपराध हत्या तथा आत्महत्या तुलनात्मक महिलाको भन्दा पुरुषको बढी रहेको छ भने नसर्ने रोगबाट पुरुषको भन्दा महिलाको बढी मृत्यु भएको देखिन्छ । अन्य विवरण तालिका २७ मा दिइएको छ ।

तालिका २७: मृत्यु भएका व्यक्तिको मृत्युको कारण

विवरण	जम्मा	मृत्युको कारण									नखुलेको
		सरूवा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	गर्भवती सम्बन्धी	अपराध/ हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	
जम्मा	१०४१	१७५	५६६	११	२६	१	४	१६	१८	२२२	२
%	१००.०	१६.८	५४.४	१.१	२.५	०.१	०.४	१.५	१.७	२१.३	०.२
पुरुष	५६३	९९	२९०	८	२०	०	४	१०	११	११९	२
%	१००.०	१७.६	५१.५	१.४	३.६	०.०	०.७	१.८	२.०	२१.१	०.४
महिला	४७८	७६	२७६	३	६	१	०	६	७	१०३	०
%	१००.०	१५.९	५७.७	०.६	१.३	०.२	०.०	१.३	१.५	२१.५	०.०

१५ देखि ४५ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्था

जनगणना भएको समयदेखि १२ महिना अघिसम्म कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकामा १५ देखि ४९ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्था अध्ययन गर्दा गर्भावस्थाको कारणले हुने मातृमृत्यु हुने १ जना मात्र देखिएको छ जसको उमेर ३५ भन्दा माथि रहेको छ । सो उमेर समूहका ५७ जना महिलाको मृत्यु भएकोमा मृत्युको कारण गर्भावस्था भन्दा अन्य देखिएको छ । नेपालमा मातृमृत्युको अवस्था प्रतिलाख जीवित जन्ममा १५१ जना र बागमती प्रदेशमा प्रतिलाख जीवित जन्ममा ९८ जना रहेको छ ।

खण्ड ३: जनसांख्यिक वितरण

जनसंख्या र लैङ्गिक अनुपात

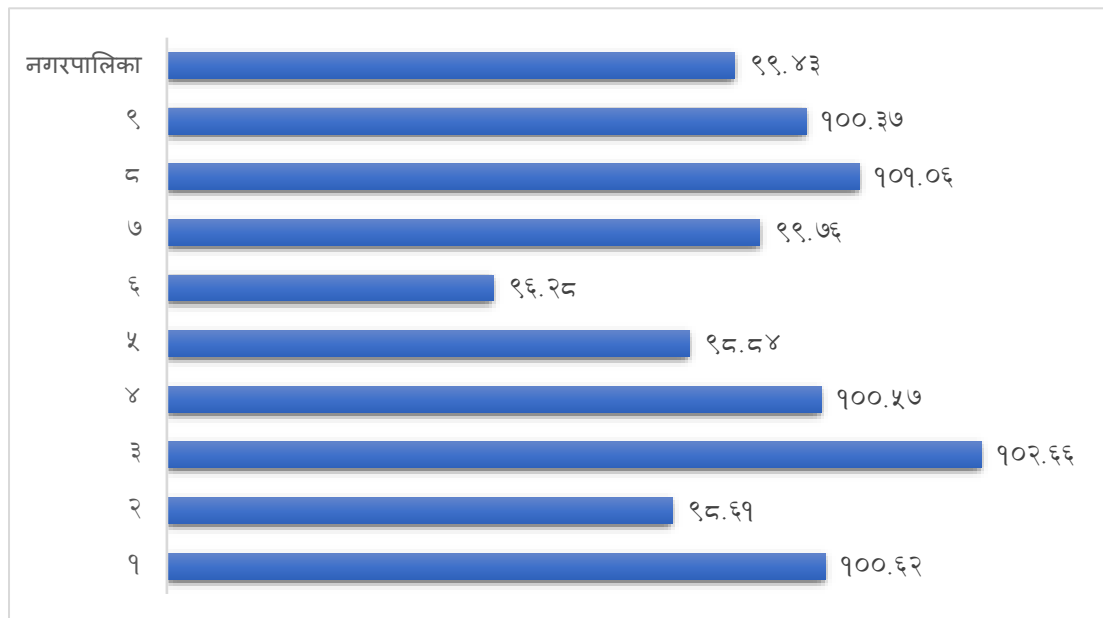
जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार (जनगणना सन्दर्भ दिन २०७८ साल मंसिर ९ गते) कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाको जनसंख्या १,३०,४३३ जना रहेको छ, जुन २०६८ सालको जनसंख्या ६०,२३७ को तुलनामा ७०,१९६ ले बढी देखिन्छ। यसरी उक्त अवधिमा नगरपालिकाको जनसंख्या ११६.५ प्रतिशत बढेको देखिन्छ। उक्त अवधि (१० वर्ष ५ महिना) मा सरदर वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर ७.४१ प्रतिशत भएको देखिन्छ जुन नेपालको तुलनामा धेरै बढी हो। यो नगरपालिका नेपालभरमा सबैभन्दा बढी जनसंख्या वृद्धि भएको स्थानीय तह हो।

वडा अनुसार सबैभन्दा बढी जनसंख्या भएको वडा ९ हो भने कम भएको वडा नं. ३ हो जसको जनसंख्या क्रमशः १३,६०० र ३,१९६ रहेको छ। तसर्थ नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ को हिस्सा बढी (२३.९ प्रतिशत) देखिन्छ भने सबैभन्दा कम (२.५ प्रतिशत) वडा नं. ३ को रहेको छ।

२०६८ र २०७८ को तथ्याङ्कअनुसार सबैभन्दा बढी जनसंख्या वृद्धि भएको वडा ६ र दोस्रोमा वडा नं. ८ रहेको छ जसको जनसंख्या वृद्धिदर क्रमशः १०.४५ र १०.२१ रहेको छ। सबैभन्दा कम जनसंख्या वृद्धिदर (०.८२) भएको वडा २ हो। यस जनगणनामा लैङ्गिक अनुपात ९९.४३ अर्थात् १०० जना महिलामा करिब ९९ जना पुरुष रहेको छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाअनुसार नगरपालिका बसोबास गर्ने जम्मा जनसंख्यामध्ये पुरुष र महिलाको संख्या करिब बराबर रहेको छ। जसमा पुरुषको संख्याको संख्या ६५,०३१ (४९.९ %) र महिलाको संख्या ६५,४०२ (५०.१ %) छ। जस अनुसार लैङ्गिक अनुपात ९९.४३ हुन आउँछ सो अनुपात २०६८ (१००.७) को तुलनामा केही कम हो। वडामा सबैभन्दा बढी लैङ्गिक अनुपात वडा नं. मा ८ र कम वडा नं. ६ मा रहेको छ जुन क्रमशः १०१.०६ र ९६.२८ रहेको छ।

रेखाचित्र १५ : नगरपालिका र वडा अनुसारको लैङ्गिक अनुपात

नगरपालिकाको जनघनत्व ४,७६४ जना प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ, जसमा सबैभन्दा बढी वडा नं. ८ को १४,३४२ र सबैभन्दा कम वडा नं. १ को ६३१ जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ। वडा सहितको विस्तृत विवरण तालिका २८ मा दिइएको छ।

तालिका २८ : परिवार संख्या, जनसंख्या तथा लैङ्गिक अनुपात

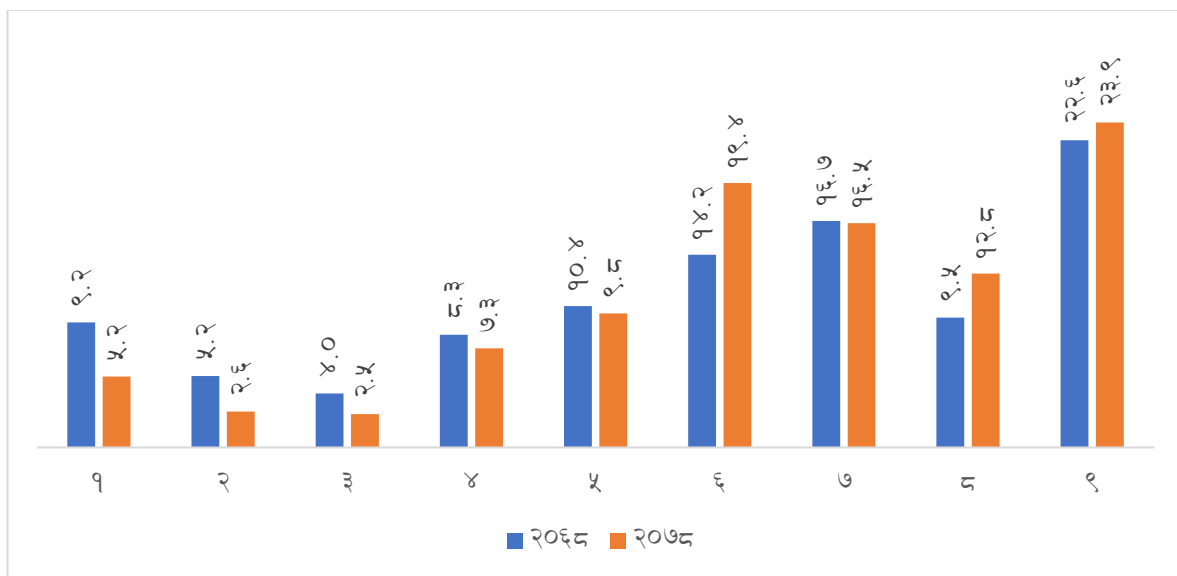
क्षेत्र	२०६८		२०७८							वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	
	परिवार संख्या	जनसंख्या	परिवार संख्या	जनसंख्या			वडाको प्रतिशत	औसत परिवार आकार	लैङ्गिक अनुपात		जनघनत्व
				जम्मा	पुरुष	महिला					
कागेश्वरी मनोहरा	१४३२९	६०२३७	३३६७४	१३०४३३	६५०३१	६५४०२	१००	३.८७	९९.४३	४७६४	७.४१
वार्ड नं.											
१	१,१६६	५,५३३	१६५६	६७९५	३४०८	३३८७	५.२	४.१०	१००.६२	६३१	१.९७
२	६७	३,१५९	७८७	३४४०	१७०८	१७३२	२.६	४.३७	९८.६१	२३४०	०.८२
३	५०३	२,३८८	७५३	३१९६	१६१९	१५७७	२.५	४.२४	१०२.६६	१९१३	२.८०
४	१,०८९	४,९८७	२३२९	९५०१	४७६४	४७३७	७.३	४.०८	१००.५७	३६७४	६.१९
५	१,५०४	६,२५९	३२५५	१२८४७	६३८६	६४६१	९.८	३.९५	९८.८४	५३३४	६.९०
६	१,८८४	८,५३०	६५३८	२५३४५	१२४३२	१२९१३	१९.४	३.८८	९६.२८	८३८९	१०.४५

क्षेत्र	२०६८		२०७८							वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	
	परिवार संख्या	जनसंख्या	परिवार संख्या	जनसंख्या			वडाको प्रतिशत	औसत परिवार आकार	लैङ्गिक अनुपात		जनघनत्व
				जम्मा	पुरुष	महिला					
७	२,५६८	१०,०३१	५४५२	२१५००	१०७३७	१०७६३	१६.५	३.९४	९९.७६	१०९१०	७.३२
८	१,३८६	५,७५०	४३८६	१६६६४	८३७६	८२८८	१२.८	३.८०	१०१.०६	१४३४२	१०.२१
९	३,५५८	१३,६००	८६०८	३११४५	१५६०१	१५५४४	२३.९	३.६२	१००.३७	१३४०५	७.९५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०७८

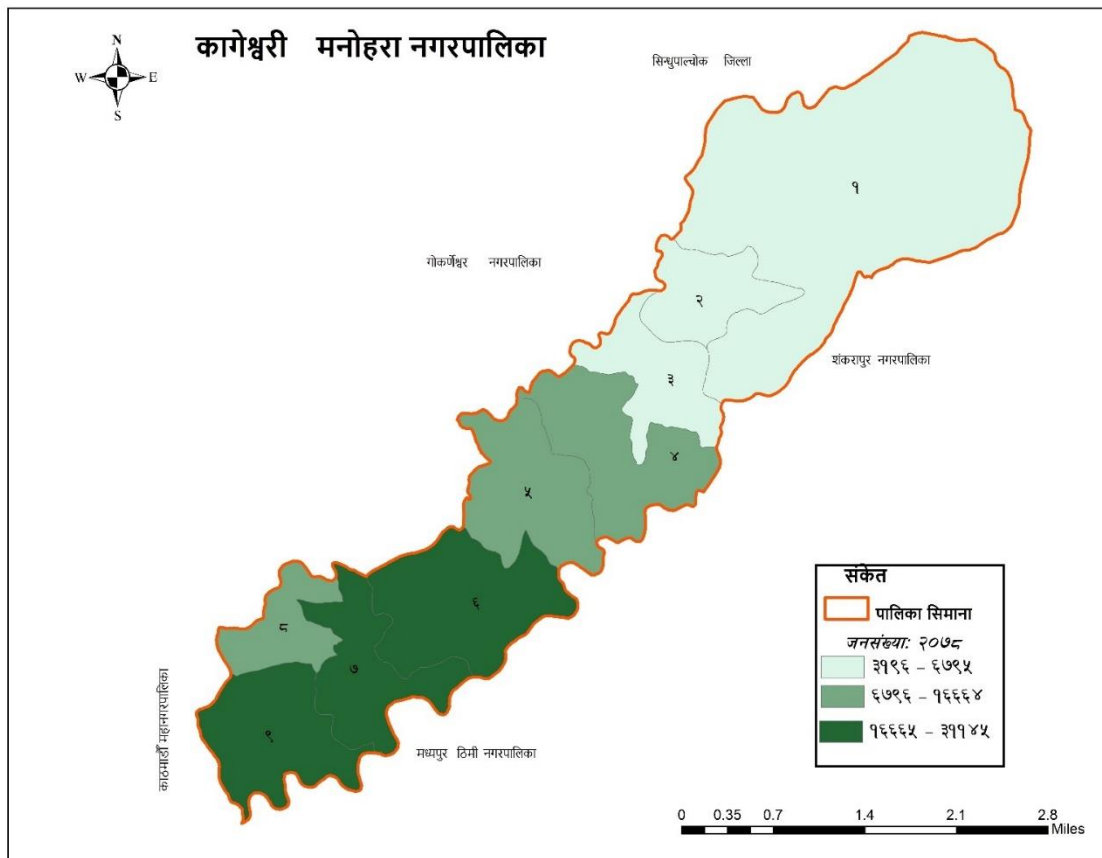
जनगणनाको परिभाषा अनुसार यस नगरपालिकाभित्र बसोबास गर्ने ८९,९०५ जना, नेपालको अन्य स्थानमा बसोबास गर्ने ४,७७४ जना र विदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने ८,४४९ जना रहेका छन्। पुरुष, महिला तथा परिवार सहितको विस्तृत विवरण तालिका २८ मा दिइएको छ।

रेखाचित्र १६ : वडा अनुसार २०६८ र २०७८ को जनसंख्या (प्रतिशतमा)

नक्सा १७ : कागेश्वरी मनोहरानगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या वितरण

परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा यस नगरपालिकाभित्र मात्र १४,३२९ परिवार बसोबास गरेको यस नगरपालिका जनगणना २०७८ सम्म आइपुग्दा उक्त नगरपालिकामा बस्ने परिवार १३५ प्रतिशतले बढेर ३३,७६४ पुगेको छ। अर्थात् दश वर्षको अवधिमा १९,३४५ परिवार थप भएका छन्। नगरपालिकामा औसत परिवार संख्या ३.८७ कायम हुन आउँछ, जुन २०६८ मा ४.२० रहेको थियो। यसले गत दश वर्षमा परिवारको आकारमा केही कमी भएको देखाउँदछ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम परिवार संख्या (७५३) भएको वडा नं. ३ र बढी परिवार संख्या (८,६०८) भएको वडा नं. ९ रहेको छ। वडा अनुसार सबैभन्दा बढी औसत परिवार संख्या वडा नं २ मा ४.३७ र कम वडा नं. ९ मा ३.६२ रहेको छ जुन २०६८ मा क्रमशः ४.७१ र ३.८१ रहेको थियो।

परिवारमूलीको नाता अनुसारको जनसंख्या विवरण

जनगणना २०७८ मा परिवारमूलीको नाता अनुसारको विवरण हेर्दा यस नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी परिवारमूलली २५.९ प्रतिशत देखिन्छ भने दोस्रोमा छोरा/बुहारी २५.१ प्रतिशत र तेस्रोमा श्रीमान् /श्रीमति १८.८ प्रतिशत प्रतिशत रहेको छ। लैङ्गिक हिसाबले हेर्दा पुरुषमा सबैभन्दा बढी छोरा/बुहारी ४२.० प्रतिशत, दोस्रोमा परिवारमूलली ३४.७ प्रतिशत र तेस्रोमा श्रीमान् /श्रीमति ७.६ प्रतिशत प्रतिशत रहेका छन् भने महिलामा सबैभन्दा बढी श्रीमान्/श्रीमती ३०.० प्रतिशत, दोस्रोमा छोरी/ज्वाइँ २९.१ प्रतिशत र तेस्रोमा परिवारमूली १७.१ प्रतिशत प्रतिशत रहेका छन्। अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २९ : परिवारमूलीको नाता अनुसारको जनसंख्या विवरण

लिङ्ग/ परिवारमूलीको नाता	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
परिवारमूली	३३७६४	२५.९	२२५६४	३४.७	११२००	१७.१
श्रीमान् / श्रीमती	२४५३७	१८.८	४९२१	७.६	१९६१६	३०.०
छोरा/ बुहारी	३२७१९	२५.१	२७२८१	४२.०	५४३८	८.३
छोरी/ ज्वाइँ	१९१६९	१४.७	११८	०.२	१९०५१	२९.१
बुवा/ आमा	३५३४	२.७	१०६२	१.६	२४७२	३.८
सासु ससुरा	७५०	०.६	२२३	०.३	५२७	०.८
दाजुभाइ/ दिदी बहनि	४२१४	३.२	२५२९	३.९	१६८५	२.६
नाती/ नातिनी	७५३४	५.८	४०८२	६.३	३४५२	५.३
अन्य	३४३२	२.६	१६८५	२.६	१७४७	२.७
घरेलु कामदार	१७८	०.१	११०	०.२	६८	०.१
नाता नपर्ने	६०२	०.५	४५६	०.७	१४६	०.२

परिवारको संरचना:

परिवारको संरचना अनुसार नगरपालिकामा बसोबास गर्ने कुल ३३,७६४ परिवार मध्ये एक सदस्यीय परिवार २२,२७२ (६६.० %), एकल (Nuclear) परिवार र संयुक्त परिवार ११,९४२ (३४.० %) रहेका छन्। यसैगरी एकल (Nuclear) परिवारमा जम्मा ७०,५७० जना (५४.१ %) र संयुक्त परिवारमा जम्मा ५९,८६३ जना (४५.९ %) बसोबास गरेका छन्।

तालिका ३० : परिवारको संरचनागत विवरण

विवरण	जम्मा	एकल (Nuclear) परिवार	संयुक्त परिवार
परिवार	३३७६४	२२२७२	११४९२
%	१००.०	६६.०	३४.०
जनसंख्या	१३०४३३	७०५७०	५९८६३
%	१००	५४.१	४५.९

उमेरगत जनसंख्या

नगरपालिकामा जनसंख्याको उमेरगत संरचना अनुसार सबैभन्दा बढी ३० वर्षका २.५ प्रतिशत देखिन्छ भने १०० वर्ष वा सोभन्दा माथि ११ जना देखिएको छ। उल्लेखित उमेरलाई विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकामा बस्ने कुल जनसंख्याको मध्यका उमेर २८ वर्ष रहेको छ, जसमा पुरुषको २८ वर्ष र महिलाको २९ वर्ष हुन आउँछ। विस्तृत विवरण तालिका ३० मा दिइएको छ।

तालिका ३१ : उमेरगत (Single Year) जनसंख्या

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०%
०	१६७१	१.३	९००	१.४	७७१	१.२%
१	१७२५	१.३	९३६	१.४	७८९	१.२%
२	१९८४	१.५	११०३	१.७	८८१	१.३%
३	१८८६	१.४	१०३८	१.६	८४८	१.३%
४	१८८७	१.४	१०१७	१.६	८७०	१.३%
५	२०७५	१.६	१०७८	१.७	९९७	१.५%
६	१९७७	१.५	१०७८	१.७	८९९	१.४%
७	२०६९	१.६	१११९	१.७	९५०	१.५%
८	२००८	१.५	१०९२	१.७	९१६	१.४%
९	२०४१	१.६	११०६	१.७	९३५	१.४%
१०	२१०९	१.६	११५६	१.८	९५३	१.५%
११	१८१५	१.४	९४५	१.५	८७०	१.३%
१२	१९८८	१.५	११३३	१.७	८५५	१.३%
१३	१९४७	१.५	१०४४	१.६	९०३	१.४%
१४	२०१७	१.५	१०७३	१.६	९४४	१.४%

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
१५	२०७८	१.६	१०९०	१.७	९८८	१.५%
१६	२३१३	१.८	१२५२	१.९	१०६१	१.६%
१७	२२६७	१.७	११३७	१.७	११३०	१.७%
१८	२८३९	२.२	१५१८	२.३	१३२१	२.०%
१९	२३७३	१.८	१२६६	१.९	११०७	१.७%
२०	२८९९	२.२	१४६५	२.३	१४३४	२.२%
२१	२३६३	१.८	११७४	१.८	११८९	१.८%
२२	२७४४	२.१	१२७९	२.०	१४६५	२.२%
२३	२५७७	२.०	१२१६	१.९	१३६१	२.१%
२४	२७५७	२.१	१२९७	२.०	१४६०	२.२%
२५	२९३७	२.३	१३७१	२.१	१५६६	२.४%
२६	२८६८	२.२	१३२६	२.०	१५४२	२.४%
२७	२४५६	१.९	१११८	१.७	१३३८	२.०%
२८	३१११	२.४	१४५६	२.२	१६५५	२.५%
२९	२४५३	१.९	११३१	१.७	१३२२	२.०%
३०	३२१९	२.५	१४५०	२.२	१७६९	२.७%
३१	२३४१	१.८	१०९७	१.७	१२४४	१.९%
३२	२६८३	२.१	१२५१	१.९	१४३२	२.२%
३३	२५७०	२.०	११८२	१.८	१३८८	२.१%
३४	२३५३	१.८	१०८०	१.७	१२७३	१.९%
३५	२७६०	२.१	१२५१	१.९	१५०९	२.३%
३६	२४२४	१.९	११५४	१.८	१२७०	१.९%
३७	१९०४	१.५	९०६	१.४	९९८	१.५%
३८	२४४५	१.९	११७३	१.८	१२७२	१.९%
३९	१९८२	१.५	९९२	१.५	९९०	१.५%
४०	२९०१	२.२	१४१८	२.२	१४८३	२.३%
४१	१६०१	१.२	८२२	१.३	७७९	१.२%
४२	२०६९	१.६	१०२८	१.६	१०४१	१.६%
४३	१६३९	१.३	८००	१.२	८३९	१.३%
४४	१४५३	१.१	७२७	१.१	७२६	१.१%
४५	१८०६	१.४	९४६	१.५	८६०	१.३%
४६	१५१७	१.२	७४७	१.१	७७०	१.२%
४७	११२०	०.९	५६०	०.९	५६०	०.९%
४८	१४५१	१.१	७०४	१.१	७४७	१.१%
४९	११६५	०.९	६०७	०.९	५५८	०.९%
५०	१८३०	१.४	९३९	१.४	८९१	१.४%

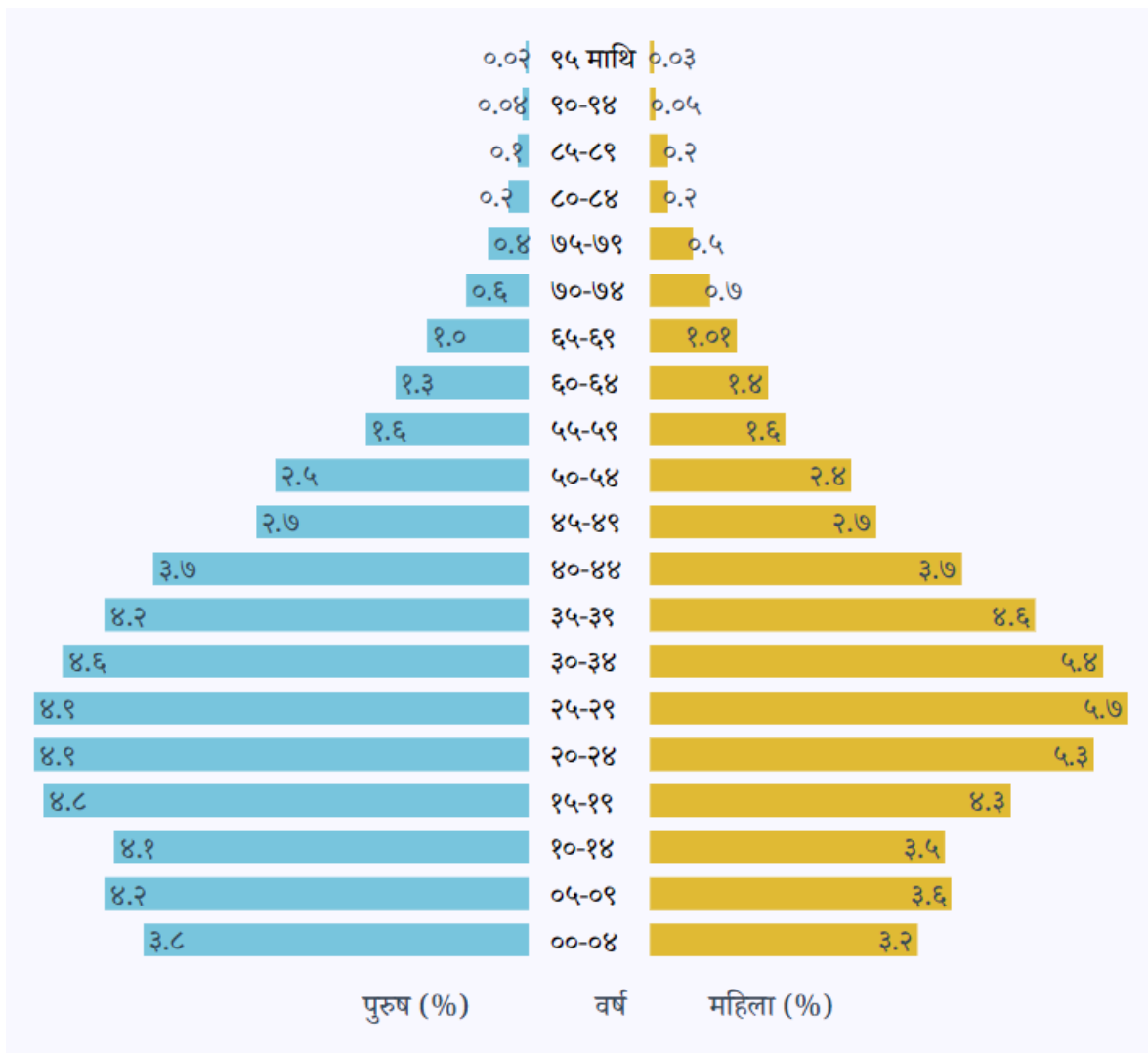
उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
५१	१०७६	०.८	५११	०.८	५६५	०.९%
५२	१२५१	१.०	६३७	१.०	६१४	०.९%
५३	१०९३	०.८	५५५	०.९	५३८	०.८%
५४	१०६३	०.८	५५५	०.९	५०८	०.८%
५५	१०७०	०.८	५२२	०.८	५४८	०.८%
५६	९४२	०.७	४७९	०.७	४६३	०.७%
५७	७०७	०.५	३७३	०.६	३३४	०.५%
५८	८३९	०.६	४३१	०.७	४०८	०.६%
५९	६९७	०.५	३४७	०.५	३५०	०.५%
६०	११५९	०.९	५७५	०.९	५८४	०.९%
६१	५७३	०.४	२८३	०.४	२९०	०.४%
६२	६७६	०.५	३२५	०.५	३५१	०.५%
६३	५२६	०.४	२६१	०.४	२६५	०.४%
६४	५६६	०.४	२९३	०.५	२७३	०.४%
६५	७०४	०.५	३३०	०.५	३७४	०.६%
६६	५१३	०.४	२३९	०.४	२७४	०.४%
६७	४५९	०.४	२४७	०.४	२१२	०.३%
६८	४८३	०.४	२४१	०.४	२४२	०.४%
६९	४०९	०.३	१९२	०.३	२१७	०.३%
७०	५०७	०.४	२२१	०.३	२८६	०.४%
७१	३४१	०.३	१५८	०.२	१८३	०.३%
७२	३३७	०.३	१५५	०.२	१८२	०.३%
७३	३०७	०.२	१४५	०.२	१६२	०.२%
७४	२९०	०.२	१४५	०.२	१४५	०.२%
७५	३१७	०.२	१४९	०.२	१६८	०.३%
७६	३०१	०.२	१३६	०.२	१६५	०.३%
७७	२७९	०.२	१२२	०.२	१५७	०.२%
७८	२२५	०.२	९९	०.२	१२६	०.२%
७९	१३०	०.१	७०	०.१	६०	०.१%
८०	१६७	०.१	७०	०.१	९७	०.१%
८१	८९	०.१	४४	०.१	४५	०.१%
८२	१३०	०.१	५८	०.१	७२	०.१%
८३	९२	०.१	४०	०.१	५२	०.१%
८४	९९	०.१	४३	०.१	५६	०.१%
८५	१०२	०.१	५१	०.१	५१	०.१%

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
८६	८२	०.१	३६	०.१	४६	०.१%
८७	६४	०.०	२८	०.०	३६	०.१%
८८	८७	०.१	२७	०.०	६०	०.१%
८९	३३	०.०	२०	०.०	१३	०.०%
९०	३२	०.०	१०	०.०	२२	०.०%
९१	३२	०.०	१७	०.०	१५	०.०%
९२	२०	०.०	८	०.०	१२	०.०%
९३	२३	०.०	९	०.०	१४	०.०%
९४	१२	०.०	५	०.०	७	०.०%
९५	१०	०.०	०	०.०	१०	०.०%
९६	१२	०.०	४	०.०	८	०.०%
९७	६	०.०	३	०.०	३	०.०%
९८	१४	०.०	५	०.०	९	०.०%
९९	९	०.०	४	०.०	५	०.०%
१०० +	११	०.०	५	०.०	६	०.०%

उमेर समूहअनुसार जनसंख्याको संरचना

नगरपालिकामा जनसंख्याको उमेरगत संरचनालाई ५ वर्षको उमेर समूहमा विभाजन गरी अध्ययन गर्दा २५ देखि २९ वर्ष उमेर समूहमा कुल जनसंख्याको सबैभन्दा बढी प्रतिशत (१०.६%) रहेको छ। जनसंख्या २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहमा १०.२३ प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ। पुरुषको हकमा कुल पुरुष जनसंख्याको सबैभन्दा धेरै (९.९%) २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहको र महिलातर्फ कुल महिलाको सबैभन्दा धेरै (११.३%) २५ देखि २९ वर्ष उमेर समूहका व्यक्तिहरू रहेको छ। उमेर समूह बढ्दै जाँदा जनसंख्याको प्रतिशत पनि कम हुँदै गएको छ। नगरपालिका तथा वडागत रूपमा उमेर समूहअनुसारको जनसंख्या तलको तालिका ३० मा दिइएको छ। तल दिइएको जनसंख्या पिरामिड अनुसार ० देखि १९ वर्ष सम्म पुरुषको जनसंख्या महिलाको भन्दा बढि देखिएको छ। २० वर्ष देखि माथि पुरुषको भन्दा महिलाको जनसंख्या बढ्दै गएको अवस्था छ। यसको अर्थ जन्मँदा पुरुषहरू बढी जन्मने र उमेर बढ्दै जाँदा अनुपस्थित जनसंख्या (विदेश/स्वदेश) मा पुरुषको संख्या बढी भएको कारणले २० वर्ष भन्दा माथि महिलाहरूको अक्सर बसोबास बढी रहेको देखिन्छ। वडागत उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या अनुसूची १ मा दिइएको छ।

रेखाचित्र १८: नगरपालिकाको जनसंख्या पिरामिड

तालिका ३२ : नगरपालिकामा उमेर समूहअनुसार जनसंख्या

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला		लैङ्गिक अनुपात
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	
कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका							
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०	९९.४३
००-०४ वर्ष	९१५३	७.०	४९९४	७.७	४१५९	६.४	१२०.०८
०५-०९ वर्ष	१०१७०	७.८	५४७३	८.४	४६९७	७.२	११६.५२
१०-१४ वर्ष	९८७६	७.६	५३५१	८.२	४५२५	६.९	११८.२५
१५-१९ वर्ष	११८७०	९.१	६२६३	९.६	५६०७	८.६	१११.७०
२०-२४ वर्ष	१३३४०	१०.२	६४३१	९.९	६९०९	१०.६	९३.०८
२५-२९ वर्ष	१३८२५	१०.६	६४०२	९.८	७४२३	११.३	८६.२५
३०-३४ वर्ष	१३१६६	१०.१	६०६०	९.३	७१०६	१०.९	८५.२८
३५-३९ वर्ष	११५१५	८.८	५४७६	८.४	६०३९	९.२	९०.६८
४०-४४ वर्ष	९६६३	७.४	४७९५	७.४	४८६८	७.४	९८.५०
४५-४९ वर्ष	७०५९	५.४	३५६४	५.५	३४९५	५.३	१०१.९७
५०-५४ वर्ष	६३१३	४.८	३१९७	४.९	३११६	४.८	१०२.६०
५५-५९ वर्ष	४२५५	३.३	२१५२	३.३	२१०३	३.२	१०२.३३
६०-६४ वर्ष	३५००	२.७	१७३७	२.७	१७६३	२.७	९८.५३
६५-६९ वर्ष	२५६८	२.०	१२४९	१.९	१३१९	२.०	९४.६९
७०-७४ वर्ष	१७८२	१.४	८२४	१.३	९५८	१.५	८६.०१
७५-७९ वर्ष	१२५२	१.०	५७६	०.९	६७६	१.०	८५.२१
८०-८४ वर्ष	५७७	०.४	२५५	०.४	३२२	०.५	७९.१९
८५-८९ वर्ष	३६८	०.३	१६२	०.२	२०६	०.३	७८.६४
९०-९४ वर्ष	११९	०.१	४९	०.१	७०	०.१	७०.००
९५+ वर्ष	६२	०.०	२१	०.०	४१	०.१	५१.२२

बृहत उमेर समूह अनुसार र विशेष उमेर अनुसारको जनसंख्या

यस नगरपालिकामा बृहत उमेर समूह अनुसार कुल जनसंख्या १,३०,४३३ मध्ये ० देखि १९ वर्ष उमेर समूहमा ३१.५ प्रतिशत, २० देखि ३९ वर्ष उमेर समूहमा ३९.७ प्रतिशत, ४० देखि ५९ वर्ष उमेर समूहमा २०.९ प्रतिशत र ६० देखि ७९ वर्ष उमेर समूहमा ७.० प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ। ८० वर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहमा कुल जनसंख्याको ०.९ प्रतिशत मात्र जनसंख्या रहेको छ। समग्रमा २० वर्षभन्दा कम उमेरमा

महिला भन्दा पुरुषको बढी (करिब ५ प्रतिशत) र ८० वर्ष भन्दा बढी उमेरमा पुरुष भन्दा महिलाको प्रतिशत बढी (०.३ प्रतिशत) देखिएको छ ।

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
००-१९ वर्ष	४१०६९	३१.५	२२०८१	३४.०	१८९८८	२९.०
२०-३९ वर्ष	५१८४६	३९.७	२४३६९	३७.५	२७४७७	४२.०
४०-५९ वर्ष	२७२९०	२०.९	१३७०८	२१.१	१३५८२	२०.८
६०-७९ वर्ष	९१०२	७.०	४३८६	६.७	४७१६	७.२
८०+ वर्ष	११२६	०.९	४८७	०.७	६३९	१.०
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०

जनसंख्याको अन्य संरचना हेर्दा १५ वर्षमुनीका आश्रित जनसंख्या कुल जनसंख्याको २२.४ प्रतिशत र ६० वर्ष भन्दा माथिका आश्रित जनसंख्या ७.८ प्रतिशत रहेको छ। नागरिकता प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न योग्य उमेर समूह (१६ वर्ष वा सोभन्दा माथि) का जनसंख्या कुल जनसंख्याको ७६.० प्रतिशत रहेको छ। क्रियाशील श्रमशक्तिसँग सम्बन्धित उमेर समूह अर्थात् १५ देखि ५९ वर्ष उमेरका व्यक्तिहरु ६९.८ प्रतिशत छन् भने सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न सम्भाव्य ६८ वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्या ३.९ प्रतिशत रहेका छन्। प्रजनन योग्य उमेर अर्थात् १५ देखि ४९ वर्षका कुल महिलामध्ये ६३.४ प्रतिशत रहेका छन्। यसैगरी १६ देखि २४ वर्षको जनसंख्या १७.७ प्रतिशत र १६ देखि ४० वर्षका युवाको जनसंख्या ४९.५ प्रतिशत छ। २०६८ सालको जनगणनासँग तुलना गर्दा जनसंख्याको संरचनामा केही परिवर्तन भएको देखिएको छ। विशेष उमेर समूहको जनसंख्या संरचना तालिका ३२ मा दिइएको छ।

तालिका ३३ : विशेष उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या

उमेर समूह	कागेश्वरी मनोहरा		काठमाडौँ	
	जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
१ वर्ष भन्दा कम	१६७१	१.३	१७६७९	०.९
५ वर्ष भन्दा कम	९१५३	७.०	११५४१३	५.७
०-१४ वर्ष	२९१९९	२२.४	४०१९४४	१९.७
१६ वर्ष वा सो भन्दा माथि	९९१५६	७६.०	१६०६९३२	७८.७
०-१८ वर्ष	३८६९६	२९.७	५५७२९६	२७.३
१५-५९ वर्ष	९१००६	६९.८	१४६५५८६	७१.८

उमेर समूह	कागेश्वरी मनोहरा		काठमाडौं	
	जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	१०२२८	७.८	१७४०५७	८.५
१५-४९ वर्षका महिला (कुल महिला मध्ये)	४१४४७	६३.४	६४२३५६	६३.९
६८ वर्ष वा सो भन्दा माथि	५०५२	३.९	८७७९३	४.३
१६-२४ वर्ष	२३१३२	१७.७	३९०९७६	१९.२
१६-४० वर्ष	६४५३९	४९.५	१०२३२४८	५०.१

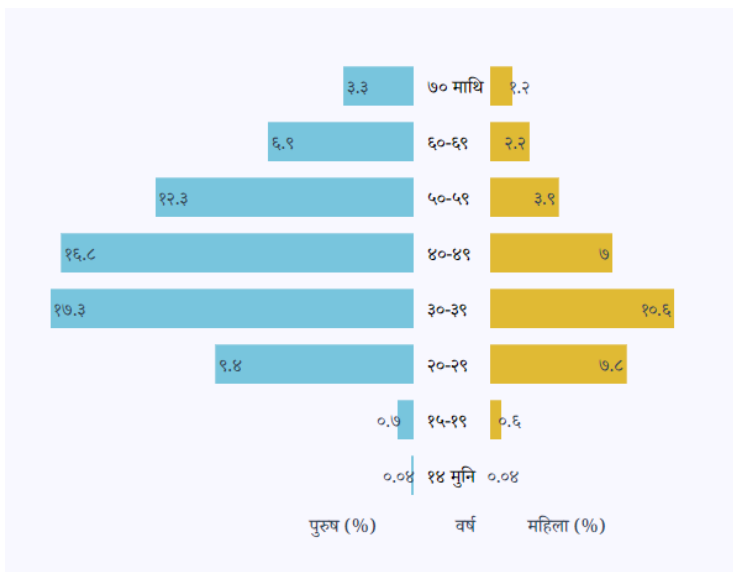
उमेर अनुसार परिवारमूलीको संख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा ३३.१७ प्रतिशत परिवारमा महिलाहरु परिवारमूली रहेका छन् भने ६६.८३ प्रतिशत परिवारमा पुरुषहरु परिवारमूली रहेको पाईएको छ। नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी (२७.९० प्रतिशत) परिवारका परिवारमूलीहरु ३० देखि ३९ वर्ष उमेरभित्रका रहेको देखाएको छ। दोस्रोमा परिवारमूली ४० देखि ४९ वर्ष उमेर समूहमा २३.७९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। नतिजाले ९ परिवारमा १४ वर्ष मुनिका बालबालिकासमेत परिवारमूली रहेको देखिन्छ। परिवारमा ७० वर्ष भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरु ४.४८ प्रतिशत परिवारमूली रहेको देखिएको छ। सबैभन्दा धेरै महिला तथा पुरुष परिवारमूलीहरु ३०-३९ वर्ष उमेर समूहका रहेको देखिन्छ।

तालिका ३४ : उमेर समुह अनुसार परिवारमूलीको संख्या र प्रतिशत

उमेर समूह	जम्मा परिवार		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
१४ मुनि	२५	०.०७	१२	०.१	१३	०.१
१५-१९	४५९	१.३६	२५०	१.१	२०९	१.९
२०-२९	५७९३	१७.१६	३१७६	१४.१	२६१७	२३.४
३०-३९	९४२०	२७.९०	५८४७	२५.९	३५७३	३१.९
४०-४९	८०३२	२३.७९	५६७६	२५.२	२३५६	२१.०
५०-५९	५४७७	१६.२२	४१६४	१८.५	१३१३	११.७
६०-६९	३०४७	९.०२	२३१७	१०.३	७३०	६.५
७० माथि	१५११	४.४८	११२२	५.०	३८९	३.५
जम्मा	३३७६४	१००	२२५६४	१००.०	११२००	१००.०

रेखाचित्र १९: लिङ्ग अनुसार परिवारमुली (% मा) (कुल परिवार संख्याको)

नगरपालिकामा रहेका समूहकृत जातजाति अवस्था

जनगणनाले समेटेका नेपालका १४२ जातजातिलाई आठओटा समूहमा वर्गीकृत गरी नयाँ प्रतिवेदन प्रकाशन गरेको छ । ती आठओटा समूहमा पहाडी जातजाति, तराई जातजाति, पहाडी दलित, तराई दलित, पहाडी जनजाति, तराई जनजाति, धार्मिक/भाषिक समूह र अन्य/विदेशी/नखुलेको रहेका छन् । नजिताअनुसार यस नगरपालिकामा सबैभन्दा धेरै संख्या पहाडी जातजाति (६१.७ प्रतिशत) र तराई दलित (०.१ प्रतिशत) छन् । यसैगरी पहाडी दलित ४.२ प्रतिशत, पहाडी जनजाति ३०.५ प्रतिशत, तराई जनजाति ०.७ प्रतिशत तथा अन्य धार्मिक/भाषिक समूह ०.३ प्रतिशत देखिएको छ । विस्तृत विवरण तालिका ३४ मा दिइएको छ ।

तालिका ३५ : नगरपालिकामा रहेका समूहकृत जातजातिको संख्या र प्रतिशत

जातजाति समूह	जनसंख्या	%	साक्षरता दर
जम्मा	१३०४३३	१००	८८.४
पहाडी जातजाति	८०४५७	६१.७	९०.२
तराई जातजाति	२८१४	२.२	९३.३
पहाडी जनजाति	३९७४२	३०.५	८५.२
तराई जनजाति	९७३	०.७	९१.६
पहाडी दलित	५४६३	४.२	८२.६
तराई दलित	१५५	०.१	७४.६
धार्मिक/भाषिक समूह	३७३	०.३	८६.७
अन्य/विदेशी/नखुलेको	४५६	०.३	८८.६

जातजातिको अवस्था

नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार जम्मा ७७ वटा जातजातिको बसोबास रहेको छ। यहाँ बसोबास गर्ने प्रमुख ५ वटा जातिले ८० प्रतिशत भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ, जसमा ब्राह्मण पहाड (३०.२%), क्षेत्री (३०.०%), तामाङ (१२.०%), नेवा:(नेवार) (८.७%) र राई (२.७%) रहेका छन्। यसैगरी कम संख्यामा हुने ५ जातिहरूमा मेवाहाङ (१२ जना), नाछिरिङ, कोरी, बरई र याक्खा (१३ जना) हुन्। विस्तृत विवरण तलको तालिका ३५ दिइएको छ।

तालिका ३६ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

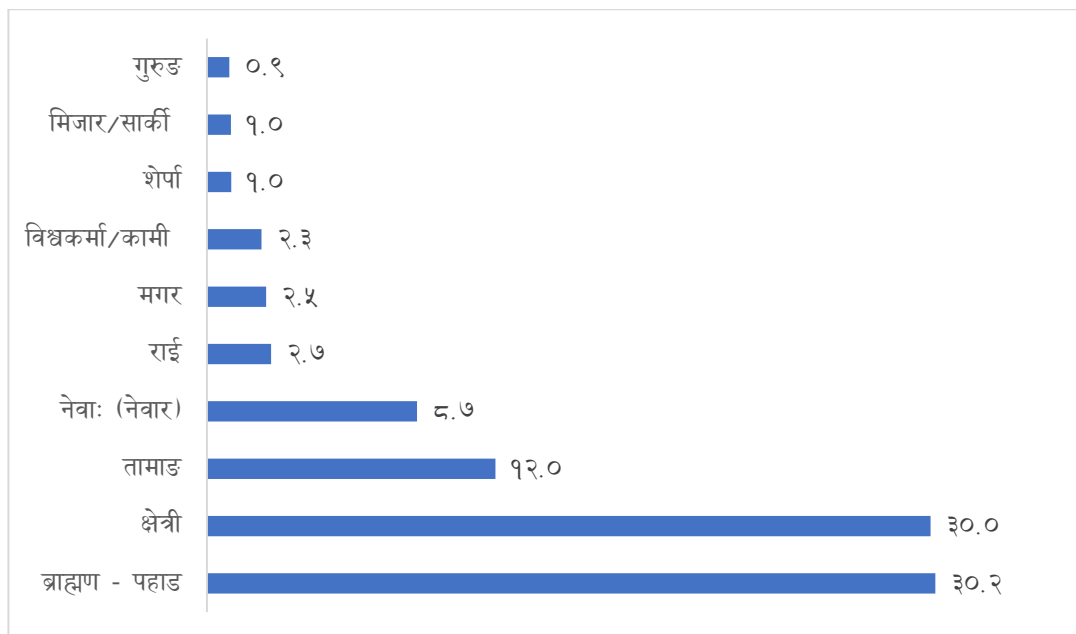
जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
क्षेत्री	३९१८८	३०.०	१९४२७	२९.९	१९७६१	३०.२
ब्राह्मण - पहाड	३९४४६	३०.२	१९८६५	३०.५	१९५८१	२९.९
मगर	३२०२	२.५	१५१३	२.३	१६८९	२.६
थारू	६८७	०.५	३८७	०.६	३००	०.५
तामाङ	१५६२३	१२.०	७५८१	११.७	८०४२	१२.३
नेवा:(नेवार)	११३७८	८.७	५६३०	८.७	५७४८	८.८
विश्वकर्मा/कामी	२९५२	२.३	१४९१	२.३	१४६१	२.२
मुसलमान	३६८	०.३	२२६	०.३	१४२	०.२
यादव	३८२	०.३	२३६	०.४	१४६	०.२
राई	३४७५	२.७	१६१७	२.५	१८५८	२.८
गुरुङ	१२०९	०.९	५७९	०.९	६३०	१.०
परियार/दमाई	११९२	०.९	५९३	०.९	५९९	०.९
ठकुरी	८५१	०.७	४४२	०.७	४०९	०.६
याक्थुङ/लिम्बु	८८८	०.७	४२४	०.७	४६४	०.७
मिजार/सार्की	१२९७	१.०	६३७	१.०	६६०	१.०
तेली	२०६	०.२	१२८	०.२	७८	०.१
चमार/हरिजन/राम	३१	०.०	१६	०.०	१५	०.०

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
कोइरी/कुसवाहा	१८२	०.१	१०९	०.२	७३	०.१
मुसहर	२१	०.०	१६	०.०	५	०.०
कुर्मी	२७	०.०	१८	०.०	९	०.०
सन्यासी/दसनामी	९७२	०.७	४८९	०.८	४८३	०.७
धानुक	७४	०.१	४६	०.१	२८	०.०
दुसाध/पासवान/पासी	२२	०.०	१५	०.०	७	०.०
मल्लाह	२९	०.०	१८	०.०	११	०.०
केवट	१८	०.०	८	०.०	१०	०.०
कथबनियाँ	२४	०.०	१३	०.०	११	०.०
ब्राह्मण-तराई	७४३	०.६	४००	०.६	३४३	०.५
कलवार	८६	०.१	४४	०.१	४२	०.१
कानु	३०	०.०	१८	०.०	१२	०.०
कुमाल	४०	०.०	२१	०.०	१९	०.०
घर्ती/भुजेल	६५०	०.५	३३४	०.५	३१६	०.५
हजाम/ठाकुर	२११	०.२	१२६	०.२	८५	०.१
राजवंशी	५६	०.०	२९	०.०	२७	०.०
शेर्पा	१३१४	१.०	६२१	१.०	६९३	१.१
तत्मा/तत्वा	२१	०.०	१४	०.०	७	०.०
लोहार	६६	०.१	४१	०.१	२५	०.०
खत्वे	२७	०.०	२१	०.०	६	०.०
सुँडी	१०४	०.१	५७	०.१	४७	०.१
दनुवार	६६	०.१	४३	०.१	२३	०.०
हलुवाई	२७	०.०	१५	०.०	१२	०.०
माझी	३७७	०.३	१८४	०.३	१९३	०.३
बरई	१३	०.०	६	०.०	७	०.०

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
नुनीया	२१	०.०	१४	०.०	७	०.०
चेपाड/प्रजा	२५	०.०	१०	०.०	१५	०.०
सोनार	१४२	०.१	७०	०.१	७२	०.१
कुम्हार	२०	०.०	१३	०.०	७	०.०
सुनुवार	८५५	०.७	४१३	०.६	४४२	०.७
मारवाडी	१०४	०.१	५३	०.१	५१	०.१
कायस्थ	१६०	०.१	८४	०.१	७६	०.१
राजपूत	५६	०.०	३३	०.१	२३	०.०
बादी	१९	०.०	१३	०.०	६	०.०
बडही/बढई	३१	०.०	१९	०.०	१२	०.०
थामी	१५४	०.१	८२	०.१	७२	०.१
धिमाल	२८	०.०	१३	०.०	१५	०.०
याक्खा	१३	०.०	८	०.०	५	०.०
घले	२८	०.०	१२	०.०	१६	०.०
खवास	३९	०.०	२२	०.०	१७	०.०
पहरी	१३	०.०	५	०.०	८	०.०
भोटे	२४	०.०	१४	०.०	१०	०.०
थकाली	२९	०.०	१६	०.०	१३	०.०
कोरी	१३	०.०	११	०.०	२	०.०
ह्योल्मो/योल्मोपा	१३३	०.१	७३	०.१	६०	०.१
नाछिरिड	१३	०.०	८	०.०	५	०.०
चाम्लिड	७४	०.१	३१	०.०	४३	०.१
जिरेल	५५	०.०	३१	०.०	२४	०.०
बान्तवा	४४	०.०	१८	०.०	२६	०.०
अमात	१४	०.०	११	०.०	३	०.०

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
थुलुड	२०	०.०	८	०.०	१२	०.०
मेवाहाड	१२	०.०	५	०.०	७	०.०
बाहिड	१९	०.०	७	०.०	१२	०.०
खालिड	१६	०.०	६	०.०	१०	०.०
भूमिहार	१४	०.०	८	०.०	६	०.०
रौनियार	३७	०.०	१८	०.०	१९	०.०
बनियाँ	२१	०.०	११	०.०	१०	०.०
अन्य	१५६	०.१	८१	०.१	७५	०.१
विदेशी	४३४	०.३	२९६	०.५	१३८	०.२
नखुलेको	२२	०.०	१६	०.०	६	०.०

रेखाचित्र २० : नगरपालिकामा रहेको प्रमुख १० जातजातिको विवरण (% मा)

मातृभाषाको अवस्था

नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार नगरपालिकामा ५० वटा भाषा बोल्ने मानिसको बसोबास रहेको छ। यहाँ प्रमुख ३ वटा मातृभाषाले ९० प्रतिशत भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ, जसमा नेपाली (७६.४ %), तामाङ (१०.१ %) र नेपालभाषा (५.३ %) रहेका छन्। यसैगरी कम संख्यामा बोलिने ५ मातृभाषामा भोटे, लोहोरूड, थकाली, पुमा र बैतडेली (१० जना) हुन्। विस्तृत विवरण तलको तालिका ३६ दिइएको छ।

तालिका ३७ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

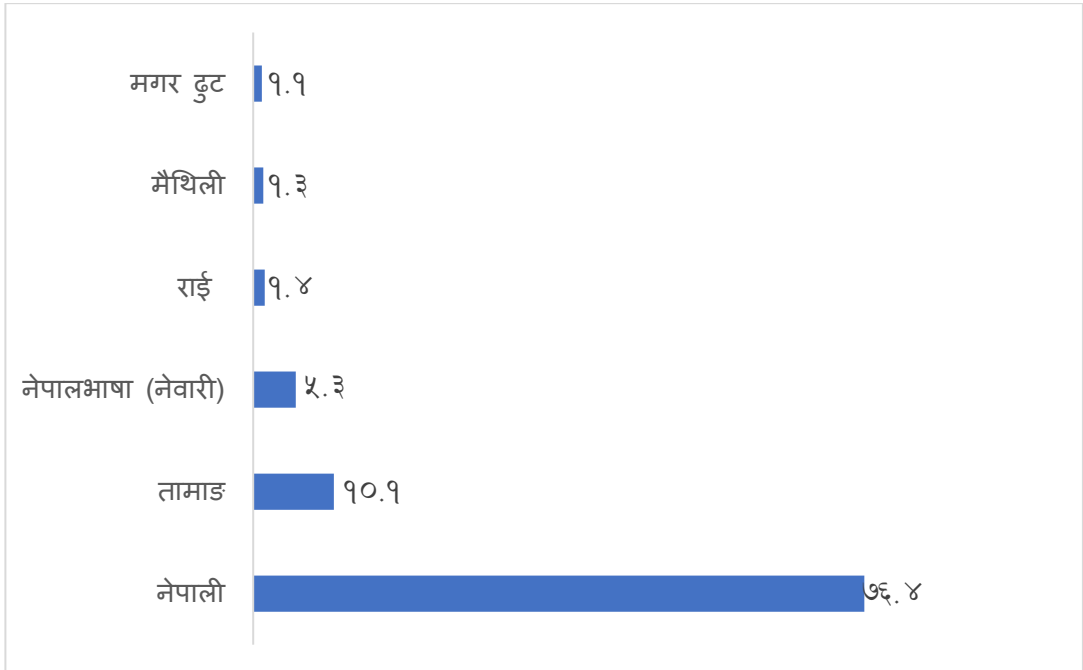
मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
नेपाली	९९६०१	७६.४	४९६१२	७६.३	४९९८९	७६.४
मैथिली	१६३४	१.३	९८०	१.५	६५४	१.०
भोजपुरी	७९९	०.६	४९८	०.८	३०१	०.५
थारु	३८३	०.३	२१५	०.३	१६८	०.३
तामाङ	१३१४३	१०.१	६३९९	९.८	६७४४	१०.३
नेपालभाषा (नेवारी)	६९३३	५.३	३४२१	५.३	३५१२	५.४
बज्जिका	६८	०.१	४५	०.१	२३	०.०
मगर ढुट	१४२२	१.१	६९६	१.१	७२६	१.१
डोटेली	१०८	०.१	६५	०.१	४३	०.१
उर्दु	३७	०.०	२४	०.०	१३	०.०
अवधी	५९	०.०	२९	०.०	३०	०.०
याक्थुड/लिम्बु	५८९	०.५	२९५	०.५	२९४	०.४
गुरुङ	४६३	०.४	२२७	०.३	२३६	०.४
बैतडेली	१०	०.०	४	०.०	६	०.०
राई	१८७४	१.४	८३९	१.३	१०३५	१.६
बान्तवा	११९	०.१	५८	०.१	६१	०.१
राजवंशी	३३	०.०	१९	०.०	१४	०.०

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
शेर्पा	१०२३	०.८	४८३	०.७	५४०	०.८
हिन्दी	२५३	०.२	१७३	०.३	८०	०.१
चाम्लिङ	२६५	०.२	१२२	०.२	१४३	०.२
दनुवार	२५	०.०	१४	०.०	११	०.०
सुनुवार	४८५	०.४	२३५	०.४	२५०	०.४
मगही	२५	०.०	११	०.०	१४	०.०
कुलुङ	१२	०.०	५	०.०	७	०.०
मारवाडी	७९	०.१	४४	०.१	३५	०.१
माझी	७७	०.१	३८	०.१	३९	०.१
थामी	९८	०.१	५२	०.१	४६	०.१
भुजेल	५३	०.०	२७	०.०	२६	०.०
बंगला	१९	०.०	१४	०.०	५	०.०
थुलुङ	६५	०.०	३२	०.०	३३	०.१
याक्खा	११	०.०	८	०.०	३	०.०
साम्पाङ	१७	०.०	९	०.०	८	०.०
खालिङ	५१	०.०	२५	०.०	२६	०.०
वाम्बुले	३९	०.०	२१	०.०	१८	०.०
बाहिङ/बायुङ	४६	०.०	२३	०.०	२३	०.०
ह्योल्मो/योल्मो	१४८	०.१	८५	०.१	६३	०.१
नाछिरिङ	३२	०.०	१५	०.०	१७	०.०
दुमी	१६	०.०	५	०.०	११	०.०
पुमा	१०	०.०	५	०.०	५	०.०
थकाली	१०	०.०	६	०.०	४	०.०
जिरेल	३१	०.०	१५	०.०	१६	०.०

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
सांकेतिक भाषा	११	०.०	८	०.०	३	०.०
तिबेटियन	११	०.०	६	०.०	५	०.०
लोहोरुड	१०	०.०	६	०.०	४	०.०
अंग्रेजी	११	०.०	६	०.०	५	०.०
खस	२६	०.०	१५	०.०	११	०.०
संस्कृत	७०	०.१	३७	०.१	३३	०.१
पंजाबी	११	०.०	५	०.०	६	०.०
भोटे	१०	०.०	६	०.०	४	०.०
अन्य	१०८	०.१	४९	०.१	५९	०.१

रेखाचित्र २१ : नगरपालिकामा बोलिने १ प्रतिशत भन्दा बढी बोलिने मातृभाषाको विवरण (% मा)

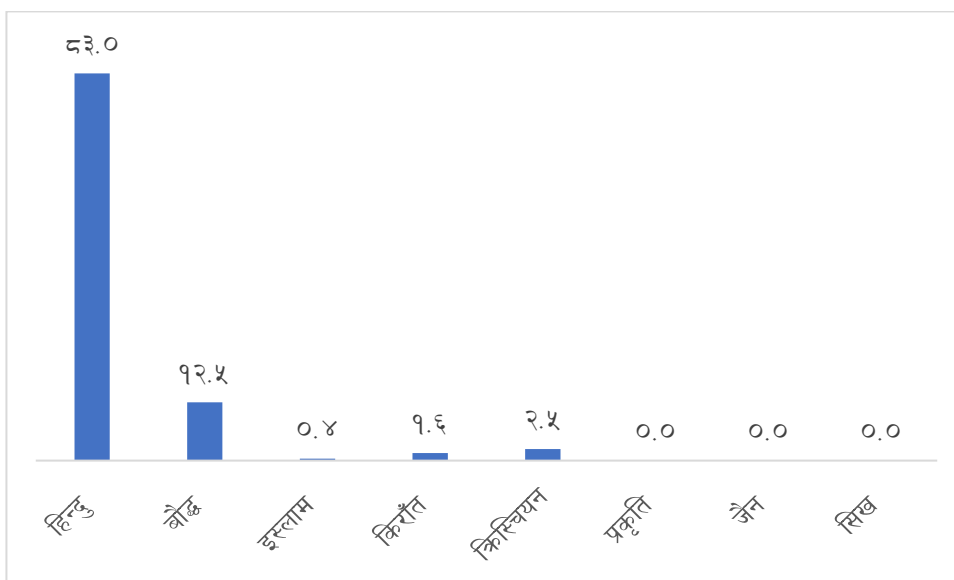
धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस नगरपालिकामा ८ वटा धर्म रहेका छन्। यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार नगरपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु (८३.० %) रहेको छ भने सबैभन्दा कम सिख ११ जना रहेका छन्। विस्तृत विवरण तलको तालिका ३७ मा दिइएको छ।

तालिका ३८ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
हिन्दु	१०८२६४	८३.०	५४१९६	८३.३	५४०६८	८२.७
बौद्ध	१६२७४	१२.५	७९११	१२.२	८३६३	१२.८
इस्लाम	५२७	०.४	३४२	०.५	१८५	०.३
किराँत	२११८	१.६	१०२९	१.६	१०८९	१.७
क्रिस्चियन	३२१५	२.५	१५३५	२.४	१६८०	२.६
प्रकृति	१९	०.०	८	०.०	११	०.०
जैन	५	०.०	४	०.०	१	०.०
सिख	११	०.०	६	०.०	५	०.०

रेखाचित्र २२ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको विवरण (% मा)

दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा कुनै पनि दोस्रो भाषा नभएकाहरू अर्थात् मातृभाषा र दोस्रो भाषा एउटै भएका व्यक्तिहरू ७५.२ प्रतिशत छन् । यहाँ दोस्रो भाषाको रूपमा प्रयोग गरिने भाषाको संख्या २५ रहेको छ । दोस्रो भाषाको रूपमा प्रयोग गरिने प्रमुख ५ दोस्रो भाषामा नेपाली (२२.५ %), अंग्रेजी (०.७%), तामाङ (०.४ %) र नेपालभाषा (०.३ %) प्रतिशत छन् । यसैगरी सबैभन्दा कम बोल्ने पाँचवटा दोस्रो भाषामा खालिङ, बाहिङ/बायुङ, सुनुवार, बैतडेली र गुरुङ रहेका छन् जसको जम्मा संख्या ६२ जना रहेको छ । अन्य विस्तृत विवरण तालिका ३८ मा दिइएको छ ।

तालिका ३९ : नगरपालिकामा बोलिने दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या

दोस्रोभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
दोस्रो भाषा नभएका	९८०७३	७५.२	४८७९१	७५.०	४९२८२	७५.४
नेपाली	२९३८६	२२.५	१४६७७	२२.६	१४७०९	२२.५
मैथिली	२०९	०.२	११६	०.२	९३	०.१
भोजपुरी	७९	०.१	५०	०.१	२९	०.०
थारु	१९	०.०	१०	०.०	९	०.०
तामाङ	४७२	०.४	२२०	०.३	२५२	०.४
नेपालभाषा (नेवारी)	३४५	०.३	१७३	०.३	१७२	०.३
मगर/ढुट	९७	०.१	४३	०.१	५४	०.१
डोटेली	१८	०.०	९	०.०	९	०.०
उर्दु	४८	०.०	२७	०.०	२१	०.०
अवधी	४८	०.०	२३	०.०	२५	०.०
याक्थुङ/लिम्बु	३८	०.०	१४	०.०	२४	०.०
गुरुङ	१३	०.०	५	०.०	८	०.०
बैतडेली	१३	०.०	८	०.०	५	०.०
राई	१०७	०.१	५५	०.१	५२	०.१
बान्तवा	२७	०.०	१३	०.०	१४	०.०
शेर्पा	६०	०.०	२७	०.०	३३	०.१
हिन्दी	१७९	०.१	१०३	०.२	७६	०.१
चाम्लिङ	३७	०.०	१८	०.०	१९	०.०
सुनुवार	१३	०.०	५	०.०	८	०.०
थुलुङ	३५	०.०	१७	०.०	१८	०.०

दोस्रोभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
खालिङ	१०	०.०	७	०.०	३	०.०
बाहिङ/बायुङ	१३	०.०	९	०.०	४	०.०
अंग्रेजी	९१५	०.७	५०६	०.८	४०९	०.६
संस्कृत	४०	०.०	३३	०.१	७	०.०
भोटे	३०	०.०	१४	०.०	१६	०.०
अन्य	१०९	०.१	५८	०.१	५१	०.१

पूर्वाको भाषा अनुसारको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा प्रत्येक व्यक्तिहरूका पूर्वाहरू (जिजु बा/आमा, बाजे/बोजु, आदि) ले प्रयोग गर्ने/बोल्ने भाषाहरूलाई पूर्वाको भाषाको रूपमा परिभाषित गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा पूर्वाको भाषासम्बन्धी प्रश्नहरू सोधिएको थिएन। २०७८ को जनगणना अनुसार यस नगरपालिका बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको पूर्वाको भाषाको संख्या ५७ वटा रहेको छ। यहाँका प्रमुख पूर्वाको ५ भाषामा नेपाली (६७.६%), तामाङ (११.८%), नेपालभाषा (७.९%), राई (२.०%) र मगरहुट (१.९%) छन्। यसैगरी सबैभन्दा कम बोल्ने पाँच पूर्वाको भाषामा लोहोरुङ, मेवाहाङ, जुम्ली, वाजुरेली र मगर खाम रहेका छन् जसको जम्मा संख्या ५७ जना रहेको छ। अन्य विस्तृत विवरण तालिका ३९ मा दिइएको छ।

तालिका ४० : नगरपालिकामा बोलिने पूर्वाको भाषा अनुसारको जनसंख्या

पूर्वाको भाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
नेपाली	८८२०३	६७.६	४३९७५	६७.६	४४२२८	६७.६
तामाङ	१५३५८	११.८	७४५९	११.५	७८९९	१२.१
नेपालभाषा (नेवारी)	१०२८९	७.९	५१०८	७.९	५१८१	७.९
राई	२६१३	२.०	११९७	१.८	१४१६	२.२
मगर हुट	२४९६	१.९	११९०	१.८	१३०६	२.०
मैथिली	२०७०	१.६	१२१२	१.९	८५८	१.३
संस्कृत	१३०२	१.०	६७५	१.०	६२७	१.०
शेर्पा	१२७५	१.०	५९६	०.९	६७९	१.०
भोजपुरी	९५१	०.७	५८७	०.९	३६४	०.६
गुरुङ	८८७	०.७	४३२	०.७	४५५	०.७
याक्थुङ/लिम्बु	८३९	०.६	४०९	०.६	४३०	०.७
सुनुवार	६३८	०.५	३०५	०.५	३३३	०.५

पुर्खाको भाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
थारु	४८६	०.४	२७३	०.४	२१३	०.३
चाम्लिङ	३१३	०.२	१४४	०.२	१६९	०.३
माझी	२४८	०.२	११९	०.२	१२९	०.२
हिन्दी	२४७	०.२	१६२	०.२	८५	०.१
भुजेल	१७०	०.१	८५	०.१	८५	०.१
ह्योल्मो/योल्मो	१६६	०.१	९५	०.१	७१	०.१
डोटेली	१६०	०.१	९६	०.१	६४	०.१
बान्तवा	१४४	०.१	६९	०.१	७५	०.१
थामी	१३०	०.१	६९	०.१	६१	०.१
मारवाडी	१०२	०.१	५६	०.१	४६	०.१
बैतडेली	९२	०.१	४८	०.१	४४	०.१
अवधी	८६	०.१	४४	०.१	४२	०.१
उर्दु	८५	०.१	५३	०.१	३२	०.०
थुलुङ	८५	०.१	४१	०.१	४४	०.१
खस	८२	०.१	४८	०.१	३४	०.१
बज्जिका	७०	०.१	४६	०.१	२४	०.०
अछामी	६५	०.०	३१	०.०	३४	०.१
खालिङ	५६	०.०	२६	०.०	३०	०.०
बाहिङ/बायुङ	५२	०.०	२५	०.०	२७	०.०
जिरेल	५१	०.०	२९	०.०	२२	०.०
राजवंशी	४२	०.०	२२	०.०	२०	०.०
नाछिरिङ	४०	०.०	२०	०.०	२०	०.०
वाम्बुले	३६	०.०	२०	०.०	१६	०.०
दनुवार	३३	०.०	२२	०.०	११	०.०
बझाङ्गी	३२	०.०	२१	०.०	११	०.०
दुमी	२६	०.०	८	०.०	१८	०.०
मगही	२५	०.०	११	०.०	१४	०.०
साम्पाङ	२५	०.०	१२	०.०	१३	०.०
थकाली	२१	०.०	१३	०.०	८	०.०
बंगला	२०	०.०	१४	०.०	६	०.०
कुमाल	१८	०.०	९	०.०	९	०.०

पुर्खाको भाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
चेपाड	१६	०.०	६	०.०	१०	०.०
धिमाल	१६	०.०	१०	०.०	६	०.०
मुसलमान	१६	०.०	८	०.०	८	०.०
पंजावी	१६	०.०	७	०.०	९	०.०
भोटे	१६	०.०	९	०.०	७	०.०
पुमा	१४	०.०	८	०.०	६	०.०
कुलुङ	१३	०.०	६	०.०	७	०.०
याक्खा	१३	०.०	९	०.०	४	०.०
तिबेटियन	१३	०.०	६	०.०	७	०.०
मगर खाम	१२	०.०	७	०.०	५	०.०
बाजुरेली	१२	०.०	७	०.०	५	०.०
जुम्ली	१२	०.०	७	०.०	५	०.०
मेवाहाड	११	०.०	४	०.०	७	०.०
लोहोरुड	१०	०.०	६	०.०	४	०.०
अन्य	११४	०.१	५५	०.१	५९	०.१

नेपालमा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकहरूको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा बमोजिम यस नगरपालिकामा ९९.७ प्रतिशत व्यक्तिहरू नेपालको नागरिक रहेका छन्। बाँकी व्यक्तिहरूमध्ये ०.३ प्रतिशत भारतीय, १ जना चिनियाँ, ३ जना सार्क देश(भारत बाहेक) र बाँकी १२ जना अन्य देशका नागरिक रहेका छन्।

तालिका ४१ : नगरपालिकामा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकको जनसंख्या

लिङ्ग	जम्मा	नेपाली		भारतीय		चिनिया		सार्क देश (भारत बाहेक)		अन्य	
		संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३०४३३	१२९९९९	९९.७	४१८	०.३	१	०.०	३	०.०	१२	०.०
पुरुष	६५०३१	६४७३५	९९.५	२९१	०.४	०	०.०	२	०.०	३	०.०
महिला	६५४०२	६५२६४	९९.८	१२७	०.२	१	०.०	१	०.०	९	०.०

जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति

यस नगरपालिकाका हरेक परिवारमा अक्सर बसोबास गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरूको वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका कुल १,११,११० जना मध्ये ३३.८ प्रतिशत

अविवाहित रहेका छन्। दश वर्ष भन्दा माथिल्लो उमेरका पुरुष ३८.६ प्रतिशत र महिला २९.० प्रतिशत अविवाहित रहेको पाइयो। दश वर्ष माथिका व्यक्तिहरु मध्ये ६२.० प्रतिशत विवाहित देखिएको छ। विवाहित पुरुष र महिलाहरुको प्रतिशत क्रमशः ५९.६ र ६४.३ रहेको छ। यसैगरी विधुर/विधवा ३.६ प्रतिशत, पारपाचुके ०.२ प्रतिशत र छुट्टिएको ०.५ प्रतिशत छन्। विधुर/विधवा र पारपाचुकेमा महिलाको प्रतिशत क्रमशः ५.६ प्रतिशत र ०.३ प्रतिशत रहेको छ।

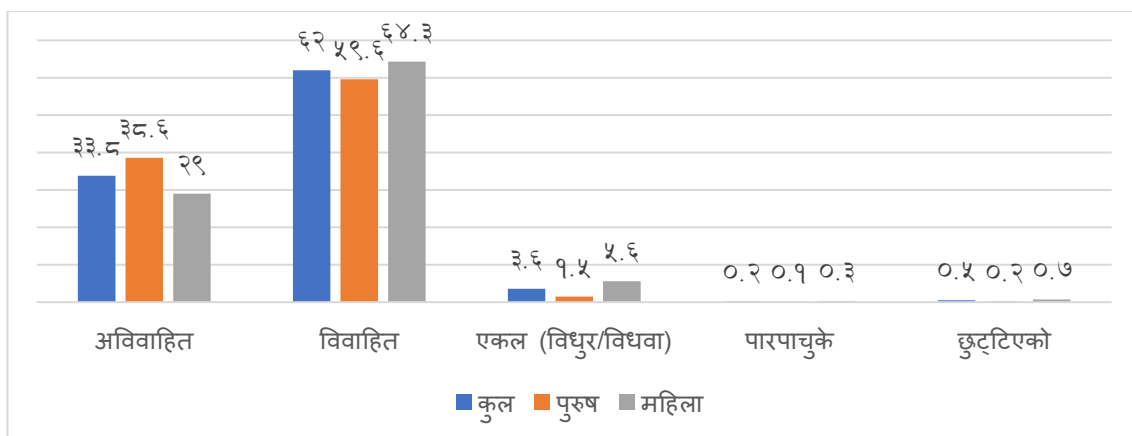
यस नगरपालिकामा पहिलो विवाह गर्नुअघिको सरदर उमेर (Singulate mean age at marriage) पुरुषको २७ वर्ष र महिलाको २४ वर्ष रहेको छ, जसअनुसार अविवाहित पुरुषको सरदर उमेर २७ र महिलाको २४ वर्ष छ।

अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिका ४१ मा दिइएको छ।

तालिका ४२ : वैवाहिक स्थिति अनुसारको जनसंख्या

वैवाहिक स्थिति	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
१० वर्ष वा सो भन्दा माथि	१११११०	१००.०	५४५६४	१००.०	५६५४६	१००.०
विवाह नभएको	३७५००	३३.८	२१०८०	३८.६	१६४२०	२९.०
विवाहित	६८८७४	६२.०	३२५००	५९.६	३६३७४	६४.३
विधुर/विधवा	३९५८	३.६	७९६	१.५	३१६२	५.६
पारपाचुके	२५२	०.२	६३	०.१	१८९	०.३
छुट्टिएको	५२६	०.५	१२५	०.२	४०१	०.७

रेखाचित्र २३ : वैवाहिक स्थिति अनुसारको जनसंख्याको विवरण (% मा)

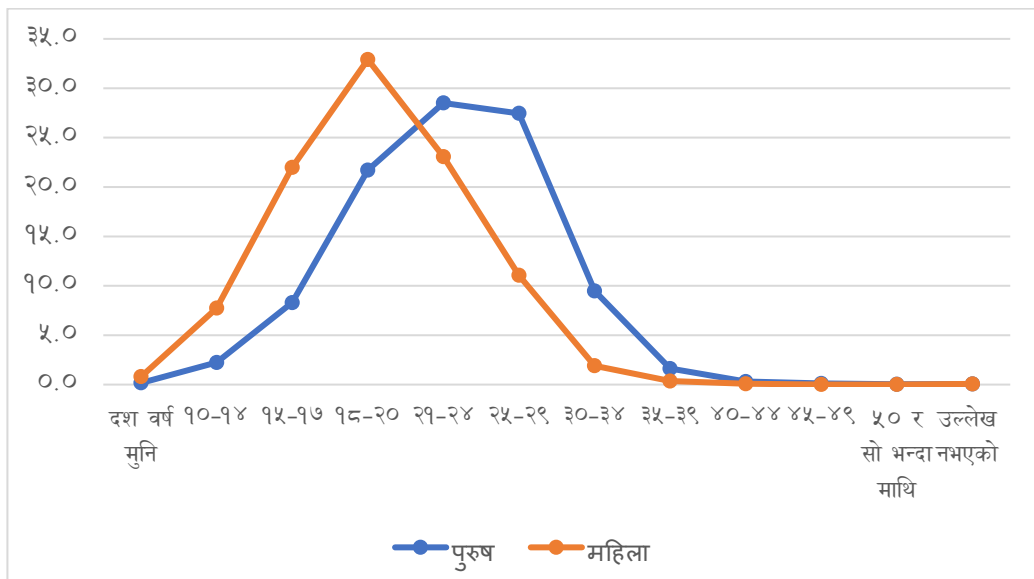
पहिलो विवाह गर्दाको उमेर

दश वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरुको पहिलो पल्ट विवाह गर्न पुरा भएको उमेरको आधारमा पुरुष र महिलाको पहिलो विवाह गर्दाको औषत उमेर गणना गरिन्छ। यो सूचक जनसंख्याको प्रजननयोग्य व्यवहारसँग पनि प्रत्यक्ष सम्बन्धित रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाले यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा धेरैजसो व्यक्तिहरु (२७.८%) को पहिलो विवाह १८ देखि २० वर्षको उमेरमा भएको भएको छ। दोस्रोमा २१ देखि २४ वर्षको उमेरमा पहिलो विवाह हुने व्यक्तिहरु २५.५ प्रतिशत छन्। दश वर्षमूनीको उमेरमा पहिलो विवाह भएका व्यक्तिहरु ०.५ प्रतिशत छन्। यसैगरी १०-१४ वर्ष उमेरमा पहिलो विवाह हुनेहरु ५.२ प्रतिशत छन् भने पचास वर्षको उमेर पार गरिसकेपछि पहिलो विवाह हुनेहरु मात्र १४ जना रहेका छन्। समग्रमा पहिलो विवाह गर्दाको औषत उमेर (Median age at first marriage) २० वर्ष हुन आउँछ, जसमा पुरुषको २२ वर्ष र महिलाको १८ वर्ष रहेको छ।

तालिका ४३ : दश वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जम्मा	७३६१०	१००.०	३३४८४	१००.०	४०१२६	१००.०
दश वर्ष मुनि	३७९	०.५	५७	०.२	३२२	०.८
१०-१४	३८५४	५.२	७४८	२.२	३१०६	७.७
१५-१७	११६०१	१५.८	२७७८	८.३	८८२३	२२.०
१८-२०	२०४७७	२७.८	७२७२	२१.७	१३२०५	३२.९
२१-२४	१८८०५	२५.५	९५४६	२८.५	९२५९	२३.१
२५-२९	१३६३१	१८.५	९१९४	२७.५	४४३७	११.१
३०-३४	३९३८	५.३	३१७३	९.५	७६५	१.९
३५-३९	६८८	०.९	५४४	१.६	१४४	०.४
४०-४४	१३६	०.२	१०४	०.३	३२	०.१
४५-४९	४०	०.१	३७	०.१	३	०.०
५० र सो भन्दा माथि	१४	०.०	११	०.०	३	०.०
उल्लेख नभएको	४७	०.१	२०	०.१	२७	०.१

रेखाचित्र २४ : दश वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर (% मा)

अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

जनगणनामा नतिजा अनुसार नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको १.६ प्रतिशतमा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता देखिएको छ। जम्मा पुरुष जनसंख्याको १.७ प्रतिशतमा र महिला जनसंख्याको १.५ प्रतिशतमा अपाङ्गता रहेको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्ति मध्ये पुरुष ५३.१ प्रतिशत र महिला ४६.९ प्रतिशत रहेको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिमध्ये सबै भन्दा धेरैमा शारीरिक अपाङ्गता ३६.७ प्रतिशत रहेको छ। न्यूनदृष्टियुक्त अपाङ्गता १९.७ प्रतिशतमा, बहुअपाङ्गता १०.६ प्रतिशतमा, सुस्तश्रवण ८.१ प्रतिशतमा, बहिरोपन ६.० प्रतिशतमा र बाँकी अन्य प्रकारको अपाङ्गता रहेको छ। अन्य अपाङ्गता भएको जनसंख्याको विस्तृत विवरण तालिका ४३ र ४४ मा दिइएको छ। अपाङ्गताको प्रकार र उमेर समुह अनुसारको अपाङ्गताको विवरण अनुसूची ८ मा दिइएको छ।

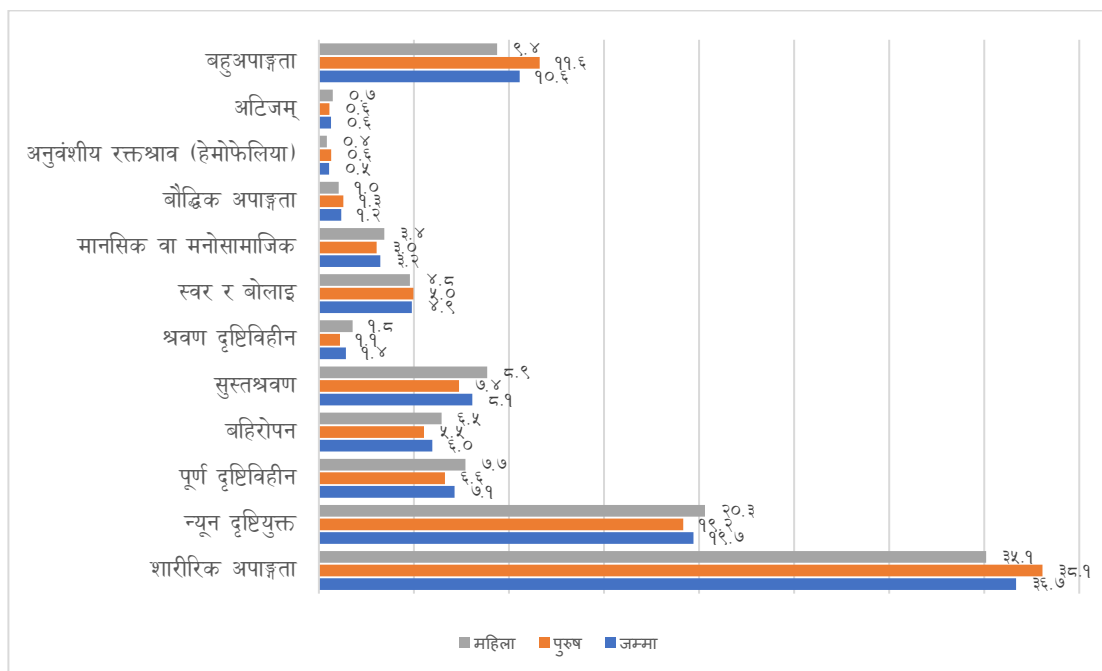
तालिका ४४ : अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गताको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा जनसंख्या	१३०४३३	१००.०	६५०३१	१००.०	६५४०२	१००.०
अपाङ्गता नभएको	१२८३८६	९८.४	६३९४४	९८.३	६४४४२	९८.५
उत्तर नलेखिएको	२	०.०	२	०.०	०	०.०
अपाङ्गता भएको	२०४५	१.६	१०८५	१.७	९६०	१.५

तालिका ४५ : अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या

अपाङ्गताको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
शारीरिक अपाङ्गता	७५०	३६.७	४१३	३८.१	३३७	३५.१
न्यून दृष्टियुक्त	४०३	१९.७	२०८	१९.२	१९५	२०.३
पूर्ण दृष्टिविहीन	१४६	७.१	७२	६.६	७४	७.७
बहिरोपन	१२२	६.०	६०	५.५	६२	६.५
सुस्तश्रवण	१६५	८.१	८०	७.४	८५	८.९
श्रवण दृष्टिविहीन	२९	१.४	१२	१.१	१७	१.८
स्वर र बोलाइ	१००	४.९	५४	५.०	४६	४.८
मानसिक वा मनोसामाजिक	६६	३.२	३३	३.०	३३	३.४
बौद्धिक अपाङ्गता	२४	१.२	१४	१.३	१०	१.०
अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	११	०.५	७	०.६	४	०.४
अटिजम्	१३	०.६	६	०.६	७	०.७
बहुअपाङ्गता	२१६	१०.६	१२६	११.६	९०	९.४
जम्मा	२०४५	१००	१०८५	१००	९६०	१००

रेखाचित्र २५ : अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या (% मा)

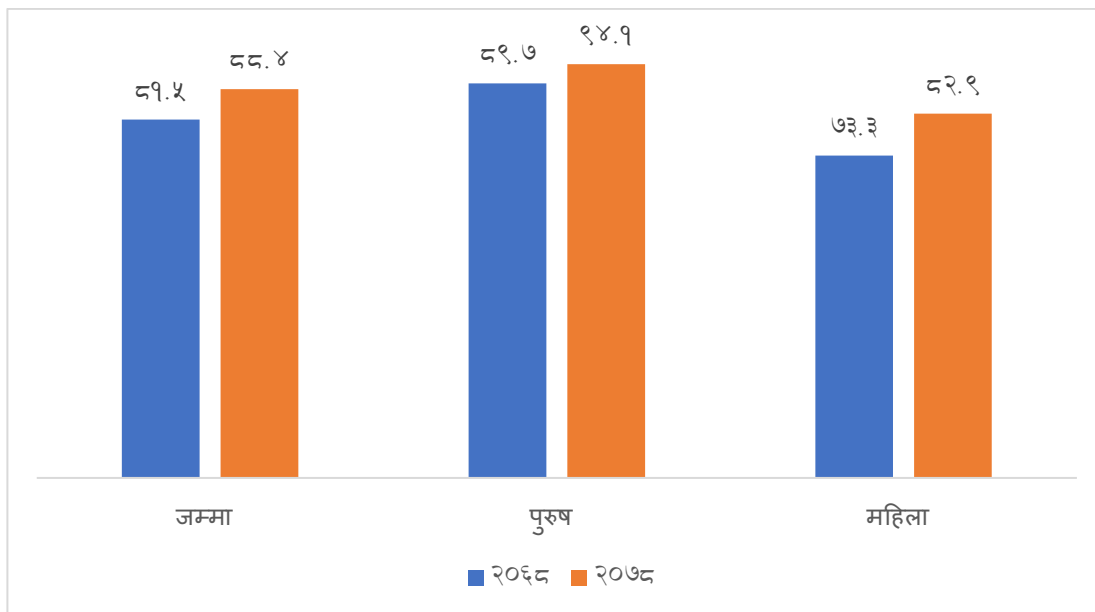

खण्ड ४ : जनसंख्याको शैक्षिक स्थिति

साक्षरता दर (५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका)

राष्ट्रिय जनगणनामा ५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका व्यक्तिहरूको शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण संकलन गरिएको थियो। जनगणनाको नतिजाले यस कागेश्वरी मनोहरानगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने ५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका कुल १,२१,२८० जनसंख्यामा १,०७,२२४ जना पढ्न र लेख्न दुबै जान्ने देखाएको छ। यस अनुसार नगरपालिकाको समग्र साक्षरता दर ८८.४ प्रतिशत भएको देखिन्छ। यसैगरी पुरुषको साक्षरता दर ९४.१ प्रतिशत रहेको छ र महिलाको साक्षरता दर ८२.९ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो अर्थात् २०६८ को जनगणनामा यस नगरपालिकाको कुल साक्षरता दर ८१.५ प्रतिशत, पुरुषको साक्षरता दर ८९.७ प्रतिशत र महिलाको साक्षरता दर ७३.३ प्रतिशत रहेको थियो। १० वर्षको अवधिमा कुल साक्षरता दरमा करिब ५.५ प्रतिशत विन्दुले वृद्धि भएको देखिन्छ भने पुरुषको साक्षरता दरमा ४.४ प्रतिशत विन्दु र महिलाको साक्षरता दरमा ९.६ प्रतिशत विन्दुले वृद्धि भएको देखिन्छ। वडा अनुसार हेर्ने हो भने ९३.० प्रतिशत सहित वडा नं. ९ सबैभन्दा बढी साक्षरता दर भएको वडा हो भने त्यसपछि वडा नं. ७ मा सबैभन्दा बढी साक्षरता दर ८९.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा कम (८१.५) वडा नं. २ मा रहेको छ। त्यसपछि कम साक्षरता दर (८२.२) भएको वडामा वडा नं. १ रहेको छ। अन्य विस्तृत विवरण तलको रेखाचित्र र तालिका ४५ मा दिइएको छ।

रेखाचित्र २६ : नगरपालिकाको २०६८ र २०७८ को साक्षरता दर (% मा)

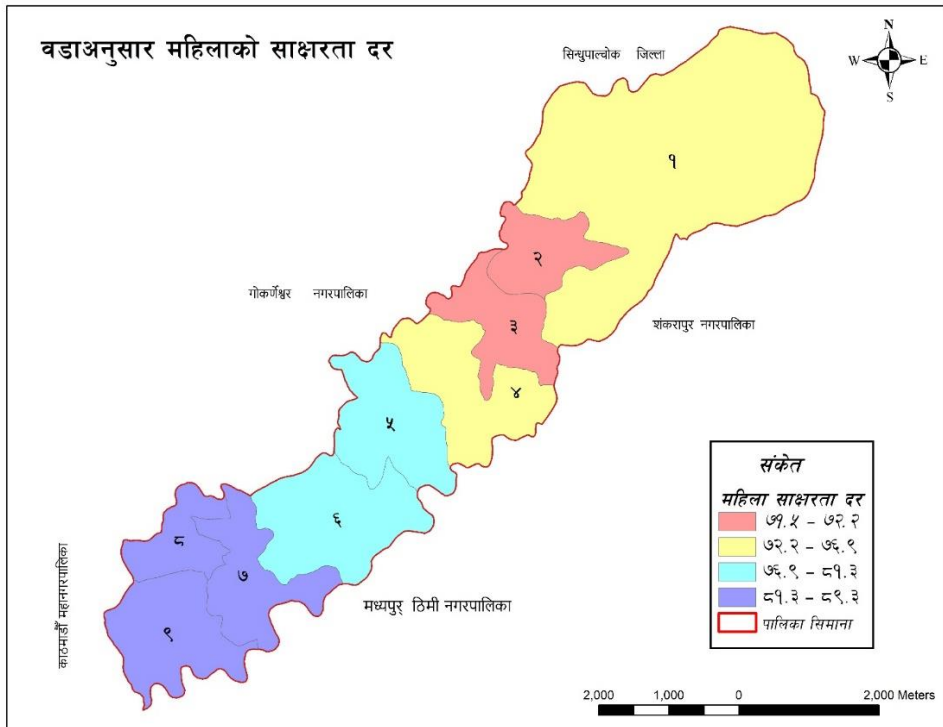

तालिका ४६ : साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण

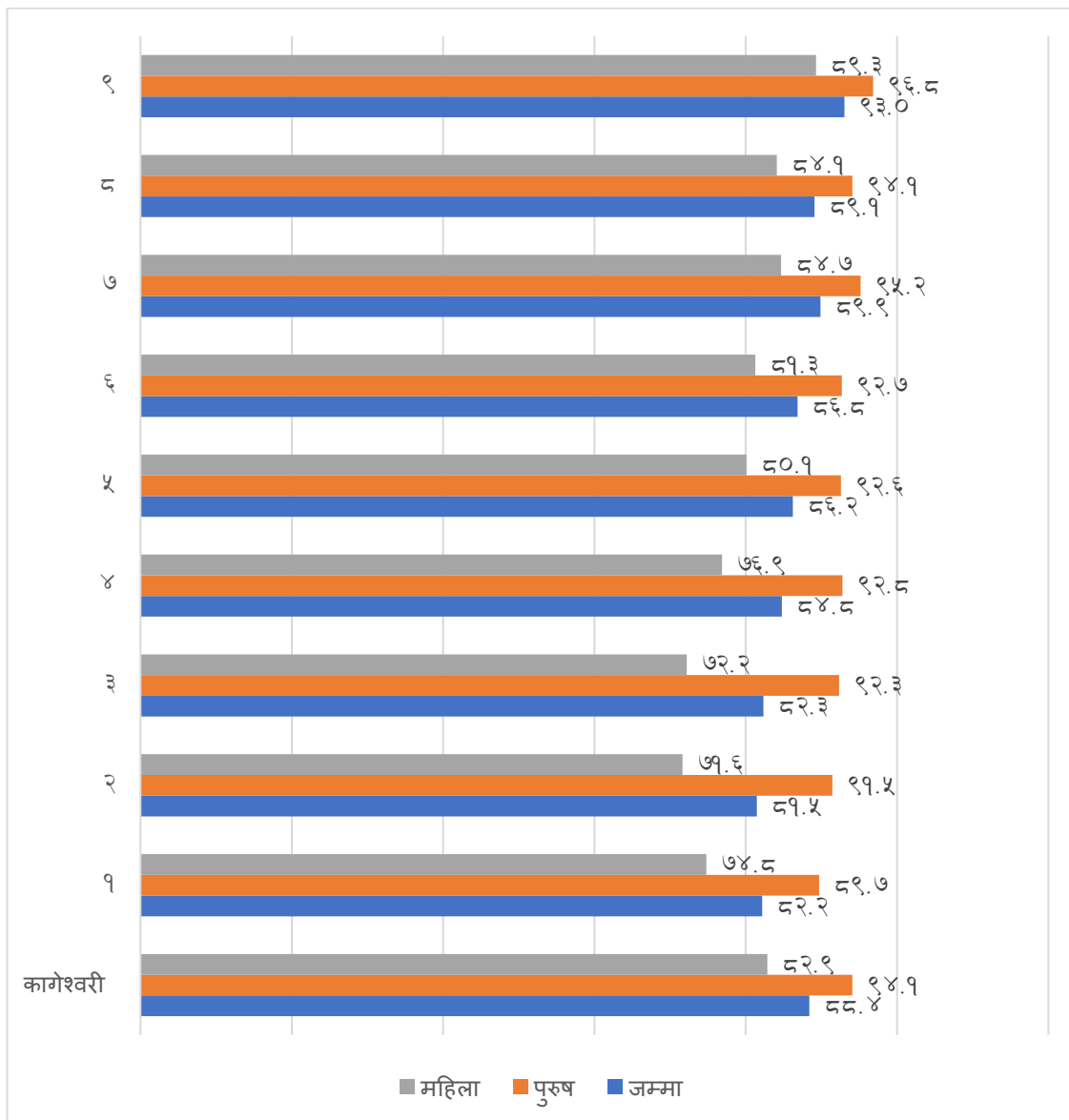
लिंग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			नखुलेको	साक्षरता दर (% मा)
		पढ्न र लेख्न दुवै जानेको	पढ्न मात्र जानेको	पढ्न र लेख्न दुवै नजानेको		
कागेश्वरी मनोहरा न.पा.						
जम्मा	१२१२८०	१०७२२४	२५९	१३७८७	१०	८८.४
पुरुष	६००३७	५६४८४	९४	३४५६	३	९४.१
महिला	६१२४३	५०७४०	१६५	१०३३१	७	८२.९
वडा नं. १						
जम्मा	६३९२	५२५३	१३	११२६	०	८२.२
पुरुष	३१७२	२८४५	७	३२०	०	८९.७
महिला	३२२०	२४०८	६	८०६	०	७४.८
वडा नं. २						
जम्मा	३२३२	२६३३	१	५९८	०	८१.५
पुरुष	१६०३	१४६६	०	१३७	०	९१.५
महिला	१६२९	११६७	१	४६१	०	७१.६
वडा नं. ३						
जम्मा	२९८४	२४५७	८	५१९	०	८२.३
पुरुष	१५०२	१३८७	०	११५	०	९२.३
महिला	१४८२	१०७०	८	४०४	०	७२.२
वडा नं. ४						
जम्मा	८७७८	७४४२	५२	१२८४	०	८४.८
पुरुष	४३६५	४०५०	२३	२९२	०	९२.८
महिला	४४१३	३३९२	२९	९९२	०	७६.९
वडा नं. ५						
जम्मा	११९४५	१०३००	१४	१६२९	२	८६.२
पुरुष	५८७२	५४३६	८	४२७	१	९२.६
महिला	६०७३	४८६४	६	१२०२	१	८०.१
वडा नं. ६						
जम्मा	२३३८५	२०३०९	४३	३०३२	१	८६.८
पुरुष	११४०४	१०५७२	१४	८१८	०	९२.७
महिला	११९८१	९७३७	२९	२२१४	१	८१.३

लिङ्ग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			नखुलेको	साक्षरता दर
		पढ्न र लेख्न दुवै जानेको	पढ्न मात्र जानेको	पढ्न र लेख्न दुवै नजानेको		(% मा)
वडा नं. ७						
जम्मा	२०००१	१७९७७	६२	१९६२	०	८९.९
पुरुष	९९१४	९४३७	२०	४५७	०	९५.२
महिला	१००८७	८५४०	४२	१५०५	०	८४.७
वडा नं. ८						
जम्मा	१५४४७	१३७६२	४३	१६३५	७	८९.१
पुरुष	७७०९	७२५३	१९	४३५	२	९४.१
महिला	७७३८	६५०९	२४	१२००	५	८४.१
वडा नं. ९						
जम्मा	२९११६	२७०९१	२३	२००२	०	९३.०
पुरुष	१४४९६	१४०३८	३	४५५	०	९६.८
महिला	१४६२०	१३०५३	२०	१५४७	०	८९.३

नक्सा २७ : वडाअनुसार महिलाको साक्षरता दर

रेखाचित्र २८ : वडा अनुसार साक्षरता दर (% मा)

साक्षर जनसंख्याको उत्तीर्ण गरेको तह सम्बन्धी विवरण

जनगणनामा प्राप्त नतिजाअनुसार कुल साक्षर जनसंख्याको सबैभन्दा बढी २९.८ प्रतिशत व्यक्तिहरूले प्रमाणपत्र वा सो सरह उत्तीर्ण गरेका छन्। दोस्रोमा प्राथमिक तह (कक्षा १ देखि ५ सम्म) उत्तीर्ण गर्ने १९.३ प्रतिशत व्यक्तिहरू छन्। यसैगरी निम्न माध्यामिक तह (कक्षा ६ देखि ८ सम्म) मात्र उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिहरू १३.६ प्रतिशत रहेका छन्। माध्यमिक तह (९-१०) उत्तीर्ण गर्ने व्यक्तिहरू ११.४ प्रतिशत देखिन्छन्।

एस.एल.सी. वा सो सरह पास गर्ने व्यक्तिहरू १२.४ प्रतिशत, स्नातक वा सो सरह पास गर्ने १०.८ प्रतिशत र स्नातकोत्तर वा सो सरह पास गर्ने ५.७ प्रतिशत रहेका छन्। यस्तै १.२ प्रतिशत व्यक्तिहरूले अनौपचारिक शिक्षा अध्ययन गरेको देखिएको छ।

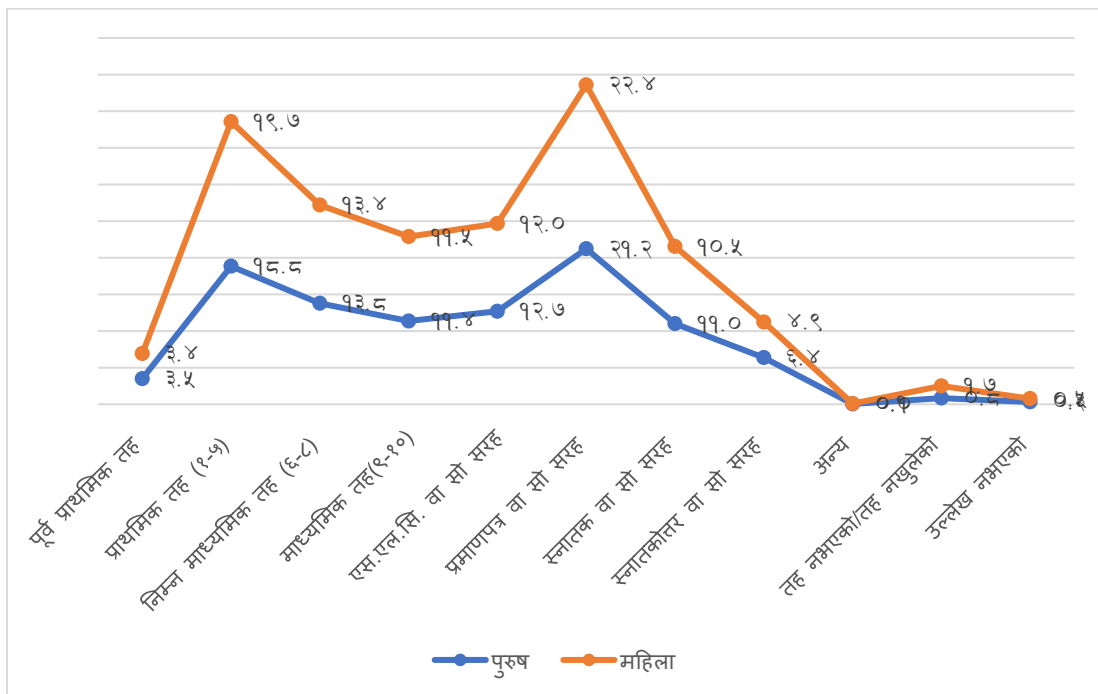
प्राप्त नतिजाले देशका ५ वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका साक्षर पुरुष र महिलाहरूले सबैभन्दा बढी संख्याल प्रमाणपत्र वा सो सरह उत्तीर्ण गरेका छन् जसको प्रतिशत क्रमशः २१.२ प्रतिशत र २२.४ प्रतिशत रहेको छ। प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गर्नेमा पुरुष भन्दा महिला बढी रहेका छन्। यसो हुनुमा महिलाहरूले सो तह पास गरेपछि पढाई स्थगित गर्ने र पुरुषहरू थप अध्ययनमा अगाडि बढेकोले हुन सक्छ। दोस्रो ठुलो हिस्सा प्राथमिक तह मात्र उत्तीर्ण गरेका पुरुष र महिलाहरूको छ जसको प्रतिशत क्रमशः १८.८ र १९.७ प्रतिशत रहेको छ। स्नातक वा सो सरह पास गर्ने पुरुषको प्रतिशत ११.० र महिलाको प्रतिशत १०.५ रहेको छ। नगरपालिकाको विस्तृत विवरण तलको तालिका ४६ मा दिइएको छ।

तालिका ४७ : साक्षर जनसङ्ख्याले उत्तीर्ण गरेको तह

उत्तीर्ण गरेको तह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१०७०३१	१००.०	५६४४६	१००.०	५०५८५	१००.०
पूर्व प्राथमिक तह	३७०४	३.५	१९७३	३.५	१७३१	३.४
प्राथमिक तह (१-५)	२०६२२	१९.३	१०६४०	१८.८	९९८२	१९.७
निम्न माध्यमिक तह (६-८)	१४५६१	१३.६	७७७५	१३.८	६७८६	१३.४
माध्यमिक तह (९-१०)	१२२४३	११.४	६४१४	११.४	५८२९	११.५
एस.एल.सि. वा सो सरह	१३२२८	१२.४	७१६९	१२.७	६०५९	१२.०
प्रमाणपत्र वा सो सरह	२३२९८	२१.८	११९८०	२१.२	११३१८	२२.४
स्नातक वा सो सरह	११५३५	१०.८	६२११	११.०	५३२४	१०.५
स्नातकोत्तर वा सो सरह	६०५५	५.७	३५९९	६.४	२४५६	४.९
अन्य	५३	०.०	२६	०.०	२७	०.१
तह नभएको/तह नखुलेको	१३१८	१.२	४७८	०.८	८४०	१.७
उल्लेख नभएको	४१४	०.४	१८१	०.३	२३३	०.५

रेखाचित्र २९ : नगरपालिकाका साक्षर जनसङ्ख्याले उत्तीर्ण गरेको तह (% मा)

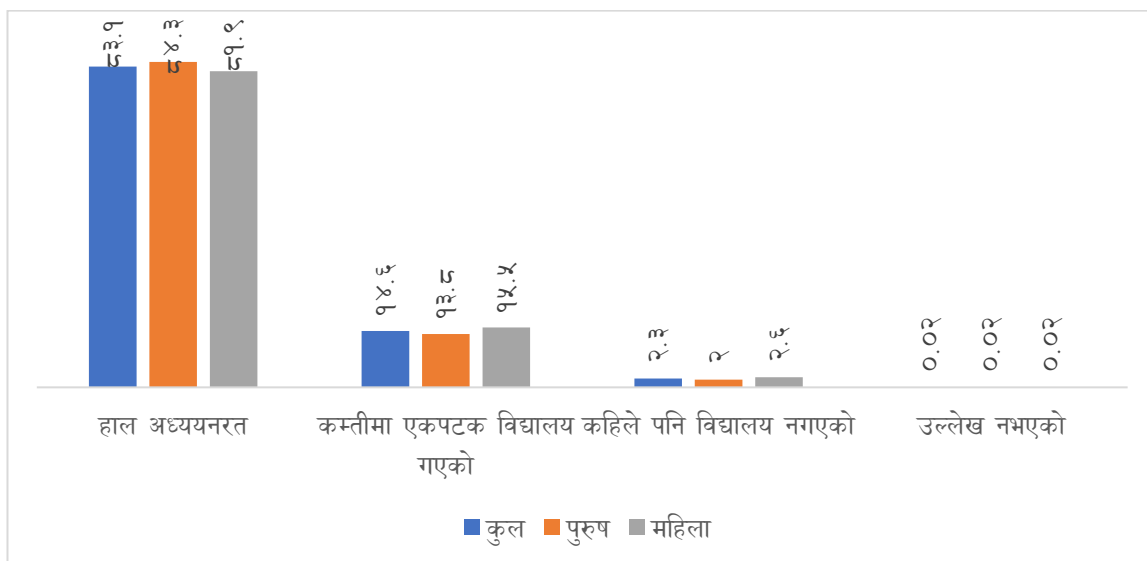
५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल विद्यालय गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणनामा ५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिलाई अध्ययन गर्न हाल विद्यालय गईरहनु भएको छ ? भनी सोधिएको प्रश्नलाई विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकाका ५ देखि २५ वर्षसम्मका कुल ४८,१९३ जना मध्ये २८,०२८ जना हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको वा नगएको देखिन्छ । यस अन्तर्गत एस.एल.सी. वा सोभन्दा बढी अध्ययन गरेका पर्दैनन् । उक्त संख्या (२८,०२८) मध्ये एस.एल.सी. भन्दा कम अध्ययन गरेका व्यक्तिहरूमा ८३.९ प्रतिशत हाल स्कुल गईरहेको देखिन्छ, भने १४.६ प्रतिशत विगतमा गएको तर हाल स्कुल नगएको तथ्याङ्कले देखाएको छ । उक्त संख्या पुरुषमा क्रमशः ८४.३ प्रतिशत र १३.८ प्रतिशत रहेको छ भने महिलामा क्रमशः ८९.९ प्रतिशत र १५.५ प्रतिशत छ । वडागत रूपमा विस्तृत विवरण तलको तालिका ४७ मा दिइएको छ ।

तालिका ४८ : हाल विद्यालय गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	हाल विद्यालय गईरहेको	विगतमा विद्यालय गएको	कहिल्यै नगएको	नखुलेको
कागेश्वरी मनोहरान.पा.					
जम्मा	२८०२८	२३३०१	४०९०	६३१	६
%	१००.०	८३.१	१४.६	२.३	०.०
पुरुष	१४९१०	१२५६२	२०५३	२९२	३
%	१००.०	८४.३	१३.८	२.०	०.०
महिला	१३११८	१०७३९	२०३७	३३९	३
%	१००.०	८१.९	१५.५	२.६	०.०

रेखाचित्र ३० : नगरपालिकाका हाल विद्यालय गएको वा नगएको विवरण (% मा)

अध्ययन गरेको क्षेत्र

जनगणना अनुसार यस नगरपालिकाका प्रमाण पत्र तह वा सोभन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता भएका कुल ४०,८८८ जना व्यक्तिहरूको अध्ययन गरेको क्षेत्र विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी ४२.९ प्रतिशतले व्यवस्थापन र सबैभन्दा कम ०.९ प्रतिशतले पशुविज्ञान/पशुचिकित्सा/मत्स्यपालन अध्ययन गरेको देखिन्छ। यसैगरी १७.४ प्रतिशतले शिक्षा, १५.८ प्रतिशतले मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र, ७.९ प्रतिशतले विज्ञान तथा प्रविधि, ४.२ प्रतिशतले स्वास्थ्य /चिकित्साशास्त्र, ३.९ प्रतिशतले ईन्जिनियरिङ्ग, १.४ प्रतिशतले कानून, ०.३ प्रतिशतले कृषि र वन, २.९ प्रतिशतले कम्प्युटर/सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा अध्ययन गरेको पाइन्छ भने १.८

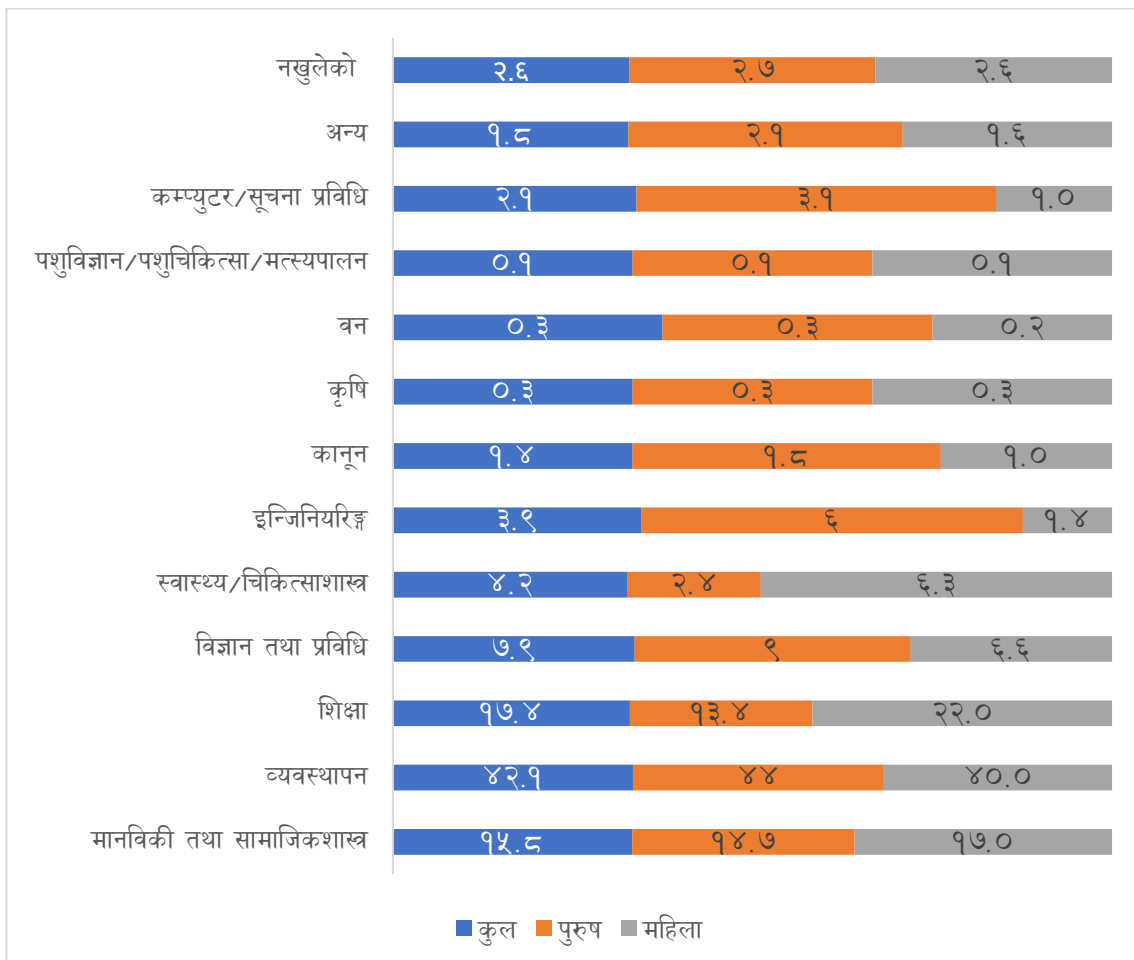
प्रतिशतले अन्य यी क्षेत्रहरू भन्दा बाहिरका क्षेत्रमा अध्ययन गरेको देखिन्छ। त्यस्तै २.६ प्रतिशतले अध्ययन गरेको क्षेत्र उल्लेख नगरेको पाइयो।

लैङ्गिक रूपमा विश्लेषण गर्दा आधा भन्दा बढी पुरुषहरू (४४.० %) ले व्यवस्थापन अध्ययन गरेको देखिएको छ भने महिलाहरू मध्ये पनि सबैभन्दा बढी महिलाहरू (४०.० %) ले व्यवस्थापन क्षेत्र मै अध्ययन गरेको देखिन्छ। मानविकी क्षेत्रमा अध्ययन गर्ने महिलाको प्रतिशत पुरुषको भन्दा बढी रहेको छ अर्थात् १७.० प्रतिशत महिला र १४.७ प्रतिशत पुरुष रहेका छन्। यसैगरी शिक्षा संकाय अध्ययन गरेका पुरुष १३.४ प्रतिशत र महिला २२.० प्रतिशत रहेका छन् जसमा महिलाको प्रतिशत ८.६ प्रतिशत विन्दुले बढी छ। विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा अध्ययन गर्ने ९.० प्रतिशत पुरुष र ६.६ प्रतिशत महिला हुँदा २.४ प्रतिशत पुरुष र ६.३ प्रतिशत महिलाले स्वास्थ्य क्षेत्रमा अध्ययन गरेको देखिन्छ।

तालिका ४९ : अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण

उमेर समूह/लिङ्ग	संख्या / %	जम्मा	अध्ययनको क्षेत्र											उल्लेख नभएको	
			मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/विक्रमशास्त्र	इन्जिनियरिङ्ग	कानून	कृषि	वन	पशुविज्ञान/पशुचिकित्सा/ मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि		अन्य
जम्मा															
जम्मा	संख्या	४०८८८	६४६६	१७२१९	७२२१	३२१७	१७२०	१५८१	५८५	१३२	१०६	४६	८६९	७५४	१०७२
	%	१००.०	१५.८	४२.१	१७.४	७.९	४.२	३.९	१.४	०.३	०.३	०.१	२.१	१.८	२.६
पुरुष															
जम्मा	संख्या	२१७९०	३२१३	९५८७	२९२१	१९६०	५२४	१३०५	३९४	६८	६६	३१	६८१	४५६	५८४
	%	१००.०	१४.७	४४.०	१३.४	९.०	२.४	६.०	१.८	०.३	०.३	०.१	३.१	२.१	२.७
महिला															
जम्मा	संख्या	१९०९८	३२५३	७६३२	४२००	१२५७	११९६	२७६	१९१	६४	४०	१५	१८८	२९८	४८८
	%	१००.०	१७.०	४०.०	२२.०	६.६	६.३	१.४	१.०	०.३	०.२	०.१	१.०	१.६	२.६

रेखाचित्र ३१ : अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा)

खण्ड ५: बसाईसराई सम्बन्धी विवरण

जनसंख्या परिवर्तनका तीन महत्वपूर्ण अवयव (तत्व)हरू— जन्म, मृत्यु र बसाई सराई मध्ये जन्मदर र मृत्युदर क्रमशः घटी रहेको र बसाई सर्ने क्रम क्रमशः बढ्दै गएको अवस्थामा बसाईसराई जनसंख्या परिवर्तनको प्रमुख र निर्णायक तत्वको रूपमा रहेको छ। जनसंख्या परिवर्तनका अन्य दुई वटा अवयवले घटना घटेको स्थानको जनसंख्यालाई मात्र असर गर्दछ भने बसाई सराईले घटनाको उद्गम स्थल (Place of origin) र लक्षित स्थल (Place of destination) दुवै ठाउँलाई असर पारेको हुन्छ। त्यहि कारणले पनि बसाई सराईले जनसंख्याको आकार, प्रकार, वृद्धि र संरचनामा परिवर्तन ल्याउन महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ। बसाई सराईका विभिन्न रूपहरू मध्ये जन्मस्थान परिवर्तनको रूपबाट हेरिने बसाई सराई (life time migration) र पछिल्लो पटकको बसाई सराईलाई जनगणनामा समेट्ने प्रयास गरिएको छ।

जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाका जम्मा १३०४३३ जनसंख्या मध्ये नेपालभित्र जन्मेका ९८.९४ प्रतिशत, विदेशमा जन्मेका १.०५ प्रतिशत र जन्मस्थान नखुलेका ०.०१ प्रतिशत व्यक्तिहरूको बसोबास रहेको देखिन्छ। नेपाल भित्र जन्मेकाहरू मध्ये यहि (काठमाडौं) जिल्लाको यहि पालिका (कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका) मा जन्मेका कुल जनसंख्याको २९.११ प्रतिशत, यहि (काठमाडौं) जिल्लाकै अर्को पालिकामा जन्मेका ९.०६ प्रतिशत र काठमाडौं जिल्ला बाहेक अर्को जिल्लामा जन्मेका कुल जनसंख्याको ६०.७७ प्रतिशत रहेका देखिन्छ।

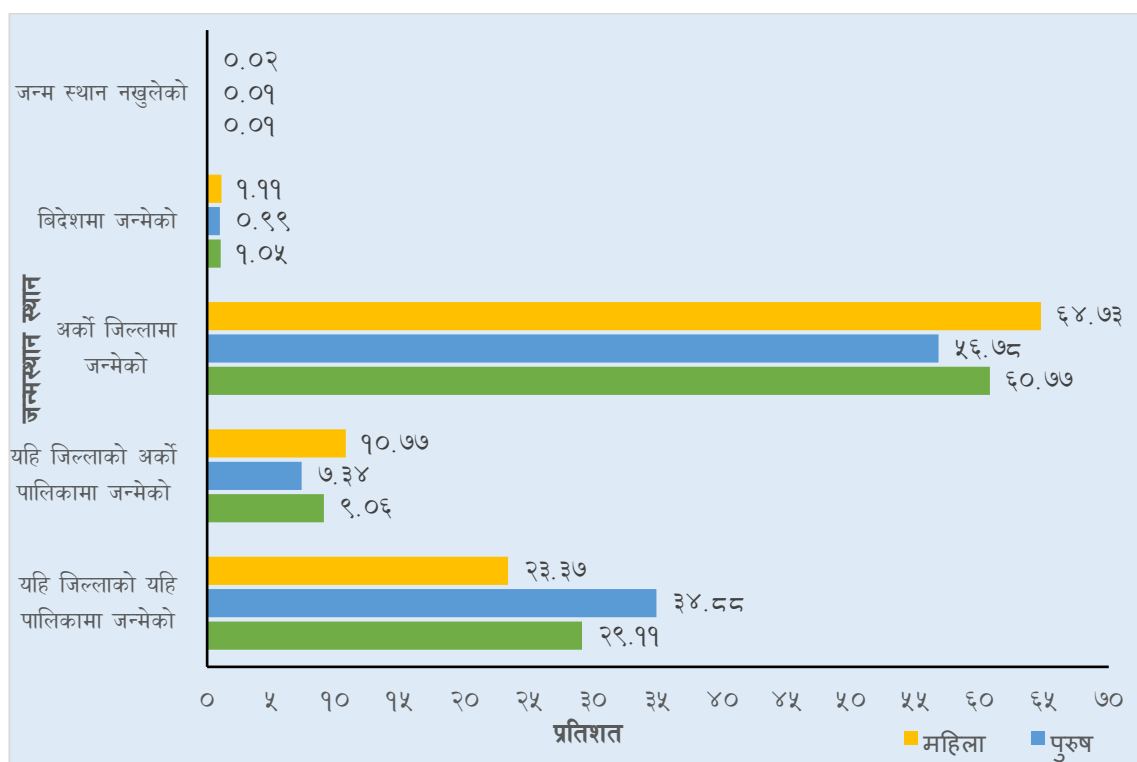
त्यस्तै लैंगिक रूपमा हेर्दा यहि (कागेश्वरी मनोहरा) पालिकामा जन्मेका पुरुष ३४.८५ प्रतिशत, यहि (काठमाण्डौं जिल्ला)को अर्को पालिका जन्मेका पुरुष ७.३४ प्रतिशत र अर्को जिल्लामा जन्मेका पुरुष ५६.७८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने महिलाको हकमा यहि पालिकामा जन्मेका महिला २३.३७ प्रतिशत, काठमाण्डौं जिल्लाको कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका भन्दा अर्को नगरपालिकामा जन्मेका १०.७७ प्रतिशत र अर्को जिल्लामा जन्मेका महिला ६४.७३ प्रतिशत देखिन्छ। यसरी हेर्दा यस नगरपालिकामा काठमाण्डौं भन्दा बाहिरी जिल्लामा जन्म भई यस कागेश्वरी मनोहरा जिल्लामा बसोबास गर्ने जनसंख्याको बाहुल्यता देखिन्छ। विस्तृत विवरण तलको तालिका ४७ मा दिइएको छ।

नेपालभित्र जन्मिएर कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास भएका ६४३८५ जना पुरुषहरू मध्ये यहि (कागेश्वरी मनोहरा) पालिकामा जन्मेका पुरुष ३४.८८ प्रतिशत, यहि (काठमाण्डौं जिल्ला)को अर्को पालिका जन्मेका पुरुष ७.३४ प्रतिशत र अर्को जिल्लामा जन्मेका पुरुष ५६.७८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने महिलाको हकमा नेपालभित्र जन्मिएर यस नगरपालिकामा बसोबास भएका ६४६६८ जना महिलाहरू मध्ये यहि पालिकामा जन्मेका महिला २३.३७ प्रतिशत, काठमाण्डौं जिल्लाको कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका भन्दा अर्को नगरपालिकामा जन्मेका १०.७७ प्रतिशत र अर्को जिल्लामा जन्मेका महिला ६४.७३ प्रतिशत देखिन्छ। यसरी जीवनपर्यन्त बसाईसराईको पक्षबाट हेर्दा यस नगरपालिकामा काठमाण्डौं भन्दा बाहिरी जिल्लामा जन्म भई यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास गर्ने जनसंख्याको बाहुल्यता देखिन्छ। विस्तृत विवरण तलको तालिका ४९ मा दिइएको छ।

तालिका ५० : नगरपालिकाको जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या

पुरुष/ महिला	जम्मा जनसंख्या	नेपाल भित्र जन्मेको	यहि जिल्लामा जन्मेको			अर्को जिल्लामा जन्मेको	विदेशमा जन्मेको	जन्म स्थान नखुलेको
			जम्मा	यहि पालिकामा जन्मेको	अर्को पालिकामा जन्मेको			
जम्मा	१३०४३३	१२९०५३	४९७९२	३७९७२	११८२०	७९२६१	१३६४	१६
%	१००	९८.९४	३८.१७	२९.११	९.०६	६०.७७	१.०५	०.०१
पुरुष	६५०३१	६४३८५	२७४६१	२२६८५	४७७६	३६९२४	६४१	५
%	१००	९९.०१	४२.२२	३४.८८	७.३४	५६.७८	०.९९	०.०१
महिला	६५४०२	६४६६८	२२३३१	१५२८७	७०४४	४२३३७	७२३	११
%	१००	९८.८८	३४.१४	२३.३७	१०.७७	६४.७३	१.११	०.०२

रेखाचित्र ३२ : नगरपालिकाको जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या (% मा)

विदेशमा जन्म भएकामध्ये देश अनुसारको जनसंख्या

जन्मस्थान विदेशमा भई यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा अक्सर बसोवास भएका १३६४ जना व्यक्तिहरुको जन्मेका मुलुकहरु अनुसार वितरण हेर्दा ८९.२२ प्रतिशत भारतमा जन्मेका देखिन्छन् । त्यस्तै आसियन मुलुकमा जन्मभई यस नगरपालिकामा बसोवास भएका १.८३ प्रतिशत, सार्क मूलुक (भारत बाहेक) मा जन्मभई यस नगरपालिकामा बसोवास भएका १.१७ प्रतिशत, अन्य एसियाली मूलुकमा जन्मभई यस नगरपालिकामा बस्ने २.५७ प्रतिशत, मध्यपूर्वी एसियाली मुलुकमा जन्मभई यस नगरपालिकामा बस्ने ३.२३ प्रतिशत, युरोपेली मूलुकमा जन्मभई यस नगरपालिकामा बसोवास गर्ने १.१० प्रतिशत देखिन्छ ।

पुरुष र महिला तर्फको वितरण हेर्दा विदेशमा जन्मिएर यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोवास गर्ने कुल पुरुषहरु मध्ये भारतमा जन्मेका ९०.३३ प्रतिशत देखिन्छ भने बाँकी देशमा जन्मिएर यस नगरपालिकामा बसोवास गर्ने पुरुषहरुको संख्या नगण्य संख्यामा रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी विदेशमा जन्मेका कुल महिलाहरु मध्ये भारतमा जन्मिएर यस नगरपालिकामा बसोवास गर्ने ८८.२४ प्रतिशत देखिन्छ । आसियन मुलुकमा जन्मभएका १.९४ प्रतिशत, मध्यपूर्वी एसियाली मुलुकमा जन्म भएका २.९० प्रतिशत र अन्य एसियाली मुलुकमा जन्म भएका ३.३२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । विदेशमा जन्मेका व्यक्तिको विस्तृत विवरण तालिका ५० मा दिइएको छ ।

तालिका ५१ : विदेश जन्म भएकाहरु जन्म भएको देश अनुसारको जनसंख्या वितरण

जन्म स्थान	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१३६४	१००.००	६४१	१००.००	७२३	१००.००
भारत	१२१७	८९.२२	५७९	९०.३३	६३८	८८.२४
सार्क मुलुक	१६	१.१७	९	१.४०	७	०.९७
आसियन मुलुक	२५	१.८३	११	१.७२	१४	१.९४
मध्यपूर्व	४४	३.२३	२३	३.५९	२१	२.९०
अन्य एसियाली मुलुक	३५	२.५७	११	१.७२	२४	३.३२
EU आवद्ध मुलुक	४	०.२९	०	०.००	४	०.५५
अन्य युरोपेली मुलुक	११	०.८१	२	०.३१	९	१.२४
उत्तर अमेरिकी मुलुक	४	०.२९	२	०.३१	२	०.२८
दक्षिण अमेरिकी मुलुक	१	०.०७	१	०.१६	०	०.००
अफ्रिका	०	०.००	०	०.००	०	०.००
प्यासिफिक टापु मुलुक	७	०.५१	३	०.४७	४	०.५५
अन्य देश	०	०.००	०	०.००	०	०.००
देश उल्लेख नभएको	०	०.००	०	०.००	०	०.००

पछिल्लो पटक बसाई सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या

जनगणनामा जीवनपर्यन्त बसाई सराई (Lifetime Migration) को अलवा हालको बसाईसराई (Current Migration) सम्बन्धी विवरणहरु पनि संकलन गरिएको थियो । यस नगरपालिकामा गणना भएका व्यक्तिहरु यस नगरपालिकामा बसोवास गर्नु भन्दा लगत्तै अगाडी कुन ठाउँमा बसोवास थियो भन्ने विवरणलाई विश्लेषण गर्दा हाल अक्सर बसोवास गरिरहेको नगरपालिका भन्दा बाहेक अर्को स्थानमा कहिल्यै पनि बसोवास नगरेको व्यक्तिहरु २८.१० प्रतिशत रहेका छन् । लैगिक रूपमा हेर्दा ३३.७९ प्रतिशत पुरुष र २२.४४ प्रतिशत महिलाले जन्मस्थान कहिल्यै नछाडेको देखिन्छ । यस हिसावले हाल यस नगरपालिकामा बसोवास भएको व्यक्तिहरु मध्ये ७१.९ प्रतिशत व्यक्तिहरु यस नगरपालिकामा बसोवास गर्नु यस नगरपालिका भन्दा बाहेक अन्यत्रै बसोवास गरेको देखिन्छ ।

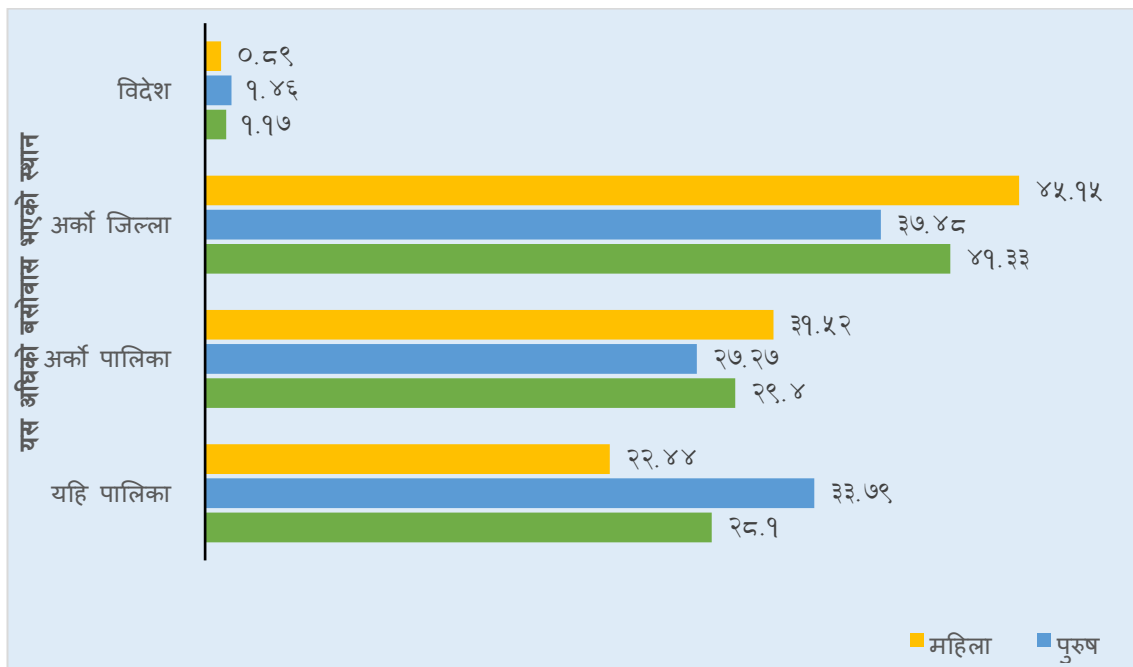
यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको २९.४० प्रतिशत व्यक्तिहरु पछिल्लो पटक काठमाण्डौ जिल्ला कै अर्को नगरपालिकाबाट, ४१.३३ प्रतिशत व्यक्तिहरु अर्को जिल्लाबाट र १.१७ प्रतिशत व्यक्तिहरु विदेशबाट आई हालको स्थानमा बसिरहेको देखिन्छ । लिङ्ग अनुसार विश्लेषण गर्दा यस अघिको बसोवास यस नगरपालिकाभन्दा अर्को स्थानमा बसोवास भएको पुरुषहरु मध्ये ३३.७९ प्रतिशत काठमाडौं जिल्ला कै अर्को पालिकाबाट, ३७.४८ प्रतिशत अर्को जिल्लाबाट र १.४६ प्रतिशत विदेशबाट आई यस नगरपालिकामा बसोवास गरेको देखिन्छ । त्यस्तै २२.४४ प्रतिशत महिला अर्को पालिकाबाट, ४५.१५ प्रतिशत अर्को जिल्लाबाट र ०.८९ प्रतिशत महिला विदेशबाट यहाँ बसोवास गर्न आएको देखिन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिका ५१ मा दिइएको छ ।

तालिका ५२ : पछिल्लो पटक बसाई सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या

पुरुष/ महिला	जम्मा जनसंख्या	यस अघिको बसोवास									
		यहि जिल्ला					अर्को जिल्ला				विदेश
		यहि पालिका	अर्को पालिका				जम्मा	गाउँ	नगर	नखुलेको	
जम्मा	१३०४३३	३६६४९	३८३५१	९८६३	२८३८८	१००	५३९०४	४०९१३	१२६९१	३००	१५२९
%	१००.००	२८.१०	२९.४०	७.५६	२१.७६	०.०८	४१.३३	३१.३७	९.७३	०.२३	१.१७
पुरुष	६५०३१	२१९७१	१७७३४	३८४७	१३८४०	४७	२४३७६	१८२९५	५९३०	१५१	९५०
%	१००.००	३३.७९	२७.२७	५.९२	२१.२८	०.०७	३७.४८	२८.१३	९.१२	०.२३	१.४६
महिला	६५४०२	१४६७८	२०६१७	६०१६	१४५४८	५३	२९५२८	२२६१८	६७६१	१४९	५७९
%	१००.००	२२.४४	३१.५२	९.२०	२२.२४	०.०८	४५.१५	३४.५८	१०.३४	०.२३	०.८९

रेखाचित्र ३३ : पछिल्लो पटक बसाइँ सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या (प्रतिशतमा)

मुलुकभित्रकै अर्को स्थानबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण

जनगणनाको समयमा यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास भएको तर विगतमा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका भन्दा बाहिर काठमाडौँ जिल्ला कै अर्को पालिका वा अर्को जिल्लामा बसोबास भएका व्यक्तिहरु यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारणको विश्लेषण गर्दा २४.४२ प्रतिशत व्यक्तिहरु काम वा रोजगारीको लागि, ४.१७ प्रतिशत व्यक्तिहरु व्यापार व्यवसायको लागि, ११.५५ प्रतिशत व्यक्तिहरु अध्ययन/तालिमको लागि, १२.०५ प्रतिशत व्यक्तिहरु विवाह भई, ३२.५५ प्रतिशत व्यक्तिहरु परिवारका अन्य व्यक्तिहरूसँग आश्रित भई, ०.२९ प्रतिशत व्यक्तिहरु प्राकृतिक प्रकोपको कारणले, ०.२९ प्रतिशत व्यक्तिहरु कृषिको लागि, १.५८ प्रतिशत व्यक्तिहरु विभिन्न कामको सिलसिलामा अन्यत्र गएको र सो प्रयोजन सकिएर घर फर्किएको, १२.१४ प्रतिशत व्यक्तिहरु अन्य कारणले यस नगरपालिकामा बसोबास गरेको देखिन्छ। त्यस्तै ०.२६ प्रतिशत व्यक्तिहरुको कारण उल्लेख नभएको पाइएको छ।

त्यस्तै लैङ्गिक हिसावले हेर्दा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका भन्दा बाहिर नेपाल कै अन्य स्थानबाट यस नगरपालिकामा बसोबासको लागि आएका पुरुषहरुको ठुलो हिस्सा ३४.०१ काम/रोजगारीको लागि आउँदा महिला भने भण्डै आधाले कम १६.३७ प्रतिशत मात्रै काम/रोजगारीको लागि आएको पाईन्छ। अध्ययन/तालिमको लागि बसोबास गर्ने पुरुषको संख्या १४.०४ प्रतिशत देखिन्छ भने ९.४६ प्रतिशत महिला अध्ययन/तालिमको लागि बसोबास गरेको देखिन्छ। परिवारका सदस्यसँग आश्रितको रूपमा २९.८९ प्रतिशत पुरुष र ३४.७९ प्रतिशत महिला बसोबास गरेको देखिन्छ। त्यस्तै ०.३८ प्रतिशत पुरुषहरु विवाहको कारणले बसोबास गर्दा २१.८५ प्रतिशत महिलाहरु विवाहको कारणले बसोबास गरेको देखिन्छ। यसरी कुनै काम

विशेषले यस नगरपालिका भन्दा अन्य स्थानमा बसोबास भएको र सो प्रयोजन सकिएर फर्किएका पुरुष १.७८ प्रतिशत र महिला १.४१ प्रतिशत रहेका देखिन्छ। त्यस्तै उपलब्ध भएका कारणहरू भन्दा बाहेक अन्य कारणले कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका बाहेकका स्थानबाट यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने पुरुष १२.९३ प्रतिशत र महिला ११.४८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तालिका ५२ मा दिइएको छ।

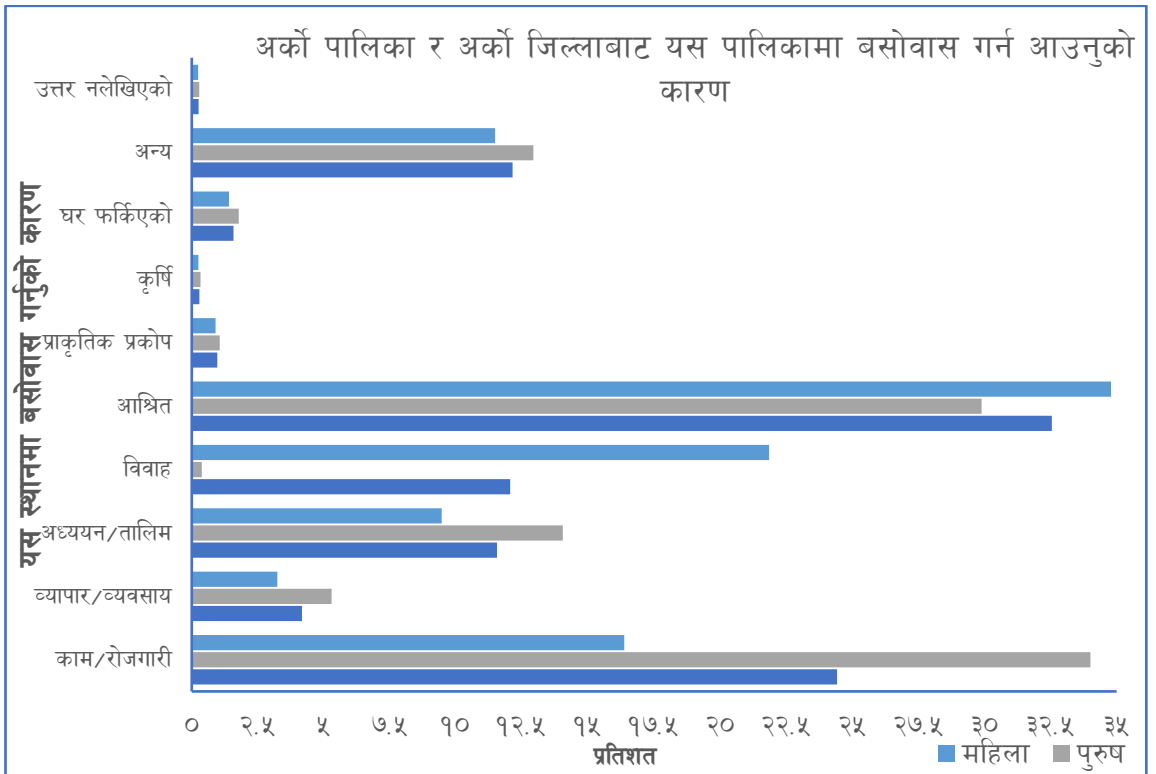
तालिका ५३ : अर्को पालिका र अर्को जिल्लाबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण

लिङ्ग र उमेर समूह	भूखण्ड	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
जम्मा	९२२५५	२२५२८	३८५१	१०६५५	१११२१	३००३२	८९९	२६६	१४५९	११२०४	२४०
%	१००.००	२४.४२	४.१७	११.५५	१२.०५	३२.५५	०.९७	०.२९	१.५८	१२.१४	०.२६
०० - ०४ वर्ष	२०३६	०	०	०	०	२००९	७	०	१५	०	५
०५ - ०९ वर्ष	४९३०	०	०	८२४	०	४०००	४१	०	५१	०	१४
१० - १४ वर्ष	५७३०	४४	०	१४२९	१०	३९८७	७१	०	६५	१०७	१७
१५ - १९ वर्ष	८३६७	५६३	६१	२९०५	१२८	४११३	७५	०	८०	४२५	१७
२० - २४ वर्ष	१०४१९	२१६७	२१४	२८२४	९८०	३२३४	६५	१५	८९	८१०	२१
२५ - २९ वर्ष	१११७७	३५१५	५०६	१३५८	१८५३	२५११	८५	३१	१२२	११७६	२०
३० - ३४ वर्ष	१०८१६	३९३८	६८९	६२५	१८८५	१९७४	९२	३६	१५६	१३९४	२७
३५ - ३९ वर्ष	९५३४	३७१७	६६६	३०५	१५२९	१५६५	१०४	४७	१६०	१४१४	२७
४० - ४४ वर्ष	७७४९	२९९२	५९४	१५५	१२०४	१२०९	७६	४८	१६५	१२८६	२०
४५ - ४९ वर्ष	५६१७	१९४४	४५०	९८	९४३	९३६	६७	२६	१३१	१००३	१९
५० - ५४ वर्ष	४९१९	१५७७	३२३	५५	७९३	८९५	६४	२४	११६	१०५९	१३
५५ - ५९ वर्ष	३२२९	८५७	१६८	३१	५३८	७००	३६	१६	८१	७८८	१४
६० - ६४ वर्ष	२६९२	५७३	८७	१४	४३५	७६५	३७	१३	७४	६८७	७
६५ - ६९ वर्ष	१८८७	३०८	४४	१९	३१४	६२८	३२	७	६७	४६५	३
७० - ७४ वर्ष	१३४३	१९४	२७	६	२२२	५३२	१४	२	३८	२९६	१२
७५+ वर्ष	१८१०	१३९	२२	७	२८७	९७४	३३	१	४९	२९४	४
पुरुष	४२११०	१४३२०	२२२८	५९११	१६२	१२५८८	४४६	१३९	७५१	५४४६	११९
%	१००.००	३४.०१	५.२९	१४.०४	०.३८	२९.८९	१.०६	०.३३	१.७८	१२.९३	०.२८
०० - ०४ वर्ष	११११	०	०	०	०	१०९५	३	०	८	०	५

लिङ्ग र उमेर समूह	भूधृद	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
०५ - ०९ वर्ष	२६३९	०	०	४५४	०	२१२५	१९	०	३१	०	१०
१० - १४ वर्ष	३१०७	२४	०	७९९	२	२१४३	४४	०	३६	५०	९
१५ - १९ वर्ष	४३९०	३६७	३३	१५५५	४	२१०३	३८	०	४६	२३३	११
२० - २४ वर्ष	४८५३	१२६३	१०९	१५२३	१०	१४६९	३१	६	४१	३९०	११
२५ - २९ वर्ष	४७६६	२१२५	२५१	७८६	२०	९२८	४६	१४	६३	५२३	१०
३० - ३४ वर्ष	४४८५	२३८६	३८८	३७१	३१	५७१	४७	१८	६७	५९४	१२
३५ - ३९ वर्ष	४०८६	२३०८	३८५	१७३	२०	४०१	४७	२५	७८	६३९	१०
४० - ४४ वर्ष	३४२३	१९२६	३३७	९७	२१	२७२	३१	२७	८६	६१७	९
४५ - ४९ वर्ष	२४९१	१३२८	२८२	६३	१७	१९४	३३	११	६६	४८५	१२
५० - ५४ वर्ष	२१७८	१११४	२१३	३९	१०	१७२	३१	१६	६३	५१४	६
५५ - ५९ वर्ष	१४११	६१२	१०८	२३	११	१७०	१७	८	४४	४१४	४
६० - ६४ वर्ष	११७२	४१५	६१	९	५	२१५	१९	८	४०	३९७	३
६५ - ६९ वर्ष	७६८	२१२	३१	१३	३	१८७	१८	४	३४	२६५	१
७० - ७४ वर्ष	५३८	१३९	१८	३	३	१७६	५	२	२३	१६५	४
७५+ वर्ष	६९२	१०१	१२	३	५	३६७	१७	०	२५	१६०	२
महिला	५०१४५	८२०८	१६२३	४७४४	१०९५९	१७४४४	४५३	१२७	७०८	५७५८	१२१
%	१००.००	१६.३७	३.२४	९.४६	२१.८५	३४.७९	०.९०	०.२५	१.४१	११.४८	०.२४
०० - ०४ वर्ष	९२५	०	०	०	०	९१४	४	०	७	०	०
०५ - ०९ वर्ष	२२९१	०	०	३७०	०	१८७५	२२	०	२०	०	४
१० - १४ वर्ष	२६२३	२०	०	६३०	८	१८४४	२७	०	२९	५७	८
१५ - १९ वर्ष	३९७७	१९६	२८	१३५०	१२४	२०१०	३७	०	३४	१९२	६
२० - २४ वर्ष	५५६६	९०४	१०५	१३०१	९७०	१७६५	३४	९	४८	४२०	१०
२५ - २९ वर्ष	६४११	१३९०	२५५	५७२	१८३३	१५८३	३९	१७	५९	६५३	१०
३० - ३४ वर्ष	६३३१	१५५२	३०१	२५४	१८५४	१४०३	४५	१८	८९	८००	१५
३५ - ३९ वर्ष	५४४८	१४०९	२८१	१३२	१५०९	११६४	५७	२२	८२	७७५	१७
४० - ४४ वर्ष	४३२६	१०६६	२५७	५८	११८३	९३७	४५	२१	७९	६६९	११
४५ - ४९ वर्ष	३१२६	६१६	१६८	३५	९२६	७४२	३४	१५	६५	५१८	७

लिङ्ग र उमेर समूह	भूखण्ड	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
५० - ५४ वर्ष	२७४१	४६३	११०	१६	७८३	७२३	३३	८	५३	५४५	७
५५ - ५९ वर्ष	१८१८	२४५	६०	८	५२७	५३०	१९	८	३७	३७४	१०
६० - ६४ वर्ष	१५२०	१५८	२६	५	४३०	५५०	१८	५	३४	२९०	४
६५ - ६९ वर्ष	१११९	९६	१३	६	३११	४४१	१४	३	३३	२००	२
७० - ७४ वर्ष	८०५	५५	९	३	२१९	३५६	९	०	१५	१३१	८
७५+ वर्ष	१११८	३८	१०	४	२८२	६०७	१६	१	२४	१३४	२

रेखाचित्र ३४ : अर्को पालिका र जिल्लाबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण (% मा)

यस अधिको बसोबास भएको देश

जनगणनाको समयमा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास भएको तर कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास गर्नु भन्दा लगत्तै अधिको बसोबास विदेशमा भएका व्यक्तिहरूको बसोबास भएको देश हेर्दा भारतमा ५५.२० प्रतिशत, मध्यपूर्वमा २३.२८ प्रतिशत, दक्षिणपूर्व एसियाली मुलुक (आसियन) मा ६.६१ प्रतिशत, अन्य एशियाली मुलुकमा ७.५२ प्रतिशत, उत्तर अमेरिकी मुलुकहरूमा २.०३ प्रतिशत व्यक्तिहरू बसोबास गरेको देखिन्छ। पुरुषहरूको यस अधिको बसोबास भएको मुलुक हेर्दा भारतमा ४९.८९ प्रतिशत देखिन्छ भने महिलाको संख्या ६३.९० प्रतिशत देखिन्छ। जवकि यस अधिको बसोबास मध्यपूर्ण हुने पुरुषको प्रतिशत २५.८९ प्रतिशत हुँदा महिलाको १९.०० प्रतिशत भएको देखिन्छ। त्यस्तै यस अधिको बसोबास उत्तर अमेरिकी मुलुक हुने पुरुषको संख्या २.२१ प्रतिशत र महिलाको संख्या १.७३ प्रतिशत देखिन्छ। यस अधिको बसोबास विदेश भएको व्यक्तिहरूको बसोबास भएको देश अनुसारको विवरण तालिका ५३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५४ : यस अधिको बसोबास विदेश हुनेहरूको यस अघि बसोबास गरेको देश

यस अधिको बसोबास भएको देश	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५२९	१००.००	९५०	१००.००	५७९	१००.००
भारत	८४४	५५.२०	४७४	४९.८९	३७०	६३.९०
सार्क मुलुक	१४	०.९२	१०	१.०५	४	०.६९
आसियन मुलुक	१०१	६.६१	८८	९.२६	१३	२.२५
मध्यपूर्व	३५६	२३.२८	२४६	२५.८९	११०	१९.००
अन्य एशियाली मुलुक	११५	७.५२	६८	७.१६	४७	८.१२
EU आवद्ध मुलुक	११	०.७२	७	०.७४	४	०.६९
अन्य युरोपेली मुलुक	१६	१.०५	८	०.८४	८	१.३८
उत्तर अमेरिकी मुलुक	३१	२.०३	२१	२.२१	१०	१.७३
दक्षिण अमेरिकी मुलुक	२	०.१३	२	०.२१	०	०.००
अफ्रिका	१०	०.६५	९	०.९५	१	०.१७
प्यासिफिक टापु मुलुक	२६	१.७०	१५	१.५८	११	१.९०
अन्य	२	०.१३	२	०.२१	०	०.००
उल्लेख नभएको	१	०.०७	०	०.००	१	०.१७

विदेशबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण

पछिल्लो पटक विदेशमा बसोबास भएको र जनगणनाको समयमा यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा गणना भएका व्यक्तिहरू यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारणको विश्लेषण गर्दा २१.८४ प्रतिशत व्यक्तिहरू काम वा रोजगारीको लागि, ३.७३ प्रतिशत व्यक्तिहरू व्यापार व्यवसायको लागि, ५.१० प्रतिशत व्यक्तिहरू अध्ययन/तालिमको लागि, ३.७९ प्रतिशत व्यक्तिहरू विवाह भई, १९.४२ प्रतिशत व्यक्तिहरू परिवारका अन्य सदस्यसँग आश्रित भई, ०.१३ प्रतिशत व्यक्तिहरू प्राकृतिक प्रकोपको कारणले, ०.२६ प्रतिशत व्यक्तिहरू कृषिको लागि, ३५.९७ प्रतिशत व्यक्तिहरू विभिन्न कामको सिलसिलामा विदेश गएको र सो प्रयोजन सकिएर घर फर्किएको, ९.२९ प्रतिशत व्यक्तिहरू अन्य कारणले यस नगरपालिकामा बसोबास गरेको देखिन्छ। त्यस्तै ०.४६ प्रतिशत व्यक्तिहरूको कारण उल्लेख नभएको पाइएको छ।

त्यस्तै लैङ्गिक हिसावले हेर्दा २७.७९ प्रतिशत पुरुषहरू काम/रोजगारीको लागि यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउँदा १२.०९ प्रतिशत महिला मात्रै काम/रोजगारीको लागि यस नगरपालिकामा आएको पाइन्छ। ४.६३ प्रतिशत पुरुष र २.२५ प्रतिशत महिला व्यापार/व्यवसायको लागि अर्को मुलुकबाट आएको देखिन्छ भने अध्ययन/तालिमका लागि यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने पुरुषको संख्या ४.३२ प्रतिशत देखिन्छ भने ६.३९ प्रतिशत महिला अध्ययन/तालिमको लागि बसोबास गरेको देखिन्छ। त्यस्तै ०.११ प्रतिशत पुरुषहरू विवाहको कारणले बसोबास गर्दा ९.८४ प्रतिशत महिलाहरू विवाहको कारणले विदेशबाट आई बसोबास गरेको देखिन्छ। आश्रितको रूपमा १२.०० प्रतिशत पुरुष र ३१.६१ प्रतिशत महिलाहरू विदेशबाट आई यस नगरपालिकामा बसोबास गरेको देखिन्छ। जनगणनाको समयमा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोबास भएका तर त्यसभन्दा अघि विदेशमा बसोबास भएका व्यक्तिहरू के कारणले यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनु भएको भन्ने कारणको विस्तृत विवरण तालिका ५४ मा दिइएको छ।

तालिका ५५ : यस अघिको बसोबास विदेश हुनेको यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
जम्मा	१५२९	३३४	५७	७८	५८	२९७	२	४	५५०	१४२	७
%	१००.००	२१.८४	३.७३	५.१०	३.७९	१९.४२	०.१३	०.२६	३५.९७	९.२९	०.४६
०० - ०४ वर्ष	५१	०	०	०	०	४०	०	०	१०	०	१
०५ - ०९ वर्ष	९३	०	०	७	०	६५	०	०	२१	०	०

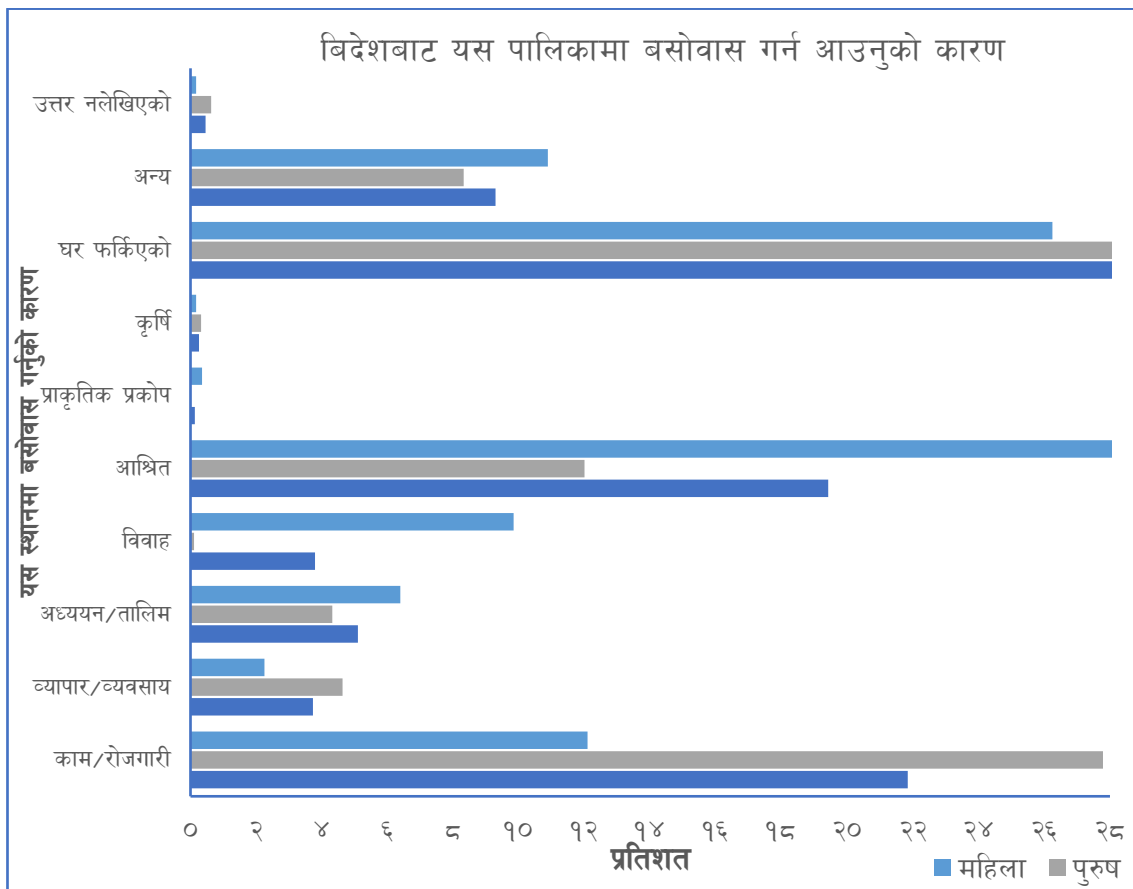
लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
१० - १४ वर्ष	७२	१	०	१५	०	४७	०	०	५	१	०
१५ - १९ वर्ष	८५	१९	०	१५	०	३४	०	१	५	५	०
२० - २४ वर्ष	१२६	४८	३	१५	७	२१	०	०	२८	४	०
२५ - २९ वर्ष	२१३	५६	१२	१४	७	१९	०	०	५०	२३	२
३० - ३४ वर्ष	२४१	६८	६	६	१२	११	१	०	११५	१९	३
३५ - ३९ वर्ष	२१९	६४	१६	१	९	१९	०	१	८६	२२	१
४० - ४४ वर्ष	१७४	३१	९	३	७	९	०	२	९०	२३	०
४५ - ४९ वर्ष	१०८	२४	२	०	५	८	०	०	५१	१८	०
५० - ५४ वर्ष	५५	११	२	०	३	८	०	०	२६	५	०
५५ - ५९ वर्ष	२६	२	४	०	२	४	१	०	७	६	०
६० - ६४ वर्ष	२५	३	३	०	३	३	०	०	७	६	०
६५ - ६९ वर्ष	१५	१	०	०	१	२	०	०	७	४	०
७० - ७४ वर्ष	१४	२	०	२	१	३	०	०	५	१	०
७५+ वर्ष	१२	४	०	०	१	४	०	०	१	२	०
पुरुष	९५०	२६४	४४	४१	१	११४	०	३	३९८	७९	६
%	१००.००	२७.७९	४.६३	४.३२	०.११	१२.००	०.००	०.३२	४१.८९	८.३२	०.६३
०० - ०४ वर्ष	२१	०	०	०	०	१६	०	०	५	०	०
०५ - ०९ वर्ष	५०	०	०	५	०	३०	०	०	१५	०	०
१० - १४ वर्ष	३०	१	०	७	०	१७	०	०	५	०	०
१५ - १९ वर्ष	४४	१७	०	२	०	१८	०	१	३	३	०

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	अश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
२० - २४ वर्ष	८८	४४	२	११	०	८	०	०	२०	३	०
२५ - २९ वर्ष	१४९	४७	८	६	०	७	०	०	६४	१५	२
३० - ३४ वर्ष	१६०	४८	४	५	०	४	०	०	८४	१२	३
३५ - ३९ वर्ष	१४२	४७	१२	१	१	४	०	१	६३	१२	१
४० - ४४ वर्ष	१२०	२३	७	३	०	१	०	१	७१	१४	०
४५ - ४९ वर्ष	६९	२१	२	०	०	२	०	०	३६	८	०
५० - ५४ वर्ष	३२	९	२	०	०	२	०	०	१५	४	०
५५ - ५९ वर्ष	१३	१	४	०	०	१	०	०	५	२	०
६० - ६४ वर्ष	१३	३	३	०	०	०	०	०	३	४	०
६५ - ६९ वर्ष	८	०	०	०	०	१	०	०	६	१	०
७० - ७४ वर्ष	५	०	०	१	०	२	०	०	२	०	०
७५+ वर्ष	६	३	०	०	०	१	०	०	१	१	०
महिला	५७९	७०	१३	३७	५७	१८३	२	१	१५२	६३	१
%	१००.००	१२.०९	२.२५	६.३९	९.८४	३१.६१	०.३५	०.१७	२६.२५	१०.८८	०.१७
०० - ०४ वर्ष	३०	०	०	०	०	२४	०	०	५	०	१
०५ - ०९ वर्ष	४३	०	०	२	०	३५	०	०	६	०	०
१० - १४ वर्ष	४२	०	०	८	०	३०	०	०	३	१	०
१५ - १९ वर्ष	४१	२	०	१३	०	१६	०	०	५	५	०
२० - २४ वर्ष	३८	४	१	४	७	१३	०	०	८	१	०

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	अश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
२५ - २९ वर्ष	६४	९	४	८	७	१२	०	०	१६	८	०
३० - ३४ वर्ष	८१	२०	२	१	१२	७	१	०	३१	७	०
३५ - ३९ वर्ष	७७	१७	४	०	८	१५	०	०	२३	१०	०
४० - ४४ वर्ष	५४	८	२	०	७	८	०	१	१९	९	०
४५ - ४९ वर्ष	३९	३	०	०	५	६	०	०	१५	१०	०
५० - ५४ वर्ष	२३	२	०	०	३	६	०	०	११	१	०
५५ - ५९ वर्ष	१३	१	०	०	२	३	१	०	२	४	०
६० - ६४ वर्ष	१२	०	०	०	३	३	०	०	४	२	०
६५ - ६९ वर्ष	७	१	०	०	१	१	०	०	१	३	०
७० - ७४ वर्ष	९	२	०	१	१	१	०	०	३	१	०
७५+ वर्ष	६	१	०	०	१	३	०	०	०	१	०

रेखाचित्र ३५ : विदेशबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण (% मा)

खण्ड ६: प्रजनन सम्बन्धी विवरण

जीवनकाल भरि जन्माएका बच्चाको संख्या अनुसारको महिला संख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रजनन सम्बन्धित नतिजा विश्लेषण गर्दा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा कम्तिमा एक पटक विवाह भएका १५ देखि ४९ वर्षका महिला (Ever Married Female Aged 15-49 years) को संख्या २९,६६९ जना रहेका छन्। यी महिलाहरुको पाँच पाँच वर्ष उमेर समूह र यी उमेरसमूहका महिलाहरुले अहिलेसम्म जिवितै जन्माएका बच्चाहरुको संख्याको आधारमा हेर्दा ३८१५ जना कम्तिमा एक पटक विवाह भएका १५-४९ वर्षका महिलाले अहिलेसम्म एउटा बच्चा पनि नजन्माएको देखिन्छ। यो समूहमा विवाह भएको अवधि एक वर्ष वा सो भन्दा बढी भएको तर बच्चा नजन्माएको र विवाह भएको एक वर्ष पनि पुरा नभएर बच्चा नजन्माएको दुवै अवस्थाको महिलाहरु समावेश भएको हुन्छ। हालसम्म एक वटा बच्चा जन्माएको महिलाको संख्या ९,६४१ जना, दुई वटा बच्चा जन्माएको महिलाको संख्या १२,१५९ जना, तीन वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ३०६३ जना, चारवटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ७३७ जना, पाँचवटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या १८० जना, छ वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ५४ जना, सात वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या १०, आठवटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ९ जना र नौ वा सो भन्दा बढी बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या १ जना रहेको देखिन्छ। महिलाको उमेरसमूह अनुसार जन्माएको बच्चाको संख्यालाई तालिका ५५ मा दिइएको छ।

तालिका ५६ : १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जिवितै जन्माएको बच्चाको संख्या र महिलाको उमेर समूहको आधारमा महिलाको संख्या

कम्तिमा एक पटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
जम्मा महिला संख्या	२९६६९	३२३	२७९८	५७५५	६६९९	५८६७	४७७८	३४४९
बच्चा नजन्माएको	३८१५	१९१	१०५८	१२२३	६३४	२५७	२२३	२२९
एकवटा बच्चा जन्माएका	९६४१	१२१	१४१२	२८६४	२५००	१३९६	८६८	४८०
दुईवटा बच्चा जन्माएका	१२१५९	१०	२९४	१४९४	२९९०	३२१७	२५३७	१६१७
तीनवटा बच्चा जन्माएका	३०६३	१	२९	१४९	४९०	८०१	८५१	७४२
चारवटा बच्चा जन्माएका	७३७	०	३	१९	६४	१४४	२३५	२७२
पाँचवटा बच्चा जन्माएका	१८०	०	२	५	१५	४१	४१	७६

कम्तिमा एक पटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
छवटा बच्चा जन्माएका	५४	०	०	१	५	८	१८	२२
सातवटा बच्चा जन्माएका	१०	०	०	०	१	१	३	५
आठवटा बच्चा जन्माएका	९	०	०	०	०	१	२	६
नौवटा वा सोभन्दा बढी बच्चा जन्माएका	१	०	०	०	०	१	०	०

महिलाको उमेर समूह अनुसार जीवितै जन्मिएका, जीवितै जन्मिएर मरेका र हालसम्म जीवित बच्चाहरूको संख्या

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाभित्र रहेका २९,६६९ जना १५ देखि ४९ वर्षका विवाहित महिलाहरूले हालसम्म ४७,४७१ जना जीवित बच्चालाई जन्म दिएको देखिन्छ, जसमा पुरुष (छोरा) को संख्या २५,३५२ जना र महिला (छोरी) को संख्या २२,११९ जना देखिन्छ। यसरी हेर्दा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाका प्रजनन उमेर समूहका विवाहित महिलाबाट जन्मेका छोराछोरीको लिङ्ग अनुपात ११५ जना देखिन्छ, अर्थात् १०० छोरीको जन्म हुँदा ११५ जना छोराको जन्म भएको देखिन्छ।

जीवित जन्मेका बच्चाहरूको अवस्था हेर्दा ४६,७९७ जना बच्चाहरू हालसम्म (अर्थात् जनगणनाको सन्दर्भ दिनसम्म) पनि जीवितै रहेका देखिन्छ, भने ६७४ जना बच्चाको मृत्यु भएको देखिन्छ। त्यस्तै २५,३५२ जना छोराको जन्म भएकोमा ४०२ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ, भने २२,११९ छोरीको जन्म भएकोमा २७२ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ। यसरी हेर्दा कुल जन्ममा १.४२ प्रतिशत, कुल छोराको जन्ममा १.५९ प्रतिशत र कुल छोरीको जन्ममा १.२३ प्रतिशत बच्चाको मृत्यु हुन पुगेको देखिन्छ।

तालिका ५७ : १५ देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जन्माएका जीवित बच्चाहरू, जीवित जन्मेर मरेका बच्चाहरू र अहिलेसम्म जीवित रहेका बच्चाहरूको संख्या

बच्चाको अवस्था र लिङ्ग	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
हालसम्म जीवितै जन्मेका बच्चाको संख्या (CEB)								
जम्मा	४७४७१	१४४	२१०९	६४०६	१०३१८	११०८६	९७८५	७६२३
पुरुष	२५३५२	८०	११२७	३३९८	५५११	५९७७	५२६९	३९९०
महिला	२२११९	६४	९८२	३००८	४८०७	५१०९	४५१६	३६३३

बच्चाको अवस्था र लिङ्ग	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
हालसम्म जीवितै रहेका बच्चाको संख्या (Children Still Alive)								
जम्मा	४६७९७	१४२	२०८८	६३४७	१०२२५	१०९४२	९६१९	७४३४
पुरुष	२४९५०	७९	१११०	३३६३	५४५४	५८७८	५१८०	३८८६
महिला	२१८४७	६३	९७८	२९८४	४७७१	५०६४	४४३९	३५४८
जीवितै जन्मेर मृत्युभएको बच्चाको संख्या (Children Dead)								
जम्मा	६७४	२	२१	५९	९३	१४४	१६६	१८९
पुरुष	४०२	१	१७	३५	५७	९९	८९	१०४
महिला	२७२	१	४	२४	३६	४५	७७	८५

विगत १२ महिनामा जीवितै बच्चाहरू जन्माएका महिलाहरूको संख्या र जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाका प्रजनन उमेरका विवाहित २९,६६९ जना महिलाहरू मध्ये १६४८ जना महिलाले विगत १ वर्षको अवधिमा (जनगणना सन्दर्भ दिन भन्दा ठिक १ वर्ष अघिसम्म) शिशुहरूलाई जीवितै जन्म दिएको पाईन्छ। ती मध्ये १६२६ जना महिलाले १ वटा र २२ जना महिलाले दुई वटा बच्चालाई जीवितै जन्म दिएको देखिन्छ। यसरी हेर्दा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा विगत १ वर्षमा ९९२ जना व्यक्तिहरू जन्म भएर थप भएको देखिन्छ, जसबाट ९०० जना पुरुष (छोरा) र ७७० जना महिला (छोरी) गरी जम्मा १६७० जना बच्चाको जन्म भएको पाईन्छ। यसरी हेर्दा विगत १ वर्षमा जन्मिएका शिशुहरूको लिङ्ग अनुपात (Sex Ratio At Birth) ११७ हुन आउँछ अर्थात् १०० जना छोरीको जन्म हुँदा ११७ जना छोराको जन्म भएको देखिन्छ। अन्तरराष्ट्रिय स्तरमा समेत सरदर १०० जना छोरीको जन्म हुँदा १०५ देखि १०७ जना छोराको जन्मलाई प्राकृतिक रूपको जन्म मानिन्छ। तर १०० जना छोरीको जन्म हुँदा ११७ जना छोराको जन्म हुनुलाई सामान्य अवस्थाको जन्म मान्न सकिदैन। गर्भमै छोरीको पहिचान भई गर्भपतन भएर हो की अन्य कारणसमेत छ, यसको लागि थप अध्ययन अनुसन्धान हुन जरूरी देखिन्छ।

तालिका ५८ : १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले विगत १ वर्षमा जीवितै जन्माएको बच्चाको संख्याको आधारमा उमेर समूह अनुसार महिलाको संख्या

कम्तिमा एक पटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
कम्तिमा एक पटक विवाह भएको महिला								
जम्मा महिला संख्या	२९६६९	३२३	२७९८	५७५५	६६९९	५८६७	४७७८	३४४९
बच्चा नजन्माएको	२८०२१	२६९	२४२७	५१८२	६२१३	५७२४	४७५८	३४४८
एक वटा बच्चा जन्माएको	१६२६	५४	३७०	५६५	४७८	१३८	२०	१
दुई वटा बच्चा जन्माएको	२२	०	१	८	८	५	०	०
एकवर्ष भित्र जीवितै जन्मेका बच्चाको संख्या								
जम्मा	१६७०	५४	३७२	५८१	४९४	१४८	२०	१
पुरुष	९००	३३	१९६	३०३	२८०	७२	१५	१
महिला	७७०	२१	१७६	२७८	२१४	७६	५	०

उमेरगत प्रजनन दर र कुल प्रजनन दर (Age Specific Fertility Rate)

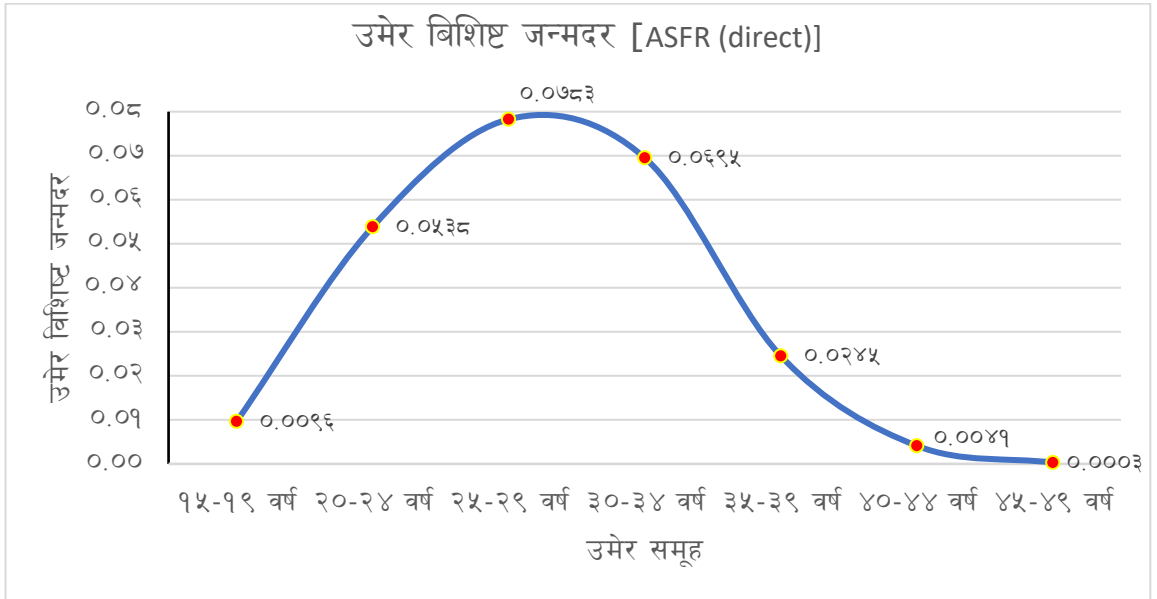
यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाको उमेरगत विशिष्ट प्रजनन दरको विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकाको २५-२९ वर्षका महिलामा उमेरसमूह विशिष्ट प्रजनन दर (ASFR) उच्च (०.०७८३) देखिन्छ। त्यसपछि क्रमशः ३०-३४ वर्ष र २०-२४ वर्षका महिलाको प्रजनन दर उच्च देखिएको छ। यदी यी उमेर समूह अनुसारको प्रजनन दर कायम रहेको अवस्थामा एउटा महिलाबाट उनीहरूको जीवनकाल भरी जन्माउने बच्चाहरूको संख्या, जसलाई कुल प्रजनन दर (Total Fertility Rate-TFR) भनिन्छ, जुन यस नगरपालिकाको लागि १.२००५ हुन आउँछ। कुल प्रजनन दर नेपाल जस्तो अल्पविकसित मुलुकमा प्रत्यक्ष विधिबाट गरिने मापनमा द्विविधा रहने भएकोले अप्रत्यक्ष विधिको प्रयोग गर्ने चलन पनि रहेको छ। उमेर विशिष्ट प्रजनन दरलाई तालिका ५८ मा रेखाचित्र ३५ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५९ : उमेर विशिष्ट प्रजनन दर

उमेर समूह	कुल महिला	एक पटक विवाह भएका महिलाको संख्या	एक वर्षमा जीवितै जन्मेका बच्चाको संख्या	उमेर विशिष्ट प्रजनन दर [ASFR (direct)]	उमेर विशिष्ट वैवाहिक प्रजनन दर [Marital ASFR (direct)]
१५-१९ वर्ष	५६०७	३२३	५४	०.००९६	०.१६७२
२०-२४ वर्ष	६९०९	२७९८	३७२	०.०५३८	०.१३३०
२५-२९ वर्ष	७४२३	५७५५	५८१	०.०७८३	०.१०१०

उमेर समूह	कुल महिला	एक पटक बिवाह भएका महिलाको संख्या	एक वर्षमा जीवितै जन्मेका बच्चाको संख्या	उमेर विशिष्ट प्रजनन दर [ASFR (direct)]	उमेर विशिष्ट बौवाहिक प्रजनन दर [Marital ASFR (direct)]
३०-३४ वर्ष	७१०६	६६९९	४९४	०.०६९५	०.०७३७
३५-३९ वर्ष	६०३९	५८६७	१४८	०.०२४५	०.०२५२
४०-४४ वर्ष	४८६८	४७७८	२०	०.००४१	०.००४२
४५-४९ वर्ष	३४९५	३४४९	१	०.०००३	०.०००३

रेखाचित्र ३६ : उमेर विशिष्ट प्रजनन दरको प्रवृत्ति

खण्ड ७: आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणनामा आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी प्रश्नहरू १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको उमेरका सबै व्यक्तिहरूलाई सोधिएको थियो । आर्थिक काम भन्नाले वस्तु उत्पादन हुने सबै कार्यहरू र सेवाको हकमा आम्दानी हुने सेवालाई समेटिएको छ । घरधन्दा, पारिवारिक हेरचाह जस्ता कतिपय कार्यहरू चलनचल्तिमा काम भनेतापनि आर्थिक कामभित्र राखिएको छैन ।

आर्थिक काम गरेको अवधि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा बसोवास भएका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका १,११,११० जना व्यक्तिहरू मध्ये ६०,२०४ जनाले गणना भएको दिन देखि ठिक १२ महिना अगाडिको समयावधिमा कुनै न कुनै आर्थिक काम गरेको देखिन्छ । १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका १,११,११० जना व्यक्तिहरू मध्ये ३९.९९ प्रतिशतले ६ महिना वा सोभन्दा बढी समय काम गरेको, ६.४६ प्रतिशतले ३ देखि ६ महिनासम्म काम गरेको, ७.७३ प्रतिशत व्यक्तिहरूले ३ महिना भन्दा कम समय काम गरेको देखिन्छ भने ४५.८२ प्रतिशतले कुनै पनि काम नगरेको देखिन्छ । लैंगिक रूपमा हेर्दा १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका ६ महिना वा सोभन्दा बढी समय काम गरेका पुरुषको संख्या ५२.२९ प्रतिशत देखिन्छ भने महिलाको संख्या २८.१३ प्रतिशत रहेका छन् । यसैगरी जनगणनाको दिनदेखि ठिक १२ महिनाको अवधिमा ३ देखि ६ महिना काम गरेका पुरुष ४.६८ प्रतिशत र महिला ८.१९ प्रतिशत देखिन्छ भने ३ महिना भन्दा कम समय काम गरेका पुरुष ५.६१ प्रतिशत र महिला ९.७८ प्रतिशत देखिन्छ । त्यस्तै १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेर समूहका कुनै पनि आर्थिक काम नगरेका पुरुषको संख्या ३७.४३ प्रतिशत हुँदा महिलाको संख्या ५३.९० प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

**तालिका ६० : आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसंख्याको वितरण
(१० वर्ष वा सोभन्दा बढी)**

पुरुष/महिला	संख्या /%	जम्मा	६ महिना वा सो भन्दा बढी काम गरेको	३ देखि ६ महिना काम गरेको	३ महिना भन्दा कम काम गरेको	कुनै पनि आर्थिक काम नगरेको
जम्मा	संख्या	१११११०	४४४३४	७१८०	८५९०	५०९०६
	%	१००.००	३९.९९	६.४६	७.७३	४५.८२
पुरुष	संख्या	५४५६४	२८५२९	२५५१	३०५९	२०४२५
	%	१००.००	५२.२९	४.६८	५.६१	३७.४३
महिला	संख्या	५६५४६	१५९०५	४६२९	५५३१	३०४८१
	%	१००.००	२८.१३	८.१९	९.७८	५३.९०

आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका सम्भाव्य श्रमशक्ति (Potential Labour Force) १,११,११० जना व्यक्तिहरु मध्ये ६५,४८४ जना (अर्थात ५८.९४ प्रतिशत) व्यक्तिहरु आर्थिक रूपले सक्रिय र ४५,५५९ जना (अर्थात ४१.०० प्रतिशत) व्यक्तिहरु आर्थिक रूपले निष्क्रिय रहेको देखिन्छ। जवकि ०.०६ प्रतिशत (६७ जना व्यक्तिहरु) आर्थिक रूपले सक्रिय वा निष्क्रिय उल्लेख नभएको पाइयो। लैंगिक रूपमा हेर्दा जम्मा पुरुषहरु मध्ये ६७.०० प्रतिशत (अर्थात ३६,५५८ जना) आर्थिक रूपले सक्रिय र ३२.९५ प्रतिशत (अर्थात १७,९७७ जना) आर्थिक रूपले निष्क्रिय देखिन्छ, जवकि जम्मा महिलाहरु मध्ये ५१.१५ प्रतिशत (अर्थात २८,९२६ जना) आर्थिक रूपले सक्रिय र ४८.७८ प्रतिशत (अर्थात २७,५८२ जना) आर्थिक रूपले निष्क्रिय देखिन्छ।

आर्थिक रूपले सक्रिय ६५,४८४ जनसंख्यालाई जम्मा जनसंख्या मानी अक्सर आर्थिक रूपमा सक्रिय र अक्सर आर्थिक रूपमा निष्क्रिय जनसंख्यामा विभाजन गरी हेर्दा कुल आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको ७५.२७ प्रतिशत (अर्थात ४९,२८८ जना) व्यक्ति अक्सर आर्थिक रूपमा सक्रिय र २४.७३ प्रतिशत (अर्थात १६,१९६ जना) व्यक्ति अक्सर आर्थिक रूपमा निष्क्रिय रहेको देखिन्छ।

त्यस्तै अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय ४९,२८८ जना जम्मा जनसंख्या मानी अक्सर रोजगार र अक्सर बेरोजगार जनसंख्यामा विभाजन गरी हेर्दा कुल अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको ९०.९२ प्रतिशत (अर्थात ४४८१५ जना) व्यक्ति अक्सर रोजगार र ९.०८ प्रतिशत (अर्थात ४४७३) जना व्यक्ति अक्सर बेरोजगार देखिन्छ। लैंगिक रूपमा हेर्दा अक्सर रोजगार पुरुषको संख्या ९३.१० प्रतिशत र अक्सर बेरोजगार महिलाको प्रतिशत ६.९० प्रतिशत रहेको देखिन्छ, भने महिलातर्फ ८७.३० प्रतिशत अक्सर रोजगार र १२.७० प्रतिशत अक्सर बेरोजगार देखिन्छ।

तर कुल सम्भाव्य श्रमशक्ति (Potential Labour Force) लाई कुल जनसंख्या मानी अक्सर रोजगार र अक्सर बेरोजगार व्यक्तिहरुको प्रतिशत हेर्दा ४०.३३ प्रतिशत अक्सर रोजगार, ४.०३ प्रतिशत व्यक्तिहरु अक्सर बेरोजगार, १४.५८ प्रतिशत व्यक्तिहरु अक्सर आर्थिक रूपमा निष्क्रिय र ४१.०० प्रतिशत व्यक्तिहरु आर्थिक रूपले निष्क्रिय देखिन्छ।

तालिका ६१ : आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको जनसंख्या वितरण

लिङ्ग र उमेर समूह	१० वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्या	आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नताको प्रकार				
		आर्थिक रूपले सक्रिय			आर्थिक रूपले निष्क्रिय	नखुलेको
		अक्सर सक्रिय	अक्सर निष्क्रिय	अक्सर रोजगार		
जम्मा						
१० - १४ वर्ष	९८७६	३९	५९	१७२४	८०५४	०
१५ - १९ वर्ष	११८७०	९०१	३५७	२३१९	८२९२	१

लिङ्ग र उमेर समूह	१० वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्या	आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नताको प्रकार				
		आर्थिक रूपले सक्रिय			आर्थिक रूपले निष्क्रिय	नखुलेको
		अक्सर सक्रिय		अक्सर निष्क्रिय		
		रोजगार	बेरोजगार			
२० - २४ वर्ष	१३३४०	४३५१	९६२	२२२८	५७९०	९
२५ - २९ वर्ष	१३८२५	७३४९	९८८	१८१५	३६६४	९
३० - ३४ वर्ष	१३१६६	८०३५	७१६	१५२०	२८८५	१०
३५ - ३९ वर्ष	११५१५	७४८३	५०३	१२२१	२३०१	७
४० - ४४ वर्ष	९६६३	६२६९	३३८	१०५८	१९९३	५
४५ - ४९ वर्ष	७०५९	४२३३	२२१	८८७	१७१५	३
५० - ५४ वर्ष	६३१३	३१५४	१४५	९२९	२०७७	८
५५ - ५९ वर्ष	४२५५	१५९२	८९	७०९	१८५९	६
६० - ६४ वर्ष	३५००	८२४	५०	६०८	२०१६	२
६५ - ६९ वर्ष	२५६८	३७५	२७	४७१	१६९२	३
७० - ७४ वर्ष	१७८२	१३४	९	३३६	१३००	३
७५+ वर्ष	२३७८	७६	९	३७१	१९२१	१
जम्मा	१११११०	४४८१५	४४७३	१६१९६	४५५५९	६७
प्रतिशत	१००.००	४०.३३	४.०३	१४.५८	४१.००	०.००
पुरुष						
१० - १४ वर्ष	५३५१	२५	३४	९४८	४३४४	०
१५ - १९ वर्ष	६२६३	५९०	१९६	११९६	४२८०	१
२० - २४ वर्ष	६४३१	२५८३	४६०	९०६	२४७७	५
२५ - २९ वर्ष	६४०२	४४६९	४३०	४७७	१०२२	४
३० - ३४ वर्ष	६०६०	४९१८	३१०	३१६	५१२	४
३५ - ३९ वर्ष	५४७६	४६५०	२१३	२३५	३७५	३

लिङ्ग र उमेर समूह	१० वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्या	आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नताको प्रकार					
		आर्थिक रूपले सक्रिय			अक्सर निष्क्रिय	आर्थिक रूपले निष्क्रिय	नखुलेको
		अक्सर सक्रिय					
		रोजगार	बेरोजगार				
४० - ४४ वर्ष	४७९५	४०१३	१६२	२१४	४०४	२	
४५ - ४९ वर्ष	३५६४	२९३४	१०९	१७६	३४४	१	
५० - ५४ वर्ष	३१९७	२२८१	८६	२३८	५९०	२	
५५ - ५९ वर्ष	२१५२	११८०	६०	२७०	६३९	३	
६० - ६४ वर्ष	१७३७	६०९	३८	२४७	८४२	१	
६५ - ६९ वर्ष	१२४९	२८०	१७	२००	७५२	०	
७० - ७४ वर्ष	८२४	९६	६	१६०	५६०	२	
७५+ वर्ष	१०६३	६०	६	१६०	८३६	१	
जम्मा	५४५६४	२८६८८	२१२७	५७४३	१७९७७	२९	
प्रतिशत	१००.००	५२.५८	३.९०	१०.५३	३२.९५	०.००	
महिला							
१० - १४ वर्ष	४५२५	१४	२५	७७६	३७१०	०	
१५ - १९ वर्ष	५६०७	३११	१६१	११२३	४०१२	०	
२० - २४ वर्ष	६९०९	१७६८	५०२	१३२२	३३१३	४	
२५ - २९ वर्ष	७४२३	२८८०	५५८	१३३८	२६४२	५	
३० - ३४ वर्ष	७१०६	३११७	४०६	१२०४	२३७३	६	
३५ - ३९ वर्ष	६०३९	२८३३	२९०	९८६	१९२६	४	
४० - ४४ वर्ष	४८६८	२२५६	१७६	८४४	१५८९	३	
४५ - ४९ वर्ष	३४९५	१२९९	११२	७११	१३७१	२	
५० - ५४ वर्ष	३११६	८७३	५९	६९१	१४८७	६	

लिङ्ग र उमेर समूह	१० वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्या	आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नताको प्रकार				
		आर्थिक रूपले सक्रिय			आर्थिक रूपले निष्क्रिय	नखुलेको
		अक्सर सक्रिय		अक्सर निष्क्रिय		
		रोजगार	बेरोजगार			
५५ - ५९ वर्ष	२१०३	४१२	२९	४३९	१२२०	
६० - ६४ वर्ष	१७६३	२१५	१२	३६१	११७४	१
६५ - ६९ वर्ष	१३१९	९५	१०	२७१	९४०	३
७० - ७४ वर्ष	९५८	३८	३	१७६	७४०	१
७५+ वर्ष	१३१५	१६	३	२११	१०८५	०
जम्मा	५६५४६	१६१२७	२३४६	१०४५३	२७५८२	३८
प्रतिशत	१००.००	२८.५२	४.१५	१८.४९	४८.७८	०.००

आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिले गरेको आर्थिक कामलाई नेपाल स्तरीय पेशागत वर्गीकरण अनुसार कुन पेशामा काम गर्ने जनसंख्या कति छन् भनेर प्रस्तुत गरिएको छ। आर्थिक काम गरेका कुल जनसंख्या ६०,२०४ जना मध्ये ५६.७१ प्रतिशत पुरुष र ४३.२९ प्रतिशत महिला रहेका छन्। आर्थिक काम गरेका जनसंख्या मध्ये पेशागत रूपमा सबैभन्दा बढी सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू २८.४३ प्रतिशत रहेका छन्। यसपछि क्रमशः व्यवस्थापकहरू १३.४७ प्रतिशत, सेवा तथा बस्तुविक्री गर्ने कामदारहरू १३.१८ प्रतिशत, शिल्पकला तथा कालिगढ र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने १०.५४ प्रतिशत, कृषि, वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरू ८.९५ प्रतिशत, पेशाविद्हरू ८.४२ प्रतिशत, प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरू ६.१३ प्रतिशत, यन्त्र तथा मेसिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदारहरू ५.२७ प्रतिशत, कार्यालय सहायकहरू ४.१२ प्रतिशत, सैनिक अधिकारीहरू १.४५ प्रतिशत रहेका छन्।

आर्थिक काम गरेका व्यक्तिहरूको लैंगिक वितरण हेर्दा दश वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका कुनै न कुनै रूपले आर्थिक काम गरेका कुल पुरुष संख्या ३४,१३९ मध्ये सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू १९.२० प्रतिशत, व्यवस्थापकहरू १६.४६ प्रतिशत, सेवा तथा बस्तुविक्री गर्ने कामदारहरू १३.७१ प्रतिशत, शिल्पकला तथा कालिगढ र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने कामदार १३.१७ प्रतिशत, यन्त्र तथा मेसिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदारहरू ८.७३ प्रतिशत, पेशाविद्हरू ८.६७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ।

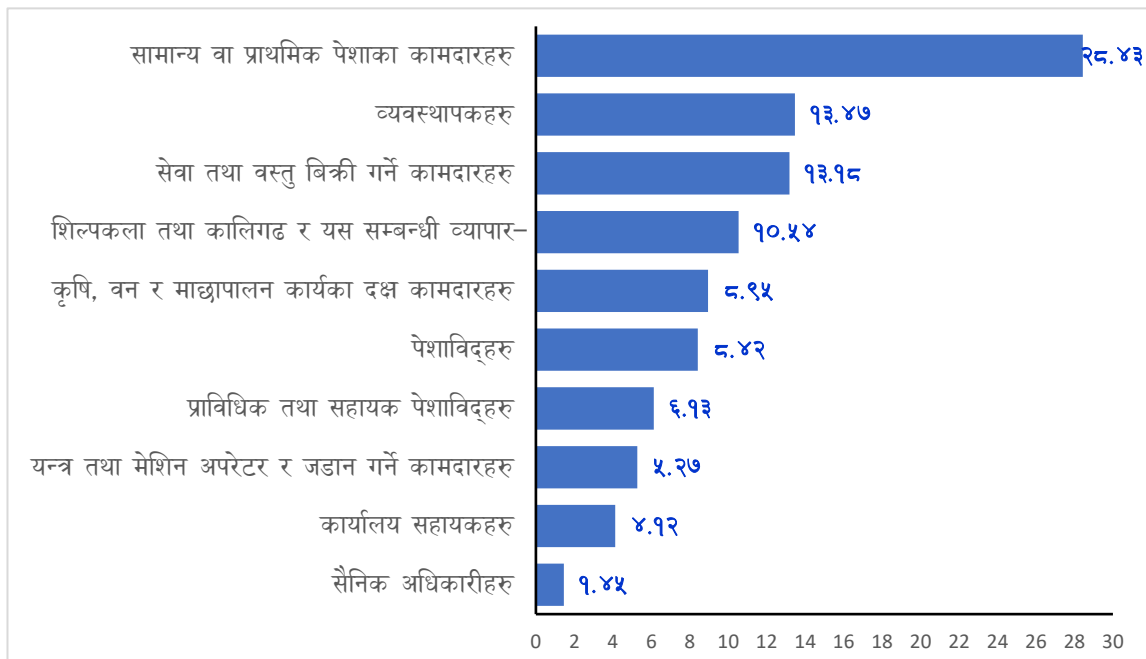
यसै गरी आर्थिक काम गरेका दश वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका कुल महिला संख्या २६,०६५ जना मध्ये सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरूको संख्या ४०.५२ प्रतिशत, सेवा तथा बस्तुविक्री गर्ने कामदारहरू १२.४८ प्रतिशत, कृषि, वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरू ११.५२ प्रतिशत, व्यवस्थापकहरू ९.५५ प्रतिशत, पेशाविद् ८.१० प्रतिशत, शिल्पकला तथा कालिगढ र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने कामदार ७.११

प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आर्थिक काम गरेका व्यक्तिहरूको आर्थिक कामको पेशागत विवरण तालिका ६० मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

**तालिका ६२ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण
(१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)**

आर्थिक कामको पेशागत विवरण	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महि	प्रतिशत
जम्मा	६०२०४	१००.०	३४१३	१००.०	२६०६	१००.
सैनिक अधिकारीहरू	८७२	१.४५	७७७	२.२८	९५	०.३६
व्यवस्थापकहरू	८१०८	१३.४७	५६२०	१६.४६	२४८८	९.५५
पेशाविद्हरू	५०७२	८.४२	२९६०	८.६७	२११२	८.१०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरू	३६९१	६.१३	२४०	७.०५	१२८	४.९३
कार्यालय सहायकहरू	२४८३	४.१२	१२६३	३.७०	१२२०	४.६८
सेवा तथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदारहरू	७९३४	१३.१८	४६८	१३.७१	३२५२	१२.४
कृषि, वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरू	५३८८	८.९५	२३८५	६.९९	३००३	११.५
शिल्पकला तथा कालिगढ र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने	६३४७	१०.५४	४४९	१३.१७	१८५	७.११
यन्त्र तथा मेशिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदारहरू	३१७३	५.२७	२९८	८.७३	१९३	०.७४
सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	१७११४	२८.४३	६५५३	१९.२०	१०५६	४०.५
उल्लेख नभएका	२२	०.०४	१७	०.०५	५	०.०२

रेखाचित्र ३७ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण % मा

आर्थिक कामको औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिले गरेको आर्थिक कामलाई नेपाल स्तरीय औद्योगिक क्षेत्र अनुसार वर्गीकरण गरी प्रस्तुत गरिएको छ। कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा आर्थिक काममा संलग्न ६०,२०४ जना मध्ये सबैभन्दा धेरै थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटर साइकल मर्मतको क्षेत्रमा २३.२१ प्रतिशत रहेका छन्। यसपछि क्रमशः कृषि, वन र माछा पालन क्षेत्रमा १५.३८ प्रतिशत, निर्माण क्षेत्रमा ११.४३ प्रतिशत, औद्योगिक उत्पादनमा ८.१८ प्रतिशत, अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरूमा ५.९९ प्रतिशत, यातायात तथा भण्डारणमा ४.९५ प्रतिशत, आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलापहरूमा ३.७७ प्रतिशत जनसंख्या संलग्न रहेको देखिन्छ।

आर्थिक काममा संलग्न दश वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका कुल ३४१३९ जना पुरुष जनसंख्या मध्ये थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्यहरूमा २०.८७ प्रतिशत, निर्माण क्षेत्रमा १३.०० प्रतिशत, कृषि, वन र माछापालन क्षेत्रमा ११.६७ प्रतिशत, औद्योगिक उत्पादनमा ८.७२ प्रतिशत, यातायात तथा भण्डारणमा ८.११ प्रतिशत, सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलापमा ५.७६ प्रतिशत, शिक्षा क्षेत्रमा ४.३७ प्रतिशत, अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरूमा ४.२१ प्रतिशत, वित्तीय तथा विमा सम्बन्धी क्रियाकलापहरूमा ४.०६ प्रतिशत संलग्न भएको देखिन्छ।

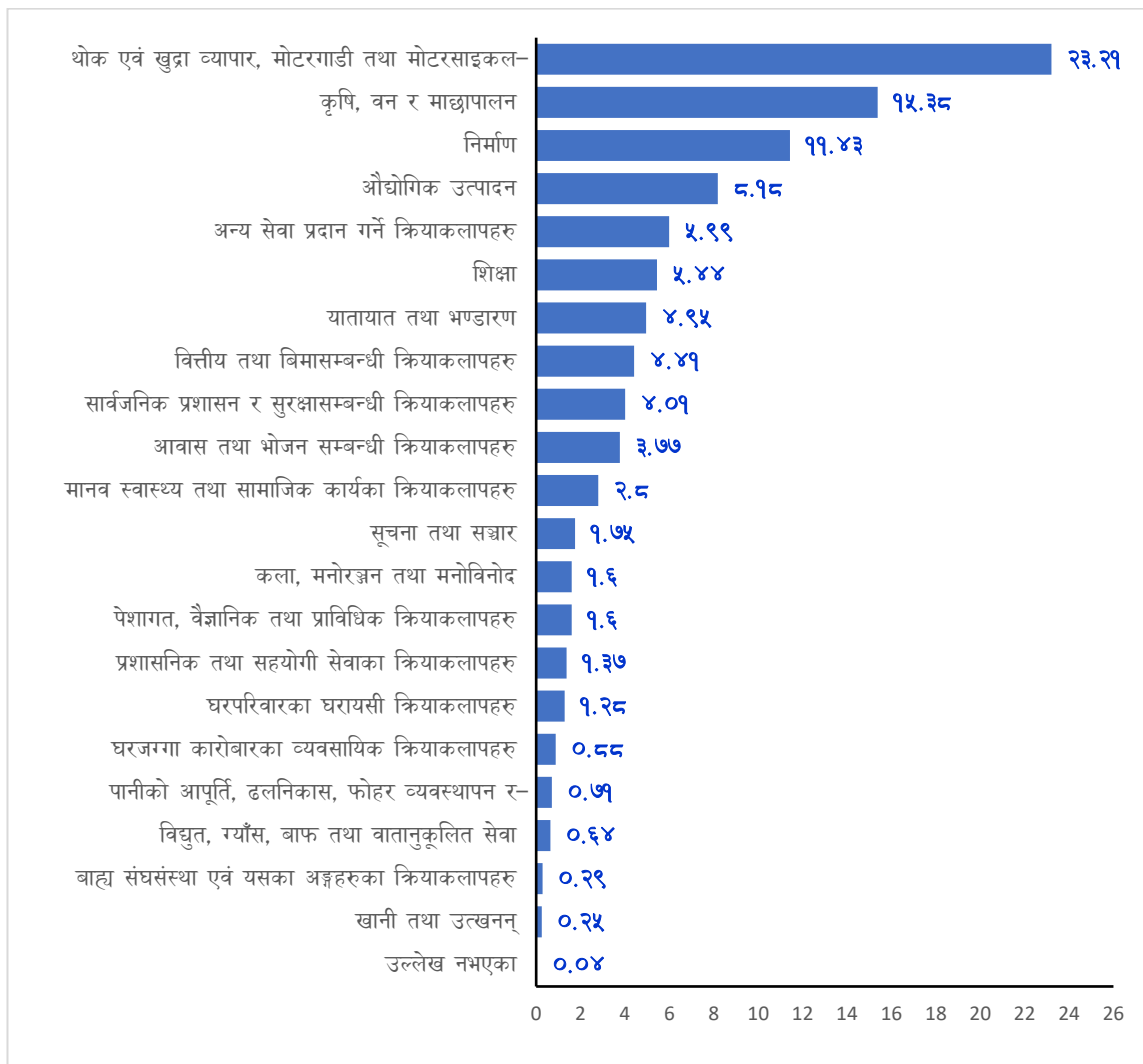
यसैगरी दश वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका आर्थिक काम गरेका कुल २६०६५ जना महिला जनसंख्या मध्ये थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतको क्षेत्रमा २६.२८ प्रतिशत, कृषि, वन र माछापालन क्षेत्रमा २०.२३ प्रतिशत, निर्माण क्षेत्रमा ९.३७ प्रतिशत, अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापमा ८.३४ प्रतिशत, औद्योगिक उत्पादन क्षेत्रमा ७.४८ प्रतिशत, शिक्षा क्षेत्रमा ६.८३ प्रतिशत, वित्तीय तथा विमा सम्बन्धी क्रियाकलापमा ४.८७ प्रतिशत संलग्न रहेका छन्। आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको वितरणलाई तालिका ६१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६३ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण
(१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	%	पुरुष	%	महिला	%
जम्मा	६०२०४	१००.००	३४१३९	१००.००	२६०६५	१००.००
कृषि, वन र माछापालन	९२५९	१५.३८	३९८५	११.६७	५२७४	२०.२३
खानी तथा उत्खनन्	१५०	०.२५	१०५	०.३१	४५	०.१७
औद्योगिक उत्पादन	४९२६	८.१८	२९७६	८.७२	१९५०	७.४८
विद्युत, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	३८५	०.६४	३२०	०.९४	६५	०.२५
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहर व्यवस्थापन र शुद्धिकरणका क्रियाकलापहरू	४२५	०.७१	२७५	०.८१	१५०	०.५८

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	%	पुरुष	%	महिला	%
निर्माण	६८७९	११.४३	४४३८	१३.००	२४४१	९.३७
थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्यहरू	१३९७५	२३.२१	७१२४	२०.८७	६८५१	२६.२८
यातायात तथा भण्डारण	२९८०	४.९५	२७६८	८.११	२१२	०.८१
आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	२२७२	३.७७	१३४९	३.९५	९२३	३.५४
सूचना तथा सञ्चार	१०५४	१.७५	८०४	२.३६	२५०	०.९६
वित्तीय तथा विमासम्बन्धी क्रियाकलापहरू	२६५५	४.४१	१३८६	४.०६	१२६९	४.८७
घरजग्गा कारोबारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरू	५२८	०.८८	४६९	१.३७	५९	०.२३
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	९६४	१.६०	७३८	२.१६	२२६	०.८७
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	८२७	१.३७	६२१	१.८२	२०६	०.७९
सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षासम्बन्धी क्रियाकलापहरू	२४१७	४.०१	१९६६	५.७६	४५१	१.७३
शिक्षा	३२७३	५.४४	१४९३	४.३७	१७८०	६.८३
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	१६८३	२.८०	७१३	२.०९	९७०	३.७२
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविनोद	९६६	१.६०	७५७	२.२२	२०९	०.८०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	३६०९	५.९९	१४३६	४.२१	२१७३	८.३४
घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलापहरू	७७३	१.२८	२८९	०.८५	४८४	१.८६
बाह्य संघसंस्था एवं यसका अङ्गहरूका क्रियाकलापहरू	१७७	०.२९	१०६	०.३१	७१	०.२७
उल्लेख नभएका	२७	०.०४	२१	०.०६	६	०.०२

रेखाचित्र ३८ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा)

आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा जनगणना भएको दिन देखि ठिक १२ महिना अगाडिको समयावधिमा आर्थिक काम गरेका १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका कुल व्यक्तिहरूको संख्या ६०,२०४ जना व्यक्तिहरू कुन कुन हैसियतमा आर्थिक काममा संलग्न भए भन्ने विश्लेषण गरी हेर्दा सबैभन्दा बढी अरुको काम गर्ने ५२.०५ प्रतिशत रहेका छन् भने त्यसपछि क्रमशः आफ्नै काम गर्ने ३३.३२ प्रतिशत, परिवारमा सघाउने मात्र ११.४८ प्रतिशत, रोजगारदाता ३.१२ प्रतिशत र उल्लेख नभएको २५ जना (०.०४ प्रतिशत) रहेका छन्। विस्तृत विवरण तालिका नं. ६१ मा दिइएको छ। लैंगिक रूपमा हेर्दा अरुको काम गर्ने अर्थात तलब वा ज्याला लिई काम गर्ने पुरुषको प्रतिशत ५५.५१ प्रतिशत रहेको छ भने महिलाको

हकमा सो प्रतिशत ४७.५१ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै आफ्नै काम गर्ने पुरुषको प्रतिशत ३२.०९ प्रतिशत हुँदा सोही हैसियतमा काम गर्ने महिलाको प्रतिशत ३४.९२ रहेको देखिन्छ । यस्तै प्रकारले परिवारमा सघाउने भूमिका भएका पुरुषको प्रतिशत ७.९६ हुँदा महिलाको संख्या भने १६.०८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसार जनसंख्याको वितरणलाई तालिका ६२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

**तालिका ६४ : रोजगारीको अवस्था अनुसार आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण
(१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)**

पुरुष/महिला	संख्या/%	जम्मा	रोजगारीको अवस्था				
			अरूको काम गर्ने	रोजगारदाता	आफ्नै काम गर्ने	परिवारमा सघाउने मात्र	उल्लेख नभएको
जम्मा	संख्या	६०२०४	३१३३४	१८७६	२००५८	६९११	२५
	%	१००.००	५२.०५	३.१२	३३.३२	११.४८	०.०४
पुरुष	संख्या	३४१३९	१८९५०	१४९८	१०९५५	२७१९	१७
	%	१००.००	५५.५१	४.३९	३२.०९	७.९६	०.०५
महिला	संख्या	२६०६५	१२३८४	३७८	९१०३	४१९२	८
	%	१००.००	४७.५१	१.४५	३४.९२	१६.०८	०.०३

आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गणना भएको १२ महिना अगाडिको समयमा आर्थिक काम गरेका १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरूको आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अर्थात आर्थिक काम गरेको संस्थाको प्रकार अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी गैर वित्तीय संस्थामा काम गर्ने ६५.०८ प्रतिशत, घरायसी क्षेत्रमा काम गर्ने २३.७७ प्रतिशत, सरकारी ५.९१ प्रतिशत, वित्तीय संस्था ४.४१ प्रतिशत, नाफा नकमाउने संस्थामा ०.७८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आर्थिक काम गर्ने पुरुषहरूको संस्थागत क्षेत्र हेर्दा सबैभन्दा बढी गैर वित्तीय संस्थामा काम गर्ने ६५.५० प्रतिशत, घरायसी क्षेत्रमा काम गर्ने २२.०२ प्रतिशत, सरकारीमा ७.४९ प्रतिशत, वित्तीय संस्थामा ४.०६ प्रतिशत, नाफा नकमाउने संस्थामा ०.८८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यसैगरी आर्थिक काम गर्ने महिलाको विवरण विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी गैर वित्तीय संस्थामा काम गर्ने ६४.५४ प्रतिशत, घरायसी क्षेत्रमा काम गर्ने २६.०५ प्रतिशत, सरकारीमा ३.८४ प्रतिशत, वित्तीय संस्थामा ४.८७ प्रतिशत, नाफा नकमाउने संस्थामा ०.६५ प्रतिशत रहेका छन् । आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरणलाई तालिका ६३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६५ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण
(१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)

पुरुष/ महिला	संख्या /%	जम्मा	रोजगारीको अवस्था					
			सरकारी	वित्तीय संस्था	गैरवित्तीय संस्था	नाफा नकमाउने संस्था	घरायसी क्षेत्र	उल्लेख नभएको
जम्मा	संख्या	६०२०४	३५५६	२६५५	३९९८२	४६९	१४३०९	३३
	%	१००.००	५.९१	४.४१	६५.०८	०.७८	२३.७७	०.०५
पुरुष	संख्या	३४९३९	२५५६	१३८६	२२३६०	२९९	७५९९	१९
	%	१००.००	७.४९	४.०६	६५.५०	०.८८	२२.०२	०.०६
महिला	संख्या	२६०६५	१०००	१२६९	१६८२२	१७०	६७९०	१४
	%	१००.००	३.८४	४.८७	६४.५४	०.६५	२६.०५	०.०५

आर्थिक काम नगर्नुको कारण

दश वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका कुनै पनि आर्थिक काम नगरेका वा ६ महिना वा सो भन्दा कम अवधि आर्थिक काम गरेका कुल ६६,६७६ जना व्यक्तिहरूको आर्थिक काम नगर्नुको कारण विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा धेरै ३३.८७ प्रतिशतले विद्यार्थी भएका कारणले काम नगरेको देखिन्छ । त्यसपछि अन्य कारणहरूमा क्रमशः अन्य कारणले काम नगरेका २७.३७ प्रतिशत, घरधन्दा १९.३४ प्रतिशत, बृद्ध अवस्था ७.०५ प्रतिशत, पारिवारिक हेरचाह ७.४७ प्रतिशत, पेन्सन/आयस्ता २.८८ प्रतिशत, अपाङ्गता/बिरामी अवस्था १.४९ प्रतिशत र सामाजिक कार्य/स्वयंसेवा ०.२६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । पुरुषले आर्थिक काम नगर्नु वा ६ महिना वा सो भन्दा कम समय आर्थिक गर्नुको मुख्य कारणमा विद्यार्थी ४५.८१ प्रतिशत, अन्य २९.६४ प्रतिशत, बृद्ध अवस्था ६.९९ प्रतिशत र घरधन्दा ६.४३ प्रतिशत, पेन्सन/आयस्ता ५.७९ प्रतिशत र अपाङ्गता/बिरामी १.७४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । महिलाको हकमा आर्थिक काम नगर्नुको मुख्य कारणमा घरधन्दा २७.६१ प्रतिशत, विद्यार्थीमा २६.२२ प्रतिशत, अन्य कारणमा २५.९२ प्रतिशत, बृद्ध अवस्था ७.०९ प्रतिशत, पारिवारिक हेरचाह १०.४६ प्रतिशत, पेन्सन/आयस्ता १.०२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । तलको तालिका ६४ मा आर्थिक काम नगर्नुको मुख्य कारण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६६ : आर्थिक काम नगर्नुको कारण अनुसार जनसंख्याको वितरण (१० वर्ष वा सोभन्दा माथि)

पुरुष/ महिला	संख्या /%	जम्मा	विद्यार्थी	घरधन्दा	पारिवारिक हेरचाह	बृद्ध अवस्था	अपाङ्गता / विरामी	पेन्सन/ आयस्ता	सामाजिक कार्य/ स्वयंसेवा	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	संख्या	६६६७६	२२५८१	१२८९३	४९८०	४७०१	९९६	१९२३	१७१	१८२५२	१७९
	%	१००.००	३३.८७	१९.३४	७.४७	७.०५	१.४९	२.८८	०.२६	२७.३७	०.२७
पुरुष	संख्या	२६०३५	११९२६	१६७३	७२८	१८१९	४५२	१५०८	११९	७७१८	९२
	%	१००.००	४५.८१	६.४३	२.८०	६.९९	१.७४	५.७९	०.४६	२९.६४	०.३५
महिला	संख्या	४०६४१	१०६५५	११२२०	४२५२	२८८२	५४४	४१५	५२	१०५३४	८७
	%	१००.००	२६.२२	२७.६१	१०.४६	७.०९	१.३४	१.०२	०.१३	२५.९२	०.२१

१८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरूको संख्या ३५,८५७ जना रहेका छन्। कुल बालबालिकाहरू मध्ये ८१.६६ प्रतिशत बालबालिका आमा र बाबुसँग बस्ने गरेका छन् भने १२.३५ प्रतिशत बालबालिकाहरू आमासँग मात्र, १.२२ प्रतिशत बाबुसँग मात्र, ४.०० प्रतिशत बालबालिका अन्य नातेदारसँग बस्ने गरेको देखिन्छ। बाबुर सौतेनी आमा तथा आमा र सौतेनी बाबुसँग बसोबास गर्ने बालबालिकाको संख्या अन्यन्त न्यून (क्रमशः ०.२३ प्रतिशत र ०.०४ प्रतिशत) देखिन्छ। १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालकहरूमध्ये ८१.८५ प्रतिशत आमा र बाबु दुबैसँग बस्ने गरेका छन् भने १२.१२ प्रतिशत आमासँग मात्र, ३.९२ प्रतिशत अन्य नातेदारसँग, १.२९ प्रतिशत बालबालिका बाबुसँग मात्र बस्ने गरेका छन्। यसैगरी १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालिकाहरूमध्ये ८१.४५ प्रतिशत आमा र बाबु दुबैसँग बस्ने गरेका छन् भने १२.६१ प्रतिशत आमासँग मात्र, ४.१० प्रतिशत अन्य नातेदारसँग र १.१४ प्रतिशत बालबालिकाहरू बाबुसँग मात्र बस्ने गरेको देखिन्छ। १८ वर्ष भन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थितिको विस्तृत विवरणलाई तलको तालिका ६५ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६७ : १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति

पुरुष/ महिला	जम्मा	आमा बाबु दुबैसँग	आमासँग मात्र	बाबुसँग मात्र	बाबु र सौतेनी आमा	आमा र सौतेनी बाबु	अन्य नातेदार	काम लगाउने व्यक्ति	अन्य	उल्लेख नगरेको
जम्मा संख्या	३५८५७	२९२८२	४४२७	४३८	८३	१५	१४३५	२७	११९	३१
%	१००.००	८१.६६	१२.३५	१.२२	०.२३	०.०४	४.००	०.०८	०.३३	०.०९
बालक	१९२९७	१५७९४	२३३८	२४९	४७	६	७५६	१९	६९	१९
%	१००.००	८१.८५	१२.१२	१.२९	०.२४	०.०३	३.९२	०.१०	०.३६	०.१०
बालिका	१६५६०	१३४८८	२०८९	१८९	३६	९	६७९	८	५०	१२
%	१००.००	८१.४५	१२.६१	१.१४	०.२२	०.०५	४.१०	०.०५	०.३०	०.०७

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ११२२८ जना रहेकोमा ६२.२५ प्रतिशत बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ, भने ३७.७५ प्रतिशत बालबालिकाको जन्मदर्ता नगरेको देखिन्छ। कुल छोराको संख्या मध्ये ६२.८८ प्रतिशतको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ, भने कुल छोरीको संख्या मध्ये ६१.५० प्रतिशत रहेका छन्।

तालिका ६८ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	११२२८	६९८९	४२३९
%	१००.००	६२.२५	३७.७५
छोराको संख्या	६०७२	३८१८	२२५४
%	१००.००	६२.८८	३७.१२
छोरीको संख्या	५१५६	३१७१	१९८५
%	१००.००	६१.५०	३८.५०

खण्ड ८ : कृषि सम्बन्धी विवरण

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण संकलन गरी सोही विवरणका आधारमा कृषक परिवारहरूको नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषक परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ अनुसार कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा ४,६८६ कृषक घरपरिवार रहेको देखिन्छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाको कुल ३३,७६४ घरपरिवार मध्ये जम्मा ४,६८६ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको १३.८८ प्रतिशत हुन आउँछ । कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा रहेका ४६८६ कृषक परिवारले जम्मा ८७०५ वटा कित्ता जग्गाको ६२५.८ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसावले औषतमा एउटा कृषक परिवारले १.९ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने एक कृषक परिवारसँग औसतमा ०.१३ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाका जम्मा ४६८६ कृषक परिवारहरू मध्ये ३९४३ कृषक परिवारकोमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा खेती गरिएको कुल ६२५.८ हेक्टर जमिन मध्ये ४१४.७ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसावले कुल कृषि योग्य जग्गाको ६६.२८ प्रतिशत भुभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका ६९ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवारको जम्मा संख्या	४६८६
कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	६२५.८
जम्मा कित्ता संख्या	८७०५
औषत कित्ता संख्या	१.९
सिंचाई सुविधा प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या	३९४३
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	४१४.७

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजाअनुसार यस नगरपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४००४ (९०.९ %) रहेको देखिन्छ जसले ४५४ हेक्टर (७२.६ %) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाईन्छ । त्यस्तै अरूको स्वामित्वको जग्गा मात्रै कुनै शर्तनामामा लिई खेतीपाती गर्ने कृषक परिवारको संख्या २५४ (६.० %) रहेको देखिन्छ जसले ५०.६

हेक्टर (११.१ %) जग्गामा खेतीपाती गरेको देखिन्छ । अन्य प्रकारको उपभोग अन्तरगतको जग्गामा खेती गर्ने कृषक परिवार यस नगरपालिकामा भएको देखिदैन । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ४२८ (९.१%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १,७१.३ हेक्टर (२७.४%) रहेको छ ।

तालिका ७० : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किमिस	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	४६८६	१००	६२५.८	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४२५८	९०.९	४५४	७२.६
परिवारको हकको जग्गामात्र कमाउने	४००४	९४	४०३.९	८८.९
अरूको हकको जग्गामात्र कमाउने	२५४	६.०	५०.६	११.१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तरगत	०	०	०	०
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४२८	९.१	१७१.३	२७.४

जग्गाको उपयोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकाका कृषि चलन (कृषक परिवार) ले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,५५३ छ जुन कुल कृषक परिवारको ९७.२ प्रतिशत हुन आउँछ । यस नगरपालिकामा खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल ५२१.३ हेक्टर रहेको छ जुन कुल कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफलको ८३.३ प्रतिशत हो । यस प्रकार १३३ कृषक परिवारले खेतीयोग्य नभएको जमिनमा खेतीपाती गरिरहेको पाईन्छ, जुन जग्गाको क्षेत्रफल १०४.४६ हेक्टर हुन आउँछ ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ४,५५३ परिवारहरू मध्ये ४,५२३ परिवार (९६.५%) ले ५०८.७ हेक्टर (८१.३%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाईन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ९८५ (२१.०%) वटा र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १२.६ हेक्टर (२.० %) रहेको छ । यसैगरी ६२ कृषक परिवारले २.९ हेक्टर जमिन (०.५%) मा स्थायी बाली लगाएको पाईन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी बनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा सबै कृषक परिवारसँग रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १०१.६ हेक्टर रहेको पाईन्छ ।

तालिका ७१ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किमिस	परिवार संख्या	परिवार (%)	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	४६८६	१००	६२५.८	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	४५५३	९७.२	५२१.३	८३.३
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४५२३	९६.५	५०८.७	८१.३
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	९८५	२१.०	१२.६	२.०
स्थायी बाली लागेको जग्गा	६२	१.३	२.९	०.५
स्थायी चौरचरन, निजी बनबनलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	४६८६	१००	१०१.६	१६.२

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाका कुल ४,६८६ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा १,७२१ कृषक परिवार (३६.७%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ। ती मध्ये १,१९८ कृषक परिवारले ३,२८६ वटा गाई/गोरू पालेको, ११३ कृषक परिवारले २४१ वटा राँगा/भैसी पालेको, ५०३ कृषक परिवारले ३,२९१ वटा बाख्रा/च्याङ्गा पालेको, २० कृषक परिवारले १६२ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ। त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या १०८ र अन्य पशुचौपायाको संख्या १२५ वटा रहेको देखिन्छ। यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा १,१९५ वटा कृषक परिवारले ३,७१,७४८ वटा कुखुरा र २०३ वटा कृषक परिवारले ५,७१७ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	४६८६	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	१७२१	३६.७

तालिका ७२ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

चौपाया/पन्छीको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/ पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	१७२१	१००	७१०५
गाईगोरू	११९८	६९.६	३२८६
राँगा/भैसी	११३	६.६	२४१
बाखा/च्याङ्गा	५०३	२९.२	३२९१
भेडा/भेडी	०	०	०
सुगुर/बंगुर	२०	१.२	१६२
अन्य पशु	१०८	६.३	१२५
पन्छी			३७७४६५
कुखुरा	११९५		३७७४८
अन्य पन्छी	२०३		५७१७

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: नगरपालिका र वडाको उमेर समुह अनुसार जनसंख्या

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका						
जम्मा	१३०४३३	१००.००	६५०३१	१००.००	६५४०२	१००.००
०० वर्ष	१६७१	१.२८	९००	१.३८	७७१	१.१८
१-२ वर्ष	३७०९	२.८४	२०३९	३.१४	१६७०	२.५५
३-४ वर्ष	३७७३	२.८९	२०५५	३.१६	१७१८	२.६३
००-०४ वर्ष	९१५३	७.०२	४९९४	७.६८	४१५९	६.३६
०५-०९ वर्ष	१०१७०	७.८०	५४७३	८.४२	४६९७	७.१८
१०-१४ वर्ष	९८७६	७.५७	५३५१	८.२३	४५२५	६.९२
१५-१९ वर्ष	११८७०	९.१०	६२६३	९.६३	५६०७	८.५७
२०-२४ वर्ष	१३३४०	१०.२३	६४३१	९.८९	६९०९	१०.५६
२५-२९ वर्ष	१३८२५	१०.६०	६४०२	९.८४	७४२३	११.३५
३०-३४ वर्ष	१३१६६	१०.०९	६०६०	९.३२	७१०६	१०.८७
३५-३९ वर्ष	११५१५	८.८३	५४७६	८.४२	६०३९	९.२३
४०-४४ वर्ष	९६६३	७.४१	४७९५	७.३७	४८६८	७.४४
४५-४९ वर्ष	७०५९	५.४१	३५६४	५.४८	३४९५	५.३४
५०-५४ वर्ष	६३१३	४.८४	३१९७	४.९२	३११६	४.७६
५५-५९ वर्ष	४२५५	३.२६	२१५२	३.३१	२१०३	३.२२
६०-६४ वर्ष	३५००	२.६८	१७३७	२.६७	१७६३	२.७०
६५-६९ वर्ष	२५६८	१.९७	१२४९	१.९२	१३१९	२.०२

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
७०-७४ वर्ष	१७८२	१.३७	८२४	१.२७	९५८	१.४६
७५-७९ वर्ष	१२५२	०.९६	५७६	०.८९	६७६	१.०३
८०-८४ वर्ष	५७७	०.४४	२५५	०.३९	३२२	०.४९
८५-८९ वर्ष	३६८	०.२८	१६२	०.२५	२०६	०.३१
९०-९४ वर्ष	११९	०.०९	४९	०.०८	७०	०.११
९५+ वर्ष	६२	०.०५	२१	०.०३	४१	०.०६
वाई नं. १						
जम्मा	६७९५	१००.००	३४०८	१००.००	३३८७	१००.००
०० वर्ष	८४	१.२४	४७	१.३८	३७	१.०९
१-२ वर्ष	१५४	२.२७	९४	२.७६	६०	१.७७
३-४ वर्ष	१६५	२.४३	९५	२.७९	७०	२.०७
००-०४ वर्ष	४०३	५.९३	२३६	६.९२	१६७	४.९३
०५-०९ वर्ष	४२५	६.२५	२३८	६.९८	१८७	५.५२
१०-१४ वर्ष	५५६	८.१८	३०८	९.०४	२४८	७.३२
१५-१९ वर्ष	६०६	८.९२	३०५	८.९५	३०१	८.८९
२०-२४ वर्ष	५९९	८.८२	२८९	८.४८	३१०	९.१५
२५-२९ वर्ष	६४६	९.५१	३१०	९.१०	३३६	९.९२
३०-३४ वर्ष	५७३	८.४३	२६४	७.७५	३०९	९.१२
३५-३९ वर्ष	६१३	९.०२	२८८	८.४५	३२५	९.६०
४०-४४ वर्ष	४७४	६.९८	२३७	६.९५	२३७	७.००
४५-४९ वर्ष	४७५	६.९९	२३५	६.९०	२४०	७.०९
५०-५४ वर्ष	४०५	५.९६	२१४	६.२८	१९१	५.६४

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
५५-५९ वर्ष	२५३	३.७२	१३१	३.८४	१२२	३.६०
६०-६४ वर्ष	२४५	३.६१	१०८	३.१७	१३७	४.०४
६५-६९ वर्ष	२०५	३.०२	९९	२.९०	१०६	३.१३
७०-७४ वर्ष	१३९	२.०५	६१	१.७९	७८	२.३०
७५-७९ वर्ष	९६	१.४१	४४	१.२९	५२	१.५४
८०-८४ वर्ष	४५	०.६६	२१	०.६२	२४	०.७१
८५-८९ वर्ष	२३	०.३४	१२	०.३५	११	०.३२
९०-९४ वर्ष	७	०.१०	२	०.०६	५	०.१५
९५+ वर्ष	७	०.१०	६	०.१८	१	०.०३
वार्ड नं. २						
जम्मा	३४४०	१००.००	१७०८	१००.००	१७३२	१००.००
०० वर्ष	३७	१.०८	१५	०.८८	२२	१.२७
१-२ वर्ष	८३	२.४१	४८	२.८१	३५	२.०२
३-४ वर्ष	८८	२.५६	४२	२.४६	४६	२.६६
००-०४ वर्ष	२०८	६.०५	१०५	६.१५	१०३	५.९५
०५-०९ वर्ष	२४८	७.२१	१३३	७.७९	११५	६.६४
१०-१४ वर्ष	२३०	६.६९	१२४	७.२६	१०६	६.१२
१५-१९ वर्ष	२५६	७.४४	१३६	७.९६	१२०	६.९३
२०-२४ वर्ष	३२२	९.३६	१५०	८.७८	१७२	९.९३
२५-२९ वर्ष	३२९	९.५६	१५२	८.९०	१७७	१०.२२
३०-३४ वर्ष	३४६	१०.०६	१७१	१०.०१	१७५	१०.१०
३५-३९ वर्ष	२६१	७.५९	१२५	७.३२	१३६	७.८५

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
४०-४४ वर्ष	२९२	८.४९	१४६	८.५५	१४६	८.४३
४५-४९ वर्ष	२२४	६.५१	११३	६.६२	१११	६.४१
५०-५४ वर्ष	२२५	६.५४	११५	६.७३	११०	६.३५
५५-५९ वर्ष	१३८	४.०१	६८	३.९८	७०	४.०४
६०-६४ वर्ष	१३६	३.९५	७२	४.२२	६४	३.७०
६५-६९ वर्ष	९१	२.६५	४७	२.७५	४४	२.५४
७०-७४ वर्ष	५३	१.५४	२२	१.२९	३१	१.७९
७५-७९ वर्ष	५१	१.४८	१७	१.००	३४	१.९६
८०-८४ वर्ष	१४	०.४१	५	०.२९	९	०.५२
८५-८९ वर्ष	१३	०.३८	६	०.३५	७	०.४०
९०-९४ वर्ष	३	०.०९	१	०.०६	२	०.१२
९५+ वर्ष	०	०.००	०	०.००	०	०.००
वार्ड नं. ३						
जम्मा	३१९६	१००.००	१६१९	१००.००	१५७७	१००.००
०० वर्ष	३६	१.१३	२०	१.२४	१६	१.०१
१-२ वर्ष	८४	२.६३	४९	३.०३	३५	२.२२
३-४ वर्ष	९२	२.८८	४८	२.९६	४४	२.७९
००-०४ वर्ष	२१२	६.६३	११७	७.२३	९५	६.०२
०५-०९ वर्ष	२३५	७.३५	१४०	८.६५	९५	६.०२
१०-१४ वर्ष	२२८	७.१३	१३४	८.२८	९४	५.९६
१५-१९ वर्ष	२६३	८.२३	१३९	८.५९	१२४	७.८६
२०-२४ वर्ष	२५४	७.९५	१२६	७.७८	१२८	८.१२

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
२५-२९ वर्ष	२९६	९.२६	१३५	८.३४	१६१	१०.२१
३०-३४ वर्ष	२६८	८.३९	१२७	७.८४	१४१	८.९४
३५-३९ वर्ष	२६४	८.२६	१११	६.८६	१५३	९.७०
४०-४४ वर्ष	२८९	९.०४	१४९	९.२०	१४०	८.८८
४५-४९ वर्ष	२०९	६.५४	१११	६.८६	९८	६.२१
५०-५४ वर्ष	१८३	५.७३	९६	५.९३	८७	५.५२
५५-५९ वर्ष	१३५	४.२२	७३	४.५१	६२	३.९३
६०-६४ वर्ष	१०६	३.३२	५१	३.१५	५५	३.४९
६५-६९ वर्ष	८२	२.५७	३४	२.१०	४८	३.०४
७०-७४ वर्ष	६६	२.०७	३२	१.९८	३४	२.१६
७५-७९ वर्ष	५४	१.६९	२४	१.४८	३०	१.९०
८०-८४ वर्ष	३१	०.९७	१०	०.६२	२१	१.३३
८५-८९ वर्ष	१०	०.३१	६	०.३७	४	०.२५
९०-९४ वर्ष	६	०.१९	३	०.१९	३	०.१९
९५+ वर्ष	५	०.१६	१	०.०६	४	०.२५
वार्ड नं. ४						
जम्मा	९५०१	१००.००	४७६४	१००.००	४७३७	१००.००
०० वर्ष	१३२	१.३९	७६	१.६०	५६	१.१८
१-२ वर्ष	२९०	३.०५	१५४	३.२३	१३६	२.८७
३-४ वर्ष	३०१	३.१७	१६९	३.५५	१३२	२.७९
००-०४ वर्ष	७२३	७.६१	३९९	८.३८	३२४	६.८४
०५-०९ वर्ष	७७३	८.१४	४३०	९.०३	३४३	७.२४

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
१०-१४ वर्ष	७३२	७.७०	३८४	८.०६	३४८	७.३५
१५-१९ वर्ष	७९६	८.३८	४१२	८.६५	३८४	८.११
२०-२४ वर्ष	८६२	९.०७	४३२	९.०७	४३०	९.०८
२५-२९ वर्ष	९२६	९.७५	४२३	८.८८	५०३	१०.६२
३०-३४ वर्ष	९८८	१०.४०	४४५	९.३४	५४३	११.४६
३५-३९ वर्ष	८६५	९.१०	४२३	८.८८	४४२	९.३३
४०-४४ वर्ष	७१७	७.५५	३५९	७.५४	३५८	७.५६
४५-४९ वर्ष	५१०	५.३७	२७५	५.७७	२३५	४.९६
५०-५४ वर्ष	४७४	४.९९	२३४	४.९१	२४०	५.०७
५५-५९ वर्ष	३६१	३.८०	१८२	३.८२	१७९	३.७८
६०-६४ वर्ष	२४०	२.५३	१३२	२.७७	१०८	२.२८
६५-६९ वर्ष	२१७	२.२८	९१	१.९१	१२६	२.६६
७०-७४ वर्ष	१३८	१.४५	६८	१.४३	७०	१.४८
७५-७९ वर्ष	१०१	१.०६	४३	०.९०	५८	१.२२
८०-८४ वर्ष	४५	०.४७	१७	०.३६	२८	०.५९
८५-८९ वर्ष	२९	०.३१	१५	०.३१	१४	०.३०
९०-९४ वर्ष	२	०.०२	०	०.००	२	०.०४
९५+ वर्ष	२	०.०२	०	०.००	२	०.०४
वाई नं. 5						
जम्मा	१२८४७	१००.००	६३८६	१००.००	६४६१	१००.००
०० वर्ष	१६०	१.२५	८९	१.३९	७१	१.१०
१-२ वर्ष	३७३	२.९०	२०५	३.२१	१६८	२.६०

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
३-४ वर्ष	३६९	२.८७	२२०	३.४५	१४९	२.३१
००-०४ वर्ष	९०२	७.०२	५१४	८.०५	३८८	६.०१
०५-०९ वर्ष	१०१२	७.८८	५५३	८.६६	४५९	७.१०
१०-१४ वर्ष	१०७०	८.३३	५५९	८.७५	५११	७.९१
१५-१९ वर्ष	११९१	९.२७	६१९	९.६९	५७२	८.८५
२०-२४ वर्ष	१३००	१०.१२	६०६	९.४९	६९४	१०.७४
२५-२९ वर्ष	१३१८	१०.२६	६१०	९.५५	७०८	१०.९६
३०-३४ वर्ष	१३०२	१०.१३	५९३	९.२९	७०९	१०.९७
३५-३९ वर्ष	११७३	९.१३	५६८	८.८९	६०५	९.३६
४०-४४ वर्ष	९८९	७.७०	४९५	७.७५	४९४	७.६५
४५-४९ वर्ष	६७०	५.२२	३३५	५.२५	३३५	५.१८
५०-५४ वर्ष	६०१	४.६८	३००	४.७०	३०१	४.६६
५५-५९ वर्ष	४२२	३.२८	२१६	३.३८	२०६	३.१९
६०-६४ वर्ष	२९४	२.२९	१४४	२.२५	१५०	२.३२
६५-६९ वर्ष	२३५	१.८३	११०	१.७२	१२५	१.९३
७०-७४ वर्ष	१४६	१.१४	६१	०.९६	८५	१.३२
७५-७९ वर्ष	१००	०.७८	४५	०.७०	५५	०.८५
८०-८४ वर्ष	६५	०.५१	२९	०.४५	३६	०.५६
८५-८९ वर्ष	३६	०.२८	२२	०.३४	१४	०.२२
९०-९४ वर्ष	१४	०.११	४	०.०६	१०	०.१५
९५+ वर्ष	७	०.०५	३	०.०५	४	०.०६

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
वार्ड नं. 6						
जम्मा	२५३४५	१००.००	१२४३२	१००.००	१२९१३	१००.००
०० वर्ष	३७९	१.५०	१९३	१.५५	१८६	१.४४
१-२ वर्ष	८०१	३.१६	४१९	३.३७	३८२	२.९६
३-४ वर्ष	७८०	३.०८	४१६	३.३५	३६४	२.८२
००-०४ वर्ष	१९६०	७.७३	१०२८	८.२७	९३२	७.२२
०५-०९ वर्ष	२१२२	८.३७	११०५	८.८९	१०१७	७.८८
१०-१४ वर्ष	१९२७	७.६०	१०२५	८.२४	९०२	६.९९
१५-१९ वर्ष	२४०२	९.४८	१२३१	९.९०	११७१	९.०७
२०-२४ वर्ष	२५६३	१०.११	११८४	९.५२	१३७९	१०.६८
२५-२९ वर्ष	२७२६	१०.७६	१२९८	१०.४४	१४२८	११.०६
३०-३४ वर्ष	२५४५	१०.०४	११५६	९.३०	१३८९	१०.७६
३५-३९ वर्ष	२२१०	८.७२	१०२१	८.२१	११८९	९.२१
४०-४४ वर्ष	१७८९	७.०६	८७२	७.०१	९१७	७.१०
४५-४९ वर्ष	१२५६	४.९६	६३१	५.०८	६२५	४.८४
५०-५४ वर्ष	११६२	४.५८	५८२	४.६८	५८०	४.४९
५५-५९ वर्ष	७५९	२.९९	३६९	२.९७	३९०	३.०२
६०-६४ वर्ष	६६७	२.६३	३२२	२.५९	३४५	२.६७
६५-६९ वर्ष	४७१	१.८६	२३८	१.९१	२३३	१.८०
७०-७४ वर्ष	३३२	१.३१	१६२	१.३०	१७०	१.३२
७५-७९ वर्ष	२५१	०.९९	१२८	१.०३	१२३	०.९५
८०-८४ वर्ष	१०६	०.४२	४५	०.३६	६१	०.४७

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
द५-द९ वर्ष	५६	०.२२	२२	०.१८	३४	०.२६
१०-१४ वर्ष	२५	०.१०	१०	०.०८	१५	०.१२
१५+ वर्ष	१६	०.०६	३	०.०२	१३	०.१०
वाई नं. 7						
जम्मा	२१५००	१००.००	१०७३७	१००.००	१०७६३	१००.००
०० वर्ष	२६७	१.२४	१४७	१.३७	१२०	१.११
१-२ वर्ष	५९८	२.७८	३३०	३.०७	२६८	२.४९
३-४ वर्ष	६३४	२.९५	३४६	३.२२	२८८	२.६८
००-०४ वर्ष	१४९९	६.९७	८२३	७.६७	६७६	६.२८
०५-०९ वर्ष	१६५२	७.६८	८९७	८.३५	७५५	७.०१
१०-१४ वर्ष	१६४३	७.६४	९१४	८.५१	७२९	६.७७
१५-१९ वर्ष	२०१७	९.३८	१०७६	१०.०२	९४१	८.७४
२०-२४ वर्ष	२३००	१०.७०	११०८	१०.३२	११९२	११.०७
२५-२९ वर्ष	२३३६	१०.८७	१०७२	९.९८	१२६४	११.७४
३०-३४ वर्ष	२१३१	९.९१	९९०	९.२२	११४१	१०.६०
३५-३९ वर्ष	१९१४	८.९०	९१५	८.५२	९९९	९.२८
४०-४४ वर्ष	१६०३	७.४६	८०१	७.४६	८०२	७.४५
४५-४९ वर्ष	११२४	५.२३	५४४	५.०७	५८०	५.३९
५०-५४ वर्ष	९९२	४.६१	४८०	४.४७	५१२	४.७६
५५-५९ वर्ष	६७१	३.१२	३३०	३.०७	३४१	३.१७
६०-६४ वर्ष	५८९	२.७४	३०७	२.८६	२८२	२.६२
६५-६९ वर्ष	३८७	१.८०	१९१	१.७८	१९६	१.८२

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
७०-७४ वर्ष	२८३	१.३२	१२५	१.१६	१५८	१.४७
७५-७९ वर्ष	१९५	०.९१	९४	०.८८	१०१	०.९४
८०-८४ वर्ष	७९	०.३७	३४	०.३२	४५	०.४२
८५-८९ वर्ष	६०	०.२८	२३	०.२१	३७	०.३४
९०-९४ वर्ष	१६	०.०७	९	०.०८	७	०.०७
९५+ वर्ष	९	०.०४	४	०.०४	५	०.०५
वाई नं. ८						
जम्मा	१६६६४	१००.००	८३७६	१००.००	८२८८	१००.००
०० वर्ष	२३३	१.४०	११८	१.४१	११५	१.३९
१-२ वर्ष	५०१	३.०१	२८४	३.३९	२१७	२.६२
३-४ वर्ष	४८३	२.९०	२६५	३.१६	२१८	२.६३
००-०४ वर्ष	१२१७	७.३०	६६७	७.९६	५५०	६.६४
०५-०९ वर्ष	१३६८	८.२१	६९८	८.३३	६७०	८.०८
१०-१४ वर्ष	१२४२	७.४५	६७५	८.०६	५६७	६.८४
१५-१९ वर्ष	१५०६	९.०४	८४९	१०.१४	६५७	७.९३
२०-२४ वर्ष	१७८९	१०.७४	८७७	१०.४७	९१२	११.००
२५-२९ वर्ष	१८३०	१०.९८	८५१	१०.१६	९७९	११.८१
३०-३४ वर्ष	१७४७	१०.४८	८१७	९.७५	९३०	११.२२
३५-३९ वर्ष	१३५९	८.१६	६६६	७.९५	६९३	८.३६
४०-४४ वर्ष	१२१७	७.३०	६१३	७.३२	६०४	७.२९
४५-४९ वर्ष	८४७	५.०८	४११	४.९१	४३६	५.२६
५०-५४ वर्ष	८०६	४.८४	४०८	४.८७	३९८	४.८०

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
५५-५९ वर्ष	५१०	३.०६	२६३	३.१४	२४७	२.९८
६०-६४ वर्ष	४१७	२.५०	२१०	२.५१	२०७	२.५०
६५-६९ वर्ष	३११	१.८७	१५२	१.८१	१५९	१.९२
७०-७४ वर्ष	२२८	१.३७	९९	१.१८	१२९	१.५६
७५-७९ वर्ष	१३२	०.७९	६१	०.७३	७१	०.८६
८०-८४ वर्ष	६१	०.३७	२६	०.३१	३५	०.४२
८५-८९ वर्ष	५६	०.३४	२३	०.२७	३३	०.४०
९०-९४ वर्ष	१७	०.१०	९	०.११	८	०.१०
९५+ वर्ष	४	०.०२	१	०.०१	३	०.०४
वार्ड नं. ९						
जम्मा	३११४५	१००.००	१५६०१	१००.००	१५५४४	१००.००
०० वर्ष	३४३	१.१०	१९५	१.२५	१४८	०.९५
१-२ वर्ष	८२५	२.६५	४५६	२.९२	३६९	२.३७
३-४ वर्ष	८६१	२.७६	४५४	२.९१	४०७	२.६२
००-०४ वर्ष	१२१७	७.३०	६६७	७.९६	५५०	६.६४
०५-०९ वर्ष	२३३५	७.५०	१२७९	८.२०	१०५६	६.७९
१०-१४ वर्ष	२२४८	७.२२	१२२८	७.८७	१०२०	६.५६
१५-१९ वर्ष	२८३३	९.१०	१४९६	९.५९	१३३७	८.६०
२०-२४ वर्ष	३३५१	१०.७६	१६५९	१०.६३	१६९२	१०.८९
२५-२९ वर्ष	३४१८	१०.९७	१५५१	९.९४	१८६७	१२.०१
३०-३४ वर्ष	३२६६	१०.४९	१४९७	९.६०	१७६९	११.३८
३५-३९ वर्ष	२८५६	९.१७	१३५९	८.७१	१४९७	९.६३

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
४०-४४ वर्ष	२२९३	७.३६	११२३	७.२०	११७०	७.५३
४५-४९ वर्ष	१७४४	५.६०	९०९	५.८३	८३५	५.३७
५०-५४ वर्ष	१४६५	४.७०	७६८	४.९२	६९७	४.४८
५५-५९ वर्ष	१००६	३.२३	५२०	३.३३	४८६	३.१३
६०-६४ वर्ष	८०६	२.५९	३९१	२.५१	४१५	२.६७
६५-६९ वर्ष	५६९	१.८३	२८७	१.८४	२८२	१.८१
७०-७४ वर्ष	३९७	१.२७	१९४	१.२४	२०३	१.३१
७५-७९ वर्ष	२७२	०.८७	१२०	०.७७	१५२	०.९८
८०-८४ वर्ष	१३१	०.४२	६८	०.४४	६३	०.४१
८५-८९ वर्ष	८५	०.२७	३३	०.२१	५२	०.३३
९०-९४ वर्ष	२९	०.०९	११	०.०७	१८	०.१२
९५+ वर्ष	१२	०.०४	३	०.०२	९	०.०६

अनुसूची २ : परिवारमा अनुपस्थित (विदेश अक्सर बसोबास गर्ने) व्यक्ति गएको देश र गएको कारण

परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण	विदेश गएको देश													
	जम्मा	भारत	सार्क	आसियान	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन युनियन	अन्य युरोपेली देश	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा														
जम्मा	८८१४	३७६	४५	४६५	२९२९	१०५९	६९१	३५१	१२४४	६	५६	१५५६	१७	१९
%	१००.०	४.३	०.५	५.३	३३.२	१२.०	७.८	४.०	१४.१	०.१	०.६	१७.७	०.२	०.२
तलव/ज्याला	४३५३	१८५	२०	३८१	२४७२	४४०	२९१	१२७	२४४	१	३४	१३८	१४	६
%	१००.०	४.२	०.५	८.८	५६.८	१०.१	६.७	२.९	५.६	०.०	०.८	३.२	०.३	०.१
व्यापार/व्यवसाय	१०६	१२	०	३	३६	१४	१५	२	१३	०	०	११	०	०
%	१००.०	११.३	०.०	२.८	३४.०	१३.२	१४.२	१.९	१२.३	०.०	०.०	१०.४	०.०	०.०
अध्ययन/तालिम	२८९२	९८	२२	८	५४	४५२	२७०	१३३	६१७	३	१५	१२१२	३	५
%	१००.०	३.४	०.८	०.३	१.९	१५.६	९.३	४.६	२१.३	०.१	०.५	४१.९	०.१	०.२
कामको खोजी	४७०	२३	२	४६	२४२	५४	४६	१६	२२	१	२	१६	०	०
%	१००.०	४.९	०.४	९.८	५१.५	११.५	९.८	३.४	४.७	०.२	०.४	३.४	०.०	०.०
आश्रित	७७९	४६	१	२६	९९	८७	५२	६२	२५०	०	५	१४८	०	३
%	१००.०	५.९	०.१	३.३	१२.७	११.२	६.७	८.०	३२.१	०.०	०.६	१९.०	०.०	०.४
अन्य	१४४	८	०	१	९	८	१६	६	७९	१	०	१६	०	०
%	१००.०	५.६	०.०	०.७	६.३	५.६	११.१	४.२	५४.९	०.७	०.०	११.१	०.०	०.०
उल्लेख नभएको	७०	४	०	०	१७	४	१	५	१९	०	०	१५	०	५
%	१००.०	५.७	०.०	०.०	२४.३	५.७	१.४	७.१	२७.१	०.०	०.०	२१.४	०.०	७.१
पुरुष														
जम्मा	६०७२	२५७	२०	४२६	२३४९	७३८	४०२	२०२	७२६	६	४७	८७८	१४	७
%	१००.०	४.२	०.३	७.०	३८.७	१२.२	६.६	३.३	१२.०	०.१	०.८	१४.५	०.२	०.१
तलव/ज्याला	३४७७	१४३	१२	३५७	२०३२	३७१	१७३	९३	१६१	१	३१	८९	१२	२
%	१००.०	४.१	०.३	१०.३	५८.४	१०.७	५.०	२.७	४.६	०.०	०.९	२.६	०.३	०.१
व्यापार/व्यवसाय	७५	५	०	३	२९	१०	१०	१	११	०	०	६	०	०
%	१००.०	६.७	०.०	४.०	३८.७	१३.३	१३.३	१.३	१४.७	०.०	०.०	८.०	०.०	०.०
अध्ययन/तालिम	१७०२	६०	७	५	३०	२६८	१६४	६८	३७५	३	१२	७०६	२	२

परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण	विदेश गएको देश													
	जम्मा	भारत	सार्क	आसियान	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन युनियन	अन्य युरोपेली देश	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
%	१००.०	३.५	०.४	०.३	१.८	१५.७	९.६	४.०	२२.०	०.२	०.७	४१.५	०.१	०.१
कामको खोजी	३५७	२१	१	४४	१८१	४५	२५	१०	१४	१	२	१३	०	०
%	१००.०	५.९	०.३	१२.३	५०.७	१२.६	७.०	२.८	३.९	०.३	०.६	३.६	०.०	०.०
आश्रित	३४१	२२	०	१७	६१	३६	१९	२७	१०७	०	२	४९	०	१
%	१००.०	६.५	०.०	५.०	१७.९	१०.६	५.६	७.९	३१.४	०.०	०.६	१४.४	०.०	०.३
अन्य	८३	४	०	०	५	६	११	१	४८	१	०	७	०	०
%	१००.०	४.८	०.०	०.०	६.०	७.२	१३.३	१.२	५७.८	१.२	०.०	८.४	०.०	०.०
उल्लेख नभएको	३७	२	०	०	११	२	०	२	१०	०	०	८	०	२
%	१००.०	५.४	०.०	०.०	२९.७	५.४	०.०	५.४	२७.०	०.०	०.०	२१.६	०.०	५.४
महिला														
जम्मा	२७४२	११९	२५	३९	५८०	३२१	२८९	१४९	५१८	०	९	६७८	३	१२
%	१००.०	४.३	०.९	१.४	२१.२	११.७	१०.५	५.४	१८.९	०.०	०.३	२४.७	०.१	०.४
तलव/ज्याला	८७६	४२	८	२४	४४०	६९	११८	३४	८३	०	३	४९	२	४
%	१००.०	४.८	०.९	२.७	५०.२	७.९	१३.५	३.९	९.५	०.०	०.३	५.६	०.२	०.५
व्यापार/व्यवसाय	३१	७	०	०	७	४	५	१	२	०	०	५	०	०
%	१००.०	२२.६	०.०	०.०	२२.६	१२.९	१६.१	३.२	६.५	०.०	०.०	१६.१	०.०	०.०
अध्ययन/तालिम	११९०	३८	१५	३	२४	१८४	१०६	६५	२४२	०	३	५०६	१	३
%	१००.०	३.२	१.३	०.३	२.०	१५.५	८.९	५.५	२०.३	०.०	०.३	४२.५	०.१	०.३
कामको खोजी	११३	२	१	२	६१	९	२१	६	८	०	०	३	०	०
%	१००.०	१.८	०.९	१.८	५४.०	८.०	१८.६	५.३	७.१	०.०	०.०	२.७	०.०	०.०
आश्रित	४३८	२४	१	९	३८	५१	३३	३५	१४३	०	३	९९	०	२
%	१००.०	५.५	०.२	२.१	८.७	११.६	७.५	८.०	३२.६	०.०	०.७	२२.६	०.०	०.५
अन्य	६१	४	०	१	४	२	५	५	३१	०	०	९	०	०
%	१००.०	६.६	०.०	१.६	६.६	३.३	८.२	८.२	५०.८	०.०	०.०	१४.८	०.०	०.०
उल्लेख नभएको	२३	१	०	०	२	८	३	३	०	०	०	५	१	०
%	१००.०	४.३	०.०	०.०	८.७	३४.८	१३.०	१३.०	०.०	०.०	०.०	२१.७	४.३	०.०

अनसूची ३ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्ति र विदेश जाँदा उतिर्ण गरेको तह अनुसार विवरण

उमेर समूह	संख्या / %	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										उल्लेख नभएको
			पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह (१-५)	निम्न माध्यमिक तह (६-८)	माध्यमिक तह (९-१०)	एस.एल.सि. वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको/ तह नखुलेको	
जम्मा													
जम्मा	संख्या	८६२३	१०३	५४५	६३९	८८७	७४४	३४६१	१४८५	४६९	६	३६	२४८
	%	१००.०	१.२	६.३	७.४	१०.३	८.६	४०.१	१७.२	५.४	०.१	०.४	२.९
००-१४	संख्या	१५४	४१	६१	२९	२	०	०	०	०	०	२	१९
	%	१००.०	२६.६	३९.६	१८.८	१.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१.३	१२.३
१५-२४	संख्या	४१४५	८	१४२	२१७	३२५	२६९	२३७४	६५८	८८	३	५	५६
	%	१००.०	०.२	३.४	५.२	७.८	६.५	५७.३	१५.९	२.१	०.१	०.१	१.४
२५-३४	संख्या	३१५४	३२	१९२	२६८	३६४	३१०	८६५	७२५	३१७	२	१३	६६
	%	१००.०	१.०	६.१	८.५	११.५	९.८	२७.४	२३.०	१०.१	०.१	०.४	२.१
३५-४४	संख्या	८७१	१४	१२२	९८	१६१	१३८	१६८	८०	५०	०	१३	२७
	%	१००.०	१.६	१४.०	११.३	१८.५	१५.८	१९.३	९.२	५.७	०.०	१.५	३.१
४५-५४	संख्या	१२२	५	१४	१४	२०	१५	२६	१२	४	०	२	१०
	%	१००.०	४.१	११.५	११.५	१६.४	१२.३	२१.३	९.८	३.३	०.०	१.६	८.२
५५-६४	संख्या	४३	०	६	३	८	५	५	४	३	१	१	७
	%	१००.०	०.०	१४.०	७.०	१८.६	११.६	११.६	९.३	७.०	२.३	२.३	१६.३
६५+	संख्या	१८	०	४	२	२	१	०	०	१	०	०	८
	%	१००.०	०.०	२२.२	११.१	११.१	५.६	०.०	०.०	५.६	०.०	०.०	४४.४
नखुलेको	संख्या	११६	३	४	८	५	६	२३	६	६	०	०	५५
	%	१००.०	२.६	३.४	६.९	४.३	५.२	१९.८	५.२	५.२	०.०	०.०	४७.४
पुरुष													
जम्मा	संख्या	५९७०	६०	४०४	५१६	७०५	६१३	२३३०	८६४	३०३	१	२७	१४७
	%	१००.०	१.०	६.८	८.६	११.८	१०.३	३९.०	१४.५	५.१	०.०	०.५	२.५
००-१४	संख्या	८९	२५	३४	१७	१	०	०	०	०	०	२	१०
	%	१००.०	२८.१	३८.२	१९.१	१.१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.२	११.२
१५-२४	संख्या	२६५८	५	१०६	१७३	२४२	२११	१५००	३३५	४५	१	५	३५
	%	१००.०	०.२	४.०	६.५	९.१	७.९	५६.४	१२.६	१.७	०.०	०.२	१.३
२५-३४	संख्या	२२९९	१६	१५१	२३०	२९६	२६२	६३८	४४६	२०७	०	९	४४

उमेर समूह	संख्या / %	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										उल्लेख नभएको
			पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह (१-५)	निम्न माध्यमिक तह (६-८)	माध्यमिक तह (९-१०)	एस.एल.सि. वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको/ तह नखुलेको	
	%	१००.०	०.७	६.६	१०.०	१२.९	११.४	२७.८	१९.४	९.०	०.०	०.४	१.९
३५-४४	संख्या	७२५	८	९५	७९	१४०	१२०	१५२	६५	४१	०	९	१६
	%	१००.०	१.१	१३.१	१०.९	१९.३	१६.६	२१.०	९.०	५.७	०.०	१.२	२.२
४५-५४	संख्या	८४	३	९	८	१४	११	१९	१०	३	०	१	६
	%	१००.०	३.६	१०.७	९.५	१६.७	१३.१	२२.६	११.९	३.६	०.०	१.२	७.१
५५-६४	संख्या	२८	०	२	१	७	४	५	३	२	०	१	३
	%	१००.०	०.०	७.१	३.६	२५.०	१४.३	१७.९	१०.७	७.१	०.०	३.६	१०.७
६५+	संख्या	१०	०	३	१	२	१	०	०	१	०	०	२
	%	१००.०	०.०	३०.०	१०.०	२०.०	१०.०	०.०	०.०	१०.०	०.०	०.०	२०.०
नखुलेको	संख्या	७७	३	४	७	३	४	१६	५	४	०	०	३१
	%	१००.०	३.९	५.२	९.१	३.९	५.२	२०.८	६.५	५.२	०.०	०.०	४०.३
महिला													
जम्मा	संख्या	२६५३	४३	१४१	१२३	१८२	१३१	११३१	६२१	१६६	५	९	१०१
	%	१००.०	१.६	५.३	४.६	६.९	४.९	४२.६	२३.४	६.३	०.२	०.३	३.८
००-१४	संख्या	६५	१६	२७	१२	१	०	०	०	०	०	०	९
	%	१००.०	२४.६	४१.५	१८.५	१.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१३.८
१५-२४	संख्या	१४८७	३	३६	४४	८३	५८	८७४	३२३	४३	२	०	२१
	%	१००.०	०.२	२.४	३.०	५.६	३.९	५८.८	२१.७	२.९	०.१	०.०	१.४
२५-३४	संख्या	८५५	१६	४१	३८	६८	४८	२२७	२७९	११०	२	४	२२
	%	१००.०	१.९	४.८	४.४	८.०	५.६	२६.५	३२.६	१२.९	०.२	०.५	२.६
३५-४४	संख्या	१४६	६	२७	१९	२१	१८	१६	१५	९	०	४	११
	%	१००.०	४.१	१८.५	१३.०	१४.४	१२.३	११.०	१०.३	६.२	०.०	२.७	७.५
४५-५४	संख्या	३८	२	५	६	६	४	७	२	१	०	१	४
	%	१००.०	५.३	१३.२	१५.८	१५.८	१०.५	१८.४	५.३	२.६	०.०	२.६	१०.५
५५-६४	संख्या	१५	०	४	२	१	१	०	१	१	१	०	४
	%	१००.०	०.०	२६.७	१३.३	६.७	६.७	०.०	६.७	६.७	६.७	०.०	२६.७
६५+	संख्या	८	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	६
	%	१००.०	०.०	१२.५	१२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	७५.०
नखुलेको	संख्या	३९	०	०	१	२	२	७	१	२	०	०	२४
	%	१००.०	०.०	०.०	२.६	५.१	५.१	१७.९	२.६	५.१	०.०	०.०	६१.५

अनुसूची ४: आर्थिक अवस्था अनुसार परिवारको विवरण

वडा नं	संख्या / %	जम्मा	पहिलो पञ्चाम्श (First Quintile)	द्वितीय पञ्चाम्श (Second Quintile)	तृतीय पञ्चाम्श (Third Quintile)	चतुर्थ पञ्चाम्श (Fourth Quintile)	पञ्चम पञ्चाम्श (Fifth Quintile)
१	परिवार संख्या	१६५६	७७	१६०	२९०	४४८	६८१
	%	१००	४.६	९.७	१७.५	२७.१	४१.१
	जनसंख्या	६७९५	२४३	५६४	११११	१८३१	३०४६
	%	१००	३.६	८.३	१६.४	२६.९	४४.८
२	परिवार संख्या	७८७	१४	८०	१३६	२१३	३४४
	%	१००	१.८	१०.२	१७.३	२७.१	४३.७
	जनसंख्या	३४४०	६२	३२७	५४२	८८४	१६२५
	%	१००	१.८	९.५	१५.८	२५.७	४७.२
३	परिवार संख्या	७५३	११	६३	८६	१६२	४३१
	%	१००	१.५	८.४	११.४	२१.५	५७.२
	जनसंख्या	३१९६	२४	२४४	३३७	६१८	१९७३
	%	१००	०.८	७.६	१०.५	१९.३	६१.७
४	परिवार संख्या	२३२९	३६	१३३	४६९	६८८	१००३
	%	१००	१.५	५.७	२०.१	२९.५	४३.१
	जनसंख्या	९५०१	९६	४४७	१७६४	२७२३	४४७१
	%	१००	१.०	४.७	१८.६	२८.७	४७.१
५	परिवार संख्या	३२५५	३	८०	४००	१०५१	१७२१
	%	१००	०.१	२.५	१२.३	३२.३	५२.९
	जनसंख्या	१२८४७	१०	२९९	१४२५	३६८८	७४२५
	%	१००	०.१	२.३	११.१	२८.७	५७.८
६	परिवार संख्या	६५३८	१५	१६५	७०४	२२२०	३४३४
	%	१००	०.२	२.५	१०.८	३४.०	५२.५
	जनसंख्या	२५३४५	५२	६१७	२५६८	७४८७	१४६२१
	%	१००	०.२	२.४	१०.१	२९.५	५७.७
७	परिवार संख्या	५४५२	५	२९	३२८	१७६३	३३२७
	%	१००	०.१	०.५	६.०	३२.३	६१.०
	जनसंख्या	२१५००	१२	१०१	१२३१	५९४४	१४२१२
	%	१००	०.१	०.५	५.७	२७.६	६६.१
८	परिवार संख्या	४३८६	११	१७३	५१५	१३७४	२३१३
	%	१००	०.३	३.९	११.७	३१.३	५२.७
	जनसंख्या	१६६६४	३२	६५६	१९२२	४३७१	९६८३
	%	१००	०.२	३.९	११.५	२६.२	५८.१

वडा नं	संख्या / %	जम्मा	पहिलो पञ्चाम्श (First Quintile)	द्वितीय पञ्चाम्श (Second Quintile)	तृतीय पञ्चाम्श (Third Quintile)	चतुर्थ पञ्चाम्श (Fourth Quintile)	पञ्चम पञ्चाम्श (Fifth Quintile)
९	परिवार संख्या	८६०८	१	५१	३७६	२३५२	५८२८
	%	१००	०.०	०.६	४.४	२७.३	६७.७
	जनसंख्या	३११४५	१	१६०	१२४२	७१६८	२२५७४
	%	१००	०.०	०.५	४.०	२३.०	७२.५
नगर पालिका	परिवार संख्या	३३७६४	१७३	९३४	३३०४	१०२७१	१९०८२
	%	१००	०.५	२.८	९.८	३०.४	५६.५
	जनसंख्या	१३०४३३	५३२	३४१५	१२१४२	३४७१४	७९६३०
	%	१००	०.४	२.६	९.३	२६.६	६१.१

अनुसूची ५: हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	हाल स्कुल गईरहेको	विगतमा स्कुल गएको	कहिल्यै नगएको	नखुलेको
कागेश्वरी मनोहरान.पा.					
जम्मा	२८०२८	२३३०१	४०९०	६३१	६
%	१००.०	८३.१	१४.६	२.३	०.०
पुरुष	१४९१०	१२५६२	२०५३	२९२	३
%	१००.०	८४.३	१३.८	२.०	०.०
महिला	१३११८	१०७३९	२०३७	३३९	३
%	१००.०	८१.९	१५.५	२.६	०.०
वडा नं. १					
जम्मा	१४०८	११९९	१८०	२९	०
%	१००.०	८५.२	१२.८	२.१	०.०
पुरुष	७६१	६६१	९३	७	०
%	१००.०	८६.९	१२.२	०.९	०.०
महिला	६४७	५३८	८७	२२	०
%	१००.०	८३.२	१३.४	३.४	०.०
वडा नं. २					
जम्मा	६३३	५३५	८०	१८	०
%	१००.०	८४.५	१२.६	२.८	०.०
पुरुष	३४४	२८८	४७	९	०
%	१००.०	८३.७	१३.७	२.६	०.०
महिला	२८९	२४७	३३	९	०
%	१००.०	८५.५	११.४	३.१	०.०
वडा नं. ३					
जम्मा	६१५	५३७	६८	१०	०
%	१००.०	८७.३	११.१	१.६	०.०
पुरुष	३४९	३०९	३७	३	०
%	१००.०	८८.५	१०.६	०.९	०.०
महिला	२६६	२२८	३१	७	०
%	१००.०	८५.७	११.७	२.६	०.०

लिङ्ग	जम्मा	हाल स्कुल गर्ईरहेको	विगतमा स्कुल गएको	कहिल्यै नगएको	नखुलेको
वडा नं. ४					
जम्मा	२०९९	१७३५	३०७	५७	०
%	१००.०	८२.७	१४.६	२.७	०.०
पुरुष	१११८	९३०	१६२	२६	०
%	१००.०	८३.२	१४.५	२.३	०.०
महिला	९८१	८०५	१४५	३१	०
%	१००.०	८२.१	१४.८	३.२	०.०
वडा नं. ५					
जम्मा	२९२७	२३८४	४६५	७६	२
%	१००.०	८१.४	१५.९	२.६	०.१
पुरुष	१५२७	१२७३	२२४	२९	१
%	१००.०	८३.४	१४.७	१.९	०.१
महिला	१४००	११११	२४१	४७	१
%	१००.०	७९.४	१७.२	३.४	०.१
वडा नं. ६					
जम्मा	५९६१	४६८६	१११६	१५८	१
%	१००.०	७८.६	१८.७	२.७	०.०
पुरुष	३१०७	२४६८	५६०	७९	०
%	१००.०	७९.४	१८.०	२.५	०.०
महिला	२८५४	२२१८	५५६	७९	१
%	१००.०	७७.७	१९.५	२.८	०.०
वडा नं. ७					
जम्मा	४५२१	३८१२	६१८	९१	०
%	१००.०	८४.३	१३.७	२.०	०.०
पुरुष	२४३६	२०८६	३०६	४४	०
%	१००.०	८५.६	१२.६	१.८	०.०
महिला	२०८५	१७२६	३१२	४७	०
%	१००.०	८२.८	१५.०	२.३	०.०
वडा नं. ८					
जम्मा	३६५०	२९८६	५७५	८६	३
%	१००.०	८१.८	१५.८	२.४	०.१

लिङ्ग	जम्मा	हाल स्कुल गईरहेको	विगतमा स्कुल गएको	कहिल्यै नगएको	नखुलेको
पुरुष	१९३२	१६०६	२८४	४०	२
%	१००.०	८३.९	१४.७	२.१	०.१
महिला	१७१८	१३८०	२९१	४६	१
%	१००.०	८०.३	१६.९	२.७	०.१
वडा नं. ९					
जम्मा	६२१४	५४२७	६८१	१०६	०
%	१००.०	८७.३	११.०	१.७	०.०
पुरुष	३३३६	२९४१	३४०	५५	०
%	१००.०	८८.२	१०.२	१.६	०.०
महिला	२८७८	२४८६	३४१	५१	०
%	१००.०	८६.४	११.८	१.८	०.०

अनुसूची: ६ अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण प्रतिशतमा

उमेर समूह/लिंग	संख्या / %	जम्मा	अध्ययनको क्षेत्र											उल्लेख नभएको	
			मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य / चिकित्साशास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशुविज्ञान / पशुचिकित्सा / मत्स्यपालन	कम्प्युटर / सूचना प्रविधि		अन्य
जम्मा															
जम्मा	संख्या	४०८८८	६४६६	१७२१९	७२१	३२१७	१७२०	१५८१	५८५	१३२	१०६	४६	८६९	७५४	१०७२
	%	१००.०	१५.८	४२.१	१.७	७.९	४.२	३.९	१.४	०.३	०.३	०.१	२.१	१.८	२.६
१५-१९	संख्या	३२७६	२०४	१५२७	२७०	७४१	९६	१०४	३७	२१	७	५	१२०	४६	९८
	%	१००.०	६.२	४६.६	८.२	२२.६	२.९	३.२	१.१	०.६	०.२	०.२	३.७	१.४	३.०
२०-२४	संख्या	९४४८	९३२	४४६०	९९२	११९४	४९१	४८८	८७	४०	३०	१०	३५६	१४६	२२२
	%	१००.०	९.९	४७.२	१०.५	१२.६	५.२	५.२	०.९	०.४	०.३	०.१	३.८	१.५	२.३
२५-२९	संख्या	८४३०	९५३	३९६७	१४४१	५१३	४८४	४१३	५५	२१	१७	७	२०२	१३९	२१८
	%	१००.०	११.३	४७.१	१७.१	६.१	५.७	४.९	०.७	०.२	०.२	०.१	२.४	१.६	२.६
३०-३४	संख्या	७०४७	११०९	२९६६	१६८४	२७१	२९०	२४९	४८	६	२२	४	८२	११७	१९९
	%	१००.०	१५.७	४२.१	२३.९	३.८	४.१	३.५	०.७	०.१	०.३	०.१	१.२	१.७	२.८
३५-३९	संख्या	४५९१	९६१	१७४८	१०७८	१७५	१५७	१३७	३५	७	९	११	५९	९४	१२०
	%	१००.०	२०.९	३८.१	२३.५	३.८	३.४	३.०	०.८	०.२	०.२	०.२	१.३	२.०	२.६
४०-४४	संख्या	२९५९	७७६	११११	५९१	११२	८४	५५	५४	५	८	२	२८	६३	७०
	%	१००.०	२६.२	३७.५	२०.०	३.८	२.८	१.९	१.८	०.२	०.३	०.१	०.९	२.१	२.४
४५-४९	संख्या	१८८२	५१३	६०३	३७८	८०	४४	५१	९७	६	४	३	६	५२	४५
	%	१००.०	२७.३	३२.०	२०.१	४.३	२.३	२.७	५.२	०.३	०.२	०.२	०.३	२.८	२.४
५०-५४	संख्या	१३०९	३९४	३७९	२७०	५७	२४	२६	६७	९	२	१	६	२८	४६
	%	१००.०	३०.१	२९.०	२०.६	४.४	१.८	२.०	५.१	०.७	०.२	०.१	०.५	२.१	३.५
५५-५९	संख्या	७५३	२१९	१९३	१६६	२४	१९	२४	४९	३	२	०	६	२२	२६
	%	१००.०	२९.१	२५.६	२२.०	३.२	२.५	३.२	६.५	०.४	०.३	०.०	०.८	२.९	३.५
६०-६४	संख्या	५४४	१८२	१२९	११६	२०	१५	१३	३३	८	२	२	१	१३	१०
	%	१००.०	३३.५	२३.७	२१.३	३.७	२.८	२.४	६.१	१.५	०.४	०.४	०.२	२.४	१.८
६५-६९	संख्या	३३५	१२३	७०	६३	१८	४	१३	११	२	०	१	२	२०	८
	%	१००.०	३६.७	२०.९	१८.८	५.४	१.२	३.९	३.३	०.६	०.०	०.३	०.६	६.०	२.४
७०-७४	संख्या	१८८	५७	४०	४६	७	९	३	६	२	३	०	१	८	६
	%	१००.०	३०.३	२१.३	२४.५	३.७	४.८	१.६	३.२	१.१	१.६	०.०	०.५	४.३	३.२
७५+	संख्या	१२६	४३	२६	२६	५	३	५	६	२	०	०	०	६	४
	%	१००.०	३४.१	२०.६	२०.६	४.०	२.४	४.०	४.८	१.६	०.०	०.०	०.०	४.८	३.२
पुरुष															
जम्मा	संख्या	२१७९०	३२१३	९५८७	२९२१	१९६०	५२४	१३०५	३९४	६८	६६	३१	६८१	४५६	५८४
	%	१००.०	१४.७	४४.०	१३.४	९.०	२.४	६.०	१.८	०.३	०.३	०.१	३.१	२.१	२.७
१५-१९	संख्या	१६७८	९१	७८१	११३	४०९	२२	७८	१०	५	५	५	८२	२४	५३

उमेर समूह/लिंग	संख्या / %	जम्मा	अध्ययनको क्षेत्र											उल्लेख नमपंको	
			मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य / चिकित्साशास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशुचिकित्सा / मत्स्यपालन	कम्प्युटर / सूचना प्रविधि		अन्य
	%	१००.०	५.४	४६.५	६.७	२४.४	१.३	४.६	०.६	०.३	०.३	०.३	४.९	१.४	३.२
२०-२४	संख्या	४५६७	३५८	२२२०	३५७	६५७	९७	३६७	२६	१७	१५	५	२७६	६९	१०३
	%	१००.०	७.८	४८.६	७.८	१४.४	२.१	८.०	०.६	०.४	०.३	०.१	६.०	१.५	२.३
२५-२९	संख्या	३९४९	३८१	१९६१	४३७	३२१	११५	३४९	२७	९	१०	४	१६१	७१	१०३
	%	१००.०	९.६	४९.७	११.१	८.१	२.९	८.८	०.७	०.२	०.३	०.१	४.१	१.८	२.६
३०-३४	संख्या	३४४०	४५९	१६४४	५६८	१८४	९७	२१७	२६	४	१३	२	६६	६६	९४
	%	१००.०	१३.३	४७.८	१६.५	५.३	२.८	६.३	०.८	०.१	०.४	०.१	१.९	१.९	२.७
३५-३९	संख्या	२४५६	४५०	१०३३	४३४	१२८	८५	११७	२०	२	५	७	५२	५८	६५
	%	१००.०	१८.३	४२.१	१७.७	५.२	३.५	४.८	०.८	०.१	०.२	०.३	२.१	२.४	२.६
४०-४४	संख्या	१८७७	४३०	७९१	३०७	९१	४०	४७	३७	३	८	२	२३	४७	५१
	%	१००.०	२२.९	४२.१	१६.४	४.८	२.१	२.५	२.०	०.२	०.४	०.१	१.२	२.५	२.७
४५-४९	संख्या	१२९३	३११	४६२	२१०	५९	२५	४९	८८	५	२	३	६	३९	३४
	%	१००.०	२४.१	३५.७	१६.२	४.६	१.९	३.८	६.८	०.४	०.२	०.२	०.५	३.०	२.६
५०-५४	संख्या	९६८	२५६	३०७	१८६	४९	१३	२४	६१	६	१	१	६	२२	३६
	%	१००.०	२६.४	३१.७	१९.२	५.१	१.३	२.५	६.३	०.६	०.१	०.१	०.६	२.३	३.७
५५-५९	संख्या	५८८	१५५	१६५	११९	२२	१२	२४	४५	३	२	०	५	१६	२०
	%	१००.०	२६.४	२८.१	२०.२	३.७	२.०	४.१	७.७	०.५	०.३	०.०	०.९	२.७	३.४
६०-६४	संख्या	४३८	१३९	१०८	८९	१६	६	१३	३३	८	२	२	१	१२	९
	%	१००.०	३१.७	२४.७	२०.३	३.७	१.४	३.०	७.५	१.८	०.५	०.५	०.२	२.७	२.१
६५-६९	संख्या	२७६	१००	५८	४६	१६	३	१३	११	२	०	०	२	१८	७
	%	१००.०	३६.२	२१.०	१६.७	५.८	१.१	४.७	४.०	०.७	०.०	०.०	०.७	६.५	२.५
७०-७४	संख्या	१५६	४७	३४	३७	५	६	३	५	२	३	०	१	८	५
	%	१००.०	३०.१	२१.८	२३.७	३.२	३.८	१.९	३.२	१.३	१.९	०.०	०.६	५.१	३.२
७५+	संख्या	१०४	३६	२३	१८	३	३	४	५	२	०	०	०	६	४
	%	१००.०	३४.६	२२.१	१७.३	२.९	२.९	३.८	४.८	१.९	०.०	०.०	०.०	५.८	३.८
महिला															
जम्मा	संख्या	१९०९८	३२५३	७६३२	४२००	१२५७	११९६	२७६	१९१	६४	४०	१५	१८८	२९८	४८८
	%	१००.०	१७.०	४०.०	२२.०	६.६	६.३	१.४	१.०	०.३	०.२	०.१	१.०	१.६	२.६
१५-१९	संख्या	१५९८	११३	७४६	१५७	३३२	७४	२६	२७	१६	२	०	३८	२२	४५
	%	१००.०	७.१	४६.७	९.८	२०.८	४.६	१.६	१.७	१.०	०.१	०.०	२.४	१.४	२.८
२०-२४	संख्या	४८८१	५७४	२२४०	६३५	५३७	३९४	१२१	६१	२३	१५	५	८०	७७	११९
	%	१००.०	११.८	४५.९	१३.०	११.०	८.१	२.५	१.२	०.५	०.३	०.१	१.६	१.६	२.४
२५-२९	संख्या	४४८१	५७२	२००६	१००४	१९२	३६९	६४	२८	१२	७	३	४१	६८	११५
	%	१००.०	१२.८	४४.८	२२.४	४.३	८.२	१.४	०.६	०.३	०.२	०.१	०.९	१.५	२.६
३०-३४	संख्या	३६०७	६५०	१३२२	१११६	८७	१९३	३२	२२	२	९	२	१६	५१	१०५

उमेर समूह/लिंग	संख्या / %	जम्मा	अध्ययनको क्षेत्र											उल्लेख नभएको	
			मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य / चिकित्साशास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशुचिकित्सा / मत्स्यपालन	कम्प्युटर / सूचना प्रविधि		अन्य
	%	१००.०	१८.०	३६.७	३०.९	२.४	५.४	०.९	०.६	०.१	०.२	०.१	०.४	१.४	२.९
३५-३९	संख्या	२१३५	५११	७१५	६४४	४७	७२	२०	१५	५	४	४	७	३६	५५
	%	१००.०	२३.९	३३.५	३०.२	२.२	३.४	०.९	०.७	०.२	०.२	०.२	०.३	१.७	२.६
४०-४४	संख्या	१०८२	३४६	३२०	२८४	२१	४४	८	१७	२	०	०	५	१६	१९
	%	१००.०	३२.०	२९.६	२६.२	१.९	४.१	०.७	१.६	०.२	०.०	०.०	०.५	१.५	१.८
४५-४९	संख्या	५८९	२०२	१४१	१६८	२१	१९	२	९	१	२	०	०	१३	११
	%	१००.०	३४.३	२३.९	२८.५	३.६	३.२	०.३	१.५	०.२	०.३	०.०	०.०	२.२	१.९
५०-५४	संख्या	३४१	१३८	७२	८४	८	११	२	६	३	१	०	०	६	१०
	%	१००.०	४०.५	२१.१	२४.६	२.३	३.२	०.६	१.८	०.९	०.३	०.०	०.०	१.८	२.९
५५-५९	संख्या	१६५	६४	२८	४७	२	७	०	४	०	०	०	१	६	६
	%	१००.०	३८.८	१७.०	२८.५	१.२	४.२	०.०	२.४	०.०	०.०	०.०	०.६	३.६	३.६
६०-६४	संख्या	१०६	४३	२१	२७	४	९	०	०	०	०	०	०	१	१
	%	१००.०	४०.६	१९.८	२५.५	३.८	८.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.९	०.९
६५-६९	संख्या	५९	२३	१२	१७	२	१	०	०	०	०	१	०	२	१
	%	१००.०	३९.०	२०.३	२८.८	३.४	१.७	०.०	०.०	०.०	०.०	१.७	०.०	३.४	१.७
७०-७४	संख्या	३२	१०	६	९	२	३	०	१	०	०	०	०	०	१
	%	१००.०	३१.३	१८.८	२८.१	६.३	९.४	०.०	३.१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	३.१
७५+	संख्या	२२	७	३	८	२	०	१	१	०	०	०	०	०	०
	%	१००.०	३१.८	१३.६	३६.४	९.१	०.०	४.५	४.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०

अनुसूची ७ : अनुपस्थितले विदेश जाँदा उत्तीर्ण गरेको तह

उमेर समूह	संख्या / %	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										उल्लेख नभएको
			पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह (१-५)	निम्न माध्यमिक तह (६-८)	माध्यमिक तह (९-१०)	एस.एल.सि. वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको/तह नखुलेको	
जम्मा													
जम्मा	संख्या	८६२३	१०३	५४५	६३९	८८७	७४४	३४६१	१४८५	४६९	६	३६	२४८
	%	१००.०	१.२	६.३	७.४	१०.३	८.६	४०.१	१७.२	५.४	०.१	०.४	२.९
००-१४	संख्या	१५४	४१	६१	२९	२	०	०	०	०	०	२	१९
	%	१००.०	२६.६	३९.६	१८.८	१.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१.३	१२.३
१५-२४	संख्या	४१४५	८	१४२	२१७	३२५	२६९	२३७४	६५८	८८	३	५	५६
	%	१००.०	०.२	३.४	५.२	७.८	६.५	५७.३	१५.९	२.१	०.१	०.१	१.४
२५-३४	संख्या	३१५४	३२	१९२	२६८	३६४	३१०	८६५	७२५	३१७	२	१३	६६
	%	१००.०	१.०	६.१	८.५	११.५	९.८	२७.४	२३.०	१०.१	०.१	०.४	२.१
३५-४४	संख्या	८७१	१४	१२२	९८	१६१	१३८	१६८	८०	५०	०	१३	२७
	%	१००.०	१.६	१४.०	११.३	१८.५	१५.८	१९.३	९.२	५.७	०.०	१.५	३.१
४५-५४	संख्या	१२२	५	१४	१४	२०	१५	२६	१२	४	०	२	१०
	%	१००.०	४.१	११.५	११.५	१६.४	१२.३	२१.३	९.८	३.३	०.०	१.६	८.२
५५-६४	संख्या	४३	०	६	३	८	५	५	४	३	१	१	७
	%	१००.०	०.०	१४.०	७.०	१८.६	११.६	११.६	९.३	७.०	२.३	२.३	१६.३
६५+	संख्या	१८	०	४	२	२	१	०	०	१	०	०	८
	%	१००.०	०.०	२२.२	११.१	११.१	५.६	०.०	०.०	५.६	०.०	०.०	४४.४
नखुलेको	संख्या	११६	३	४	८	५	६	२३	६	६	०	०	५५
	%	१००.०	२.६	३.४	६.९	४.३	५.२	१९.८	५.२	५.२	०.०	०.०	४७.४
पुरुष													
जम्मा	संख्या	५९७०	६०	४०४	५१६	७०५	६१३	२३३०	८६४	३०३	१	२७	१४७
	%	१००.०	१.०	६.८	८.६	११.८	१०.३	३९.०	१४.५	५.१	०.०	०.५	२.५
००-१४	संख्या	८९	२५	३४	१७	१	०	०	०	०	०	२	१०
	%	१००.०	२८.१	३८.२	१९.१	१.१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.२	११.२
	संख्या	२६५८	५	१०६	१७३	२४२	२११	१५००	३३५	४५	१	५	३५

उमेर समूह	संख्या / %	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										उल्लेख नभएको
			पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह (१-५)	निम्न माध्यमिक तह (६-८)	माध्यमिक तह (९-१०)	एस.एल.सि. वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको/तह नखुलेको	
१५-२४	%	१००.०	०.२	४.०	६.५	९.१	७.९	५६.४	१२.६	१.७	०.०	०.२	१.३
२५-३४	संख्या	२२९९	१६	१५१	२३०	२९६	२६२	६३८	४४६	२०७	०	९	४४
	%	१००.०	०.७	६.६	१०.०	१२.९	११.४	२७.८	१९.४	९.०	०.०	०.४	१.९
३५-४४	संख्या	७२५	८	९५	७९	१४०	१२०	१५२	६५	४१	०	९	१६
	%	१००.०	१.१	१३.१	१०.९	१९.३	१६.६	२१.०	९.०	५.७	०.०	१.२	२.२
४५-५४	संख्या	८४	३	९	८	१४	११	१९	१०	३	०	१	६
	%	१००.०	३.६	१०.७	९.५	१६.७	१३.१	२२.६	११.९	३.६	०.०	१.२	७.१
५५-६४	संख्या	२८	०	२	१	७	४	५	३	२	०	१	३
	%	१००.०	०.०	७.१	३.६	२५.०	१४.३	१७.९	१०.७	७.१	०.०	३.६	१०.७
६५+	संख्या	१०	०	३	१	२	१	०	०	१	०	०	२
	%	१००.०	०.०	३०.०	१०.०	२०.०	१०.०	०.०	०.०	१०.०	०.०	०.०	२०.०
नखुलेको	संख्या	७७	३	४	७	३	४	१६	५	४	०	०	३१
	%	१००.०	३.९	५.२	९.१	३.९	५.२	२०.८	६.५	५.२	०.०	०.०	४०.३
महिला													
जम्मा	संख्या	२६५३	४३	१४१	१२३	१८२	१३१	११३१	६२१	१६६	५	९	१०१
	%	१००.०	१.६	५.३	४.६	६.९	४.९	४२.६	२३.४	६.३	०.२	०.३	३.८
००-१४	संख्या	६५	१६	२७	१२	१	०	०	०	०	०	०	९
	%	१००.०	२४.६	४१.५	१८.५	१.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१३.८
१५-२४	संख्या	१४८७	३	३६	४४	८३	५८	८७४	३२३	४३	२	०	२१
	%	१००.०	०.२	२.४	३.०	५.६	३.९	५८.८	२१.७	२.९	०.१	०.०	१.४
२५-३४	संख्या	८५५	१६	४१	३८	६८	४८	२२७	२७९	११०	२	४	२२
	%	१००.०	१.९	४.८	४.४	८.०	५.६	२६.५	३२.६	१२.९	०.२	०.५	२.६
	संख्या	१४६	६	२७	१९	२१	१८	१६	१५	९	०	४	११

उमेर समूह	संख्या / %	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										उल्लेख नभएको
			पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह (१-५)	निम्न माध्यमिक तह (६-८)	माध्यमिक तह (९-१०)	एस.एल.सि. वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको/तह नखुलेको	
३५-४४	%	१००.०	४.१	१८.५	१३.०	१४.४	१२.३	११.०	१०.३	६.२	०.०	२.७	७.५
४५-५४	संख्या	३८	२	५	६	६	४	७	२	१	०	१	४
	%	१००.०	५.३	१३.२	१५.८	१५.८	१०.५	१८.४	५.३	२.६	०.०	२.६	१०.५
५५-६४	संख्या	१५	०	४	२	१	१	०	१	१	१	०	४
	%	१००.०	०.०	२६.७	१३.३	६.७	६.७	०.०	६.७	६.७	६.७	०.०	२६.७
६५+	संख्या	८	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	६
	%	१००.०	०.०	१२.५	१२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	७५.०
नखुलेको	संख्या	३९	०	०	१	२	२	७	१	२	०	०	२४
	%	१००.०	०.०	०.०	२.६	५.१	५.१	१७.९	२.६	५.१	०.०	०.०	६१.५

अनुसूची ट: अपाङ्गताको प्रकार र उमेर समूहअनुसार अपाङ्गताको विवरण

उमेर समूह	अपाङ्गता भएका जनसंख्या	अपाङ्गताको प्रकार												नखुले को
		शारीरिक अपाङ्गता	न्यून दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टि-विहीन	बहिरोपन	सुस्त श्रवण	श्रवण दृष्टि-विहीन	स्वर र बोलाइ	मानसिक वा मनो-सामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	अटिजम्	बहु अपाङ्गता	
जम्मा	२०४५	७५०	४०३	१४६	१२२	१६५	२९	१००	६६	२४	११	१३	२१६	२
०-४	७५	३८	१	१४	७	१	१	१	०	०	०	२	१०	०
५-९	८७	३४	५	१६	२	१	०	७	१	२	०	५	१४	०
१०-१४	६४	२१	४	८	२	४	१	६	६	१	३	०	८	०
१५-१९	१४६	४७	२२	१५	१२	८	३	१०	५	२	३	०	१९	०
२०-२४	१५७	६१	२७	१०	९	८	४	७	९	२	०	१	१९	०
२५-२९	१५४	५४	२४	१८	७	६	०	१४	६	३	१	१	२०	०
३०-३४	१२९	५५	१७	९	१	५	३	६	६	३	०	०	२४	०
३५-३९	१२८	६६	७	१३	२	६	१	९	६	३	०	२	१३	०
४०-४४	११५	४७	१४	११	३	४	०	९	१०	१	०	०	१६	१
४५-४९	१०२	३७	२७	३	३	६	०	६	६	१	०	०	१३	०
५०-५४	१७२	६७	४५	७	९	१०	१	१२	२	०	१	०	१८	०
५५-५९	१३७	४१	४३	१०	३	१८	०	६	४	१	१	१	९	०
६०-६४	१४८	५८	४४	३	१३	१२	३	३	२	०	०	०	१०	०
६५-६९	१२६	४८	३८	३	१०	१६	५	०	३	०	०	०	३	१
७०-७४	११५	२९	३६	३	१५	२०	२	०	०	१	२	१	६	०
७५+	१९०	४७	४९	३	२४	४०	५	४	०	४	०	०	१४	०
पुरुष														
जम्मा	१०८५	४१३	२०८	७२	६०	८०	१२	५४	३३	१४	७	६	१२६	२
०-४	४२	२३	१	५	२	१	१	०	०	०	०	०	९	०
५-९	५१	२०	५	७	०	१	०	६	०	१	०	३	८	०
१०-१४	३४	८	२	६	२	१	०	४	३	१	२	०	५	०
१५-१९	७९	२८	१०	८	५	४	२	४	४	०	२	०	१२	०
२०-२४	८५	३६	१७	४	६	४	१	२	३	१	०	१	१०	०
२५-२९	८०	२७	१५	८	५	३	०	९	३	१	१	०	८	०
३०-३४	७४	२८	९	६	०	३	२	१	५	२	०	०	१८	०
३५-३९	८१	३९	४	७	२	३	१	७	४	३	०	१	१०	०
४०-४४	७६	३३	१०	७	२	४	०	५	४	०	०	०	११	१

उमेर समूह	अपाङ्गता भएका जनसंख्या	अपाङ्गताको प्रकार											नखुले को	
		शारीरिक अपाङ्गता	न्यून दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टि-विहीन	बहिरोपन	सुस्त श्रवण	श्रवण दृष्टि-विहीन	स्वर र बोलाइ	मानसिक वा मनो-सामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	अटिजम्		बहु अपाङ्गता
४५-४९	५६	२१	१४	१	३	३	०	२	३	१	०	०	६	०
५०-५४	७४	३२	१५	४	२	३	०	६	०	०	०	०	१०	०
५५-५९	६६	२२	२५	५	१	६	०	१	१	१	१	१	२	०
६०-६४	६०	३३	२५	२	६	४	१	२	१	०	०	०	४	०
६५-६९	६२	२७	१७	०	५	९	०	०	२	०	०	०	२	१
७०-७४	५०	१३	१६	१	६	७	०	०	०	१	१	०	३	०
७५+	९३	२३	२३	१	९	२२	४	३	०	२	०	०	६	०
महिला	०													
जम्मा	९६०	३३७	१९५	७४	६२	६५	१७	४६	३३	१०	४	७	९०	०
०-४	३३	१५	०	९	५	०	०	१	०	०	०	२	१	०
५-९	३६	१४	०	९	२	०	०	१	१	१	०	२	६	०
१०-१४	३०	१३	२	२	०	३	१	२	३	०	१	०	३	०
१५-१९	६७	१९	१२	७	७	४	१	६	१	२	१	०	७	०
२०-२४	७२	२५	१०	६	३	४	३	५	६	१	०	०	९	०
२५-२९	७४	२७	९	१०	२	३	०	५	३	२	०	१	१२	०
३०-३४	५५	२७	६	३	१	२	१	५	१	१	०	०	६	०
३५-३९	४७	२७	३	६	०	३	०	२	२	०	०	१	३	०
४०-४४	३९	१४	४	४	१	०	०	४	६	१	०	०	५	०
४५-४९	४६	१६	१३	२	०	३	०	४	३	०	०	०	५	०
५०-५४	९६	३५	३०	३	७	७	१	४	२	०	१	०	६	०
५५-५९	६९	१९	१६	५	२	१०	०	५	३	०	०	०	७	०
६०-६४	६६	२५	१९	१	५	६	२	१	१	०	०	०	६	०
६५-६९	६४	२१	२१	३	५	७	५	०	१	०	०	०	१	०
७०-७४	६५	१६	२०	२	७	१३	२	०	०	०	१	१	३	०
७५+	९७	२४	२६	२	१५	१६	१	१	०	२	०	०	६	०

अनुसूची ५: समूहकृत देशहरूको नाम र सो अर्न्तगत राखिएका देशको नाम

१. सार्क मुलुक : अफगानस्थान, बंगलादेश, भुटान, माल्दिभ्स, पाकिस्तान, श्रीलंका
२. आसियन मुलुक : ब्रुनाई, कम्बोडिया, इन्डोनेशिया, लाओस, मलेसिया, म्यान्मार (बर्मा), फिलिपिन्स, सिंगापुर, थाइल्याण्ड, भियतनाम,
३. मध्यपूर्वका मुलुक : बहराईन, इरान, इराक, इजरायल, जोर्डन, कुवेत, किर्जिस्थान, लेबनन, लिबिया, ओमन, प्यालेस्टाइन, कतार, साउदी अरेबिया, सिरिया, ताजिकिस्तान, टर्की, तुर्कमेनिस्थान, युनाइटेड अरब इमिरेट्स, उब्जेकिस्तान, यमन
४. अन्य एशियाली मुलुक: चीन, हङकङ, जापान, कजाकास्तान, उत्तर कोरिया, दक्षिण कोरिया, मकाउ, मंगोलिया, ताइवान
५. युरोपियन युनियन आवद्ध मुलुक: अस्ट्रिया, बेल्जियम, बुल्गेरिया, साइप्रस, चेक रिपब्लिक, डेनमार्क, स्टोनिया, फिनल्याण्ड, फ्रान्स, जर्मनी, ग्रीस, हंगेरी, आइसल्याण्ड, इटाली, लाटभिया, लिथुनिया, लक्जम्बर्ग, माल्टा, नेदरल्याण्ड, पोल्याण्ड, पोर्तुगल, रोमानिया, स्लोभाकिया, स्लोभानिया, स्पेन, स्वीडेन,
६. अन्य युरोपेली मुलुक: यु.के. (बेलायत), अल्बानिया, एण्डोरा, अर्मेनिया, अजरबैजान, बेलारूस, बेल्जिज, बोस्निया हर्जगोभिना, क्रोसिया, जर्जिया, जिब्राल्टर, आइसल्याण्ड, मेसेडोनिया, मोल्डोभा, मोनाको, मन्टेनिग्रो, नर्वे, रसिया, सानमारिनो, सर्बिया, स्विजरल्याण्ड, युक्रेन,
७. उत्तर अमेरिकी मुलुक: क्यानडा, यु.एस.ए. (अमेरिका), ग्रीनल्याण्ड
८. दक्षिण अमेरिकी मुलुक: एन्टिगुआ एण्ड बर्मुडा, अर्जेन्टिना, बाहामा, बोलिभिया, ब्राजिल, चिली, कोलम्बिया, कोस्टारिका, क्युबा, डोमेनिक, डोमेनिक रिपब्लिक, इक्वेडर, एल साल्भाडोर, फकल्याण्ड, ग्रेनेडा, ग्वाटेमाला, गुयना, हैटी, होन्डुरस, जमैका, मेक्सिको, निकारागुवा, पानामा, पाराग्वे, पेरू, ट्रिनिडाड एण्ड टोबागो, उरूग्वे, भेनेजुयला
९. अफ्रिका: अल्जेरिया, अंगोला, बेनिन, बोत्स्वाना, बुर्किना फासो, बुरूण्डी, क्यामरून, केपभर्डे, सेन्ट्रल अफ्रिकन गणतन्त्र, चाड, कंगो, डिजिबुटी, इजिप्ट, इरिट्रिया, इथियोपिया, फ्रेन्च गुयना, गाबोन, गाम्बिया, घाना, गुयना, गिनी बिसाउ, केन्या, लेसोथो, लाइबेरिया, माडागास्कार, मलावी, माली, मौरिटानिया, मौरिसस, मोरक्को, मोजाम्बिक, नामिबिया, नाइजर, नाइजेरिया, रूवान्डा, सेनेगल, सिरालिओन, सोमालिया, दक्षिण अफ्रिका, सुडान, सुरिनाम, स्वाजिल्याण्ड, तान्जानिया, टोगो, ट्युनिसिया, युगान्डा, पश्चिमी साहारा, जाम्बिया, जिम्बावे
१०. प्रशान्त महासागरीय टापु मुलुक: अस्ट्रेलिया, फिजी, किरिबाटी, मार्शल आईलैण्ड, म्याक्रोनेसिया, नाउरू, न्यु केलेडोनिया, न्यूजिल्याण्ड, निउए, पलाउ, पपुवा न्यूगिनी, सामोआ, सोलोमोन आईलैण्ड, टिमोर लेट्से, टोङगा, टुभालु, भानुआतु,